

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 14 JUILLET 2022

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 14 JULI 2022

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 20 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.
De vergadering wordt geopend om 14.20 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministre du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Pierre-Yves Dermagne.

01 Ordre des travaux

01 Regeling van de werkzaamheden

01.01 **Nabil Boukili** (PVDA-PTB): Madame la présidente, habituellement, quand nous avons des débats en commission et qu'il y a vote en séance plénière, il y a aussi un débat en plénière. Je pense plus précisément au dossier relatif à l'Autorité de protection des données (APD) sur lequel nous devons voter aujourd'hui. Pourquoi ne menons-nous pas un débat sur cette question, d'autant plus qu'en Conférence des présidents, il n'avait pas été tranché s'il y aurait débat ou non en plénière? Je demande donc d'avoir ce débat, vu que le vote est maintenant ouvert. Il serait bien de débattre avant de voter pour savoir quelles sont les conclusions.

La **présidente**: Monsieur Boukili, vous êtes, bien sûr, en droit de formuler des demandes. Cela relève de la liberté d'expression. Mais, hier, il n'a nullement été décidé d'inscrire ce vote à l'agenda de la plénière d'aujourd'hui. Nous avons constaté qu'il n'y avait pas de consensus sur la manière d'organiser ledit vote. Tout à l'heure, nous débattons donc de la question de savoir comment procéder. Mais, maintenant, l'heure est aux questions orales.

01.02 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Madame la présidente, comme vous le savez, hier, en Conférence des présidents, je ne partageais pas votre point de vue au sujet du dossier de l'APD. Je pense ici en particulier aux personnes que vous souhaitez révoquer en catimini sous la forme d'un vote secret prévu, comme vous l'avez dit, la semaine prochaine. J'ai donc logiquement plaidé pour l'organisation d'un débat, ce d'autant qu'il n'y a pas de base réglementaire, quitte à ce que ce débat se déroule à huis clos, compte tenu du fait qu'il s'agit de personnes.

La **présidente**: Madame Fonck, je vous entends, mais ce n'est pas le moment. Nous aurons, tout à l'heure, l'occasion de discuter de cette question. Maintenant, l'heure est aux questions orales. Je sais que vous avez vraiment envie de vous exprimer sur ce sujet, mais je répète que ce n'est pas le bon moment. J'ai annoncé que nous évoquerons, tout à l'heure, la manière dont nous voterons la semaine prochaine. N'entamons pas, aujourd'hui, un débat sur la question de savoir qui est pour, qui est contre et comment il faut procéder. Nous en sommes aux questions d'actualité.

01.03 **Catherine Fonck** (Les Engagés): (...)

La **présidente**: Madame Fonck, nous aurons ce débat tout à l'heure, après avoir vu les textes.

Questions

Vragen

02 Samengevoegde vragen van

- Robby De Caluwé aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De discriminatie van mensen met mentale problemen bij het afsluiten van een verzekering" (55002759P)
- Els Van Hoof aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De discriminatie van mensen met mentale problemen bij het afsluiten van verzekeringen" (55002768P)

02 Questions jointes de

- Robby De Caluwé à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La discrimination des personnes atteintes de problèmes mentaux lors de la conclusion d'une assurance" (55002759P)
- Els Van Hoof à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La discrimination des personnes atteintes de problèmes mentaux lors de la conclusion d'une assurance" (55002768P)

02.01 **Robby De Caluwé** (Open Vld): Mijnheer de minister, eergisteren konden wij in de krant een toch wel ongemakkelijk artikel lezen. Discriminatie in de verzekeringssector houdt mij ten zeerste bezig. Gisteren konden wij de getuigenis van de Beroepsvereniging voor Klinisch Psychologen over twee schrijvende voorbeelden van patiënten lezen. Eén patiënt wou een verzekering sluiten en de psycholoog moest een verslag opmaken, omdat de toekomstige klant van de verzekeraar bij hem ooit drie sessies wegens rijangst had gevolgd. Een tweede schrijvend voorbeeld was er een van een patiënt die spinnenangst had en daardoor een hogere verzekeringspremie moest betalen.

Psychologische hulpverzekering is de jongste jaren uit de taboesfeer gehaald, gelukkig maar. Het is dan ook onaanvaardbaar dat verzekeraars mensen die psychologische hulp zoeken, discrimineren of een hogere premie doen betalen.

Vandaag gebeurt dat zelfs nog altijd voor mensen met fysieke ziekten, bijvoorbeeld diabetes type 1. Ook zij zouden volgens de verzekeraars een hogere kans hebben ziek te worden of te overlijden, terwijl verschillende wetenschappelijke studies dat tegenspreken.

Wij hebben eind 2021 in het halfroond unaniem een resolutie over de uitbreiding van het recht om vergeten te worden, zodat patiënten die cliënt zijn van een verzekeraar niet langer gediscrimineerd kunnen worden wegens ziekten van lang geleden, goedgekeurd.

Mijnheer de minister, ik heb voor u een heel eenvoudige vraag. Ik ken graag uw reactie op de getuigenis.

Zult u de problematiek met de vertegenwoordigers van Assuralia bespreken?

02.02 **Els Van Hoof** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, stel u eens voor, zoals de vorige spreker ook stelde, dat u een verhoogde verzekeringspremie moet betalen, omdat u in het verleden werd behandeld voor een spinnenfobie.

De psychologenvereniging trok gisteren terecht aan de alarmbel om eindelijk de discriminatie van psychische aandoeningen in het verzekeringswezen weg te werken. Een hospitalisatieverzekering, een schuldsaldoverzekering of een verzekering gewaarborgd inkomen zou u moeten verzekeren tegen problemen. Maar het verzekeringswezen duwt iemand met mentale problemen nog dieper in de financiële put: ofwel dekt de polis de problemen niet of onvoldoende, ofwel moet een bijkomende premie worden betaald.

Ik diende zelf een wetsvoorstel in, omdat ik heb vastgesteld dat bij hospitalisatieverzekeringen pogingen tot zelfmoord niet worden gedekt of een hogere bijkomende premie moet worden betaald. Eigen schuld, dikke bult, stelt het verzekeringswezen. Dat kan niet.

Mevrouw Leen Dierick liet eind 2021 een resolutie goedkeuren opdat het recht om te worden vergeten, wordt uitgebreid naar chronische ziekten, omdat ze onder controle kunnen geraken of geen impact meer hebben. Voor onze fractie horen psychische aandoeningen daar ook bij. Het kan toch niet zijn dat iemand beter met

een hartprobleem sukkelt dan met een depressie, om niet in financiële problemen te komen.

Daarom zijn onze vragen heel eenvoudig. Zult u werk maken van de hervorming van het verzekeringswezen, opdat er een einde komt aan de discriminatie tussen fysieke en psychische aandoeningen?

Zult u in overleg gaan met de verzekeringssector alsook met de sector van geestelijke gezondheidszorg?

02.03 Minister **Pierre-Yves Dermagne**: De coronacrisis en de daaropvolgende economische onzekerheid veroorzaken een toename van psychische aandoeningen, zoals depressie en burn-out. Vanuit mijn bevoegdheid ben ik gevoelig voor de problematiek. Ik besteed dan ook aandacht aan de verbetering van het evenwicht tussen werk en privéleven van de werknemers en neem maatregelen voor het mentaal welzijn op het werk.

Ook ik heb de berichten van patiëntenverenigingen gehoord over de mogelijke discriminatie in de verzekeringssector. Door psychische problemen zouden mensen steeds moeilijker aan een schuldsaldoverzekering, hospitalisatieverzekering of verzekering gewaarborgd inkomen geraken. In het kader van de wet-Partyka inzake de schuldsaldoverzekering is er al in een opvangnet voorzien via het Opvolgingsbureau voor de tarifiering. Dat bureau geeft een bindend advies over de bijpremie door psychische aandoeningen. De verzekeraars moeten de aanvullende premie toepassen die door het bureau is vastgesteld.

Momenteel werk ik aan een wettekst over het recht om vergeten te worden. Dat recht bestaat nu al voor de schuldsaldoverzekering en ik wil het uitbreiden naar de verzekering gewaarborgd inkomen. Ik ben ervan overtuigd dat het recht om vergeten te worden, nog zou kunnen worden uitgebreid naar psychische aandoeningen, na een studie door het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE).

We zouden de chronische psychische aandoeningen in de referentietabel van chronische ziekten kunnen laten opnemen en voor niet-chronische aandoeningen zouden we een nieuwe tekst kunnen opstellen, die voorziet in het recht om te worden vergeten. We moeten ambitieus zijn bij de hervorming van dat recht, die momenteel in de regering wordt besproken.

Uit uw vragen blijkt dat u die hervorming steunt en dat stemt me uiteraard tevreden. Ik hoop dat we het snel eens kunnen worden over mijn voorstel om de termijn in verband met het recht om vergeten te worden, in te korten. Patiënten mogen niet dubbel gestraft worden. De toegang tot verzekeringen moet voor iedereen voldoende worden gegarandeerd.

02.04 **Robby De Caluwé** (Open Vld): Mijnheer de minister, dank u voor uw hoopgevend antwoord. Ik ben het volmondig met u eens dat we de verzekeringen die voor het recht om vergeten te worden, in aanmerking komen, moeten uitbreiden. Daarvoor wordt het referentierooster, waarnaar het KCE onderzoek doet, het instrument. Het risico voor de verzekeraars is bij heel wat chronische en psychologische aandoeningen niet groter. Ik kan at persoonlijk getuigen. Mijn zus heeft namelijk diabetes type 1. Ook al leeft zij veel gezonder dan ikzelf, ze kan op het ogenblik geen verzekering gewaarborgd inkomen sluiten. Dat weegt op haar, want zij is zelfstandige. Van die discriminatie moeten we zeker en vast af. Het Parlement kan daarin het verschil maken. Collega Verhelst en ikzelf hebben een wetsvoorstel waarmee wij het toepassingsgebied van het recht om vergeten te worden, uitbreiden naar de verzekering gewaarborgd inkomen. Er zijn er zeker nog andere verzekeringen waarvoor dat van toepassing moet zijn.

02.05 **Els Van Hoof** (CD&V): Mijnheer de minister, dank u wel. Ik ben zeer tevreden over uw antwoord dat u het recht om vergeten te worden, zult uitbreiden naar psychische aandoeningen. Het is erg belangrijk voor niet alleen de verzekering gewaarborgd inkomen en de schuldsaldoverzekering, maar ook voor de hospitalisatieverzekering. Ook daar komen heel wat klachten over. We zien al heel lang dat in de Verenigde Staten en Nederland wetteksten werden opgesteld en goedgekeurd om het onderscheid tussen fysieke en psychische aandoeningen weg te nemen. De reden daarvoor is dat men het stigma en het schuldcomplex bij psychische aandoeningen weg wil nemen. Er mag geen vicieuze cirkel ontstaan tussen een psychische aandoening en armoede. Met het wetsontwerp ter zake kan inderdaad een wezenlijk verschil worden gemaakt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 **Samengevoegde vragen van**

- Peter Mertens aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De onenigheid in de regering over de belasting op de overwinsten in de energiesector" (55002750P)
- Bert Wollants aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën Coördinatie fraude en Loterij) over "De fiscale oplossing voor de overwinsten" (55002753P)
- Kurt Ravyts aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De belasting op de overwinsten" (55002757P)
- Kris Verduyckt aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De overwinsten in de energiesector" (55002770P)
- Daniel Senesaël aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het belasten van de superwinsten in de energiesector" (55002772P)
- Wouter De Vriendt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De overwinsten in de energiesector" (55002771P)

03 **Questions jointes de**

- Peter Mertens à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Les dissensions au sein du gouvernement concernant l'impôt sur les surprofits du secteur énergétique" (55002750P)
- Bert Wollants à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination fraude et Loterie) sur "La solution en matière fiscale pour les surprofits" (55002753P)
- Kurt Ravyts à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "L'impôt sur les surprofits" (55002757P)
- Kris Verduyckt à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Les surprofits dans le secteur de l'énergie" (55002770P)
- Daniel Senesaël à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La taxation des surprofits dans le secteur de l'énergie" (55002772P)
- Wouter De Vriendt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les surprofits dans le secteur de l'énergie" (55002771P)

03.01 **Peter Mertens** (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, de vivaldipartijen zitten wat verspreid in dit Parlement. Ik begrijp wel dat jullie normaal niet bij elkaar zitten, want zodra één persoon iets voorstelt, roept iemand anders onmiddellijk dat men dat zeker niet gaat doen. Dat was zo voor de lonen, de pensioenen en de fiscale hervorming en deze week is het weer zo voor de overwinstentaks. Wij ijveren daar al tien maanden voor in dit Parlement. Eerst was er een ontkenningfase van vier maanden, gevolgd door een beloftenfase van zes maanden. Men ging zeker iets doen. Mevrouw de minister, deze week kwam u dan toch met een voorstel maar uw woorden waren nog niet koud toen een andere minister uw voorstel al afschoot, sneller dan Lucky Luke.

Ik ga het u nog eens zeggen, de mensen hebben het moeilijk. De elektriciteitsfactuur is verdubbeld en de gasfactuur is verdrievoudigd. Elke maand vragen 50.000 gezinnen een afbetalingsplan voor hun energierekening. Op hetzelfde moment boekt Electrabel 2,6 miljard euro overwinsten. Wat doen jullie? Jullie hebben Alpe d'Huez niet eens bereikt als jullie al van de fiets stappen. Strompelend zetten jullie de ronde verder, ruziënd naast de fiets. Ondertussen hebben Italië, Spanje, Hongarije en het Verenigd Koninkrijk wel een overwinstentaks ingevoerd, wat bewijst dat zo'n taks perfect mogelijk is in het Europa van vandaag.

Ik stel u dan ook voor de zesde keer op rij in dit Parlement dezelfde vraag. Zal deze regering eindelijk een overwinstentaks invoeren om de factuur voor de mensen te verlichten? Zullen CD&V en Open Vld daarmee akkoord gaan of blijven jullie al ruziënd naast jullie fiets strompelen?

03.02 **Bert Wollants** (N-VA): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, deze regering heeft gezegd dat niemand zich in deze crisis mag verrijken. Er werden dus extra inkomsten gezocht in de energiesector, centen die aan linkerkant in gedachten al zijn uitgegeven. Mevrouw Van der Straeten heeft een voorstel uitgewerkt op fiscaal vlak om een overwinstbelasting in te voeren. Ze zegt dat ze dat samen met de minister van Financiën uitwerkt. Mijnheer de minister, ik veronderstel dat u dat bent. Het heeft echter nog geen uur geduurd of u en uw partijvoorzitter steigerden. Het was geen ernstige voorstel en het zou juridisch-technisch niet haalbaar zijn. Volgens u was dit dus aankondigingspolitiek. Als mevrouw Van der Straeten dit voorstel toch op die manier wou uitwerken, moest ze het maar binnen haar eigen bevoegdheden oplossen. Ik moet hier dus een vraag stellen die hier al heel vaak gesteld is, namelijk hoe het nu zit. Hierbuiten staan burgers en bedrijven die niet weten hoe hun energiefactuur moet worden betaald en zij stellen exact dezelfde vraag. Wat is het nu met die regering? Wat gaat u doen?

Mijnheer de minister, hoe kijkt u hiernaar? Zal u samen met uw groene collega een voorstel uitwerken om

die overwinsten aan te pakken? Zal u opschuiven in haar richting, zoals u dat daarnet hebt gedaan?

Ten tweede, hoe zal dat voostel er dan uitzien? Kaatst u de bal soms gewoon netjes terug naar haar, waarna zij het helemaal binnen haar eigen domein mag oplossen?

Mijnheer de minister, de mensen verwachten vandaag een antwoord van u, want ze betalen zich momenteel blauw aan die facturen terwijl de regering-De Croo vechtend over de straatstenen rolt. Dat moet stoppen.

03.03 Kurt Ravyts (VB): aarde excellenties, herinnert u zich de hoogdagen van de disco? Ze liggen al een tijdje achter ons, maar *Stayin' Alive* is wel toepasselijk voor deze regering. Nog toepasselijker in dit dossier is echter *Who's fooling who*. Wie houdt wie hier voor de gek?

We schrijven dinsdag 28 juni 2022. Mevrouw Van der Straeten zei hier toen tijdens een commissievergadering: "Ik ben bezig met een eenmalige crisisbijdrage naar Italiaans model, in nauw overleg met de diensten" - het kabinet dus - "van minister Van Peteghem." Twee weken later concretiseert mevrouw Van der Straeten haar plan en laat ze de VRT aanrukken in het Forum. Daar zegt ze: "Mijn voorstel is uitgewerkt. Het gesprek daarover binnen de regering kan nu beginnen. Ik heb alle technische informatie binnen."

Mevrouw Van der Straeten wekt dus minstens de indruk dat er een akkoord is op kabinetsniveau, dus niet op regeringsniveau maar wel tussen de kabinetten. U moet nu niet zeggen dat het niet waar is, ik kan u hier het verslag voorlezen.

De vraag is nu wie er de waarheid spreekt. CD&V komt met de nucleaire taks, waarmee het volgens hen zou moeten gebeuren. Mevrouw de minister, mijnheer de minister, welk politiek spel wordt hier in de toenemende duisternis rond deze regering eigenlijk gespeeld?

03.04 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, samen met u hoor ik hier heel veel politieke profilering en politieke spelletjes, alles wat u wil, maar ik vraag mij af wie daar in godsnaam beter van wordt. Laten we heel duidelijk zijn, niemand mag profiteren van de miserie van een ander. Om die reden investeert deze regering de extra inkomsten uit de hogere energieprijzen terug in de gezinnen en de alleenstaanden door een btw-verlaging en het sociaal tarief. Dat is goed.

We kunnen vaststellen dat heel wat gezinnen tegenwoordig al besparen op hun energieverbruik. Dat bleek al uit de cijfers van de minister. Tegelijkertijd breken de gasprijzen momenteel records. Als de temperaturen straks weer dalen, vrees ik dat er mensen in de kou zullen staan. Het kan niet dat de energiebedrijven zich op dat moment in de handen wrijven en miljarden euro's extra winst maken, terwijl anderen zich blauw betalen. Die bedrijven hebben daar immers nul verdienste aan. Dat kan dus niet.

De minister van Energie legde deze week een plan voor, maar ik stel vast dat een akkoord vandaag nog ver weg is. Het plan op zich wou de overwinsten aanpakken en ervoor zorgen dat de winsten niet naar het buitenland verschuiven. In dat verband lees ik vandaag veel krantenartikels, maar ik zie geen effectief voorstel.

Met Vooruit stellen wij duidelijk dat ministers in de regering aan een oplossing moeten werken. De doelstelling is overduidelijk dat de overwinsten aangepakt moeten worden.

Mevrouw de minister, mijnheer de minister, ik wil u beiden vragen wat u zult doen om ervoor te zorgen dat er zo snel mogelijk een effectief plan is om die overwinsten aan te pakken.

03.05 Daniel Senesael (PS): Madame la ministre, monsieur le ministre, nous sommes face à une réalité duale qui s'impose à nos citoyens.

D'une part, nous avons les factures d'énergie qui atteignent des montants démentiels. En tant que bourgmestre, je puis confirmer les requêtes fréquentes que je dois gérer au sujet des mesures d'aide disponibles. Évidemment, il faut souligner la prolongation du tarif social, la diminution de la TVA, le chèque-mazout qui permettent d'alléger les factures mais l'inquiétude des citoyens est bien présente pour affronter l'hiver prochain.

D'autre part, on peut comprendre ce ressenti des citoyens quand ils apprennent les bénéfices colossaux

engrangés sur le dos de la crise. En 2021, ce sont 380, 460 et 1,2, soit 380 millions de bénéfices pour les centrales à gaz, 460 millions de bénéfices pour les centrales nucléaires et 1,2 milliard de dividendes qu'Electrabel donne à Engie. C'est une double peine pour nos foyers puisque nos concitoyens doivent d'une part se serrer la ceinture, et d'autre part les actionnaires les plus riches deviennent encore plus riches. C'est inacceptable, intolérable!

Depuis des mois, nous sommes en attente d'une action claire et résolue. Il faut aller chercher ces bénéfices plantureux. Il faut une taxe plus large et plus juste. Il faut que les recettes générées par cette taxe servent à financer les mesures d'aide futures qui devront être organisées.

Madame la ministre, cette semaine, nous apprenions la taxe de 25 % sur les bénéfices exceptionnels. Qu'en est-il de cette proposition? Comment faire pour que toutes les entreprises énergétiques – je dis bien toutes – , contribuent de manière juste au financement des aides qu'il faudra apporter à nos concitoyens? Quand ce dossier va-t-il enfin aboutir? Je vous remercie.

03.06 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Collega's, 342 miljoen euro winst voor de gasector en 2,1 miljard euro winst voor de nucleaire sector, dat zijn de torenhoge winstcijfers die voor dit jaar worden verwacht. De energieprijzen gaan internationaal door het dak en de verliezer is de consument. Die krijgt hoge energiefacturen, die deze regering al heeft gemilderd en gecorrigeerd. Er zijn ook winnaars. Dat zijn de energiebedrijven die op dit moment exorbitante winsten maken en profiteren van deze moeilijke situatie. Dat is fundamenteel onrechtvaardig. Daarom wil onze fractie dat die hoge winsten van de energiebedrijven worden afgeroomd, dat hieraan een halt wordt toegeroepen.

Die hoge facturen zijn niet uit te leggen aan jonge starters die alleen gaan wonen, aan gepensioneerden met een laag pensioen, aan alleenstaande mama's en papa's die sowieso al moeten krabben om op het eind van de maand rond te komen. Het volledige federale Parlement heeft daarom aan de regering gevraagd om een robuust, juridisch sluitend voorstel uit te werken om de overwinsten af te romen. In het rapport van de Nationale Bank staat dat dit kan. Buitenlandse voorbeelden tonen ook aan dat dit kan. Er moeten dus knopen worden doorgehakt. De oplossingen moeten komen. We moeten overwinsten belasten. Dat is iets dat we in dit halfroond allemaal willen.

Mijnheer de minister, mevrouw de minister, u hebt in het verleden al goed samengewerkt aan een btw-verlaging voor de energie, aan een hervorming van de btw en de accijnzen. Natuurlijk zijn er verschillende pistes, maar oplossingen zijn nodig. Ik heb een eenvoudige vraag. Is er een engagement binnen deze regering om die overwinsten aan te pakken en af te romen?

03.07 Minister Vincent Van Peteghem: Geachte leden, wanneer wij het hebben over het invoeren van welke belasting dan ook, is het steeds van groot belang dat wij iedereen een rechtszeker kader aanbieden. Dat rechtszeker kader is niet enkel belangrijk voor het vertrouwen van de burgers, maar ook voor de investeerders en de ondernemingen in ons land.

Wij moeten daarbij steeds rekening houden met een aantal belangrijke principes en grondbeginselen. Het eerste daarvan is altijd het grondwettelijk fiscaal gelijkheidsbeginsel, dat niet toelaat om een belasting te heffen op een specifieke sector, terwijl er ook in andere sectoren overwinsten worden gerealiseerd. Een tweede belangrijk beginsel is het non bis in idem-beginsel. Dat laat niet toe om tweemaal hetzelfde te belasten. Er bestaat in ons land namelijk al een heffing op de overwinsten die voortkomen uit de exploitatie van kernenergie, de repartitiebijdrage.

Het is al door enkelen van u aangegeven dat de regering het engagement is aangegaan om na te gaan hoe wij een extra bijdrage op de overwinsten in de energiesector kunnen heffen. Ik sta helemaal en volmondig achter dat principe, maar wij moeten dat natuurlijk op een doordachte en correcte manier doen. Een extra bijdrage heffen op overwinsten is mogelijk, maar juridisch-technisch gezien kan dat niet via een extra, specifieke belasting voor de energiesector. Rechtszekerheid en het grondwettelijk bepaalde gelijkheidsbeginsel zijn immers principes waar ik niet licht mee omspring. Het zou roekeloos zijn om die twee elementen uit het oog te verliezen.

De mensen verwachten en verdienen inderdaad een oplossing. Dat moet voor mij een oplossing zijn die ook de juridische toets doorstaat en overeind blijft. Daar gaat de regering verder werk van blijven maken.

03.08 Minister Tinne Van der Straeten: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, zoals de meesten onder

u en mijn collega Vincent Van Peteghem zeiden, wij zitten vandaag in een periode met ongeziene omstandigheden en met ongezien hoge energieprijzen. Dat ondervinden wij allemaal aan den lijve, als wij onze energiefactuur krijgen. Een alleenstaande mama met vier kinderen en met een laag inkomen heeft moeite om die factuur te kunnen betalen, maar ook onze bedrijven en industrie vragen zich af of ze nog kunnen blijven produceren, gezien de hoge energiekosten. Het feit dat er vandaag oorlog is op het Europese continent en energie wordt ingezet als een wapen, drijft de prijzen omhoog en zuigt onze economie en portemonnee leeg.

Die hoge prijzen worden één op één doorgerekend. De Nationale Bank heeft daarop ook gewezen, een specificiteit in ons land. Hoge prijzen worden één op één doorgerekend. Dit heeft onder andere te maken met de manier waarop de prijs bepaald wordt in de sector. Dat is een specificiteit van de energiesector.

Dit wil zeggen dat er aan de andere kant, elkeen van u heeft daarop gewezen, recordwinsten gemaakt worden, op een moment dat een recordaantal mensen in de problemen zit. En dus zegt deze regering reeds lang dat ze die overwinsten gaat aanpakken.

Nee, wij gaan daarmee niet roekeloos om. Wij hebben immers gevraagd aan de CREG om te objectiveren. U kunt dat grappig vinden, mevrouw Daems, maar drie lijntjes typen in een wetsvoorstel dat vervolgens afgemaakt wordt door de Raad van State, dat is roekeloos. Dat is niet hoe wij gewerkt hebben. Wij hebben geobjectiveerd, via de CREG. Wij hebben geobjectiveerd via de Nationale Bank.

Er zijn inderdaad uitwisselingen geweest, dat is geen geheim, tussen onze diensten. Wij hebben daarover inderdaad veel gesproken, met name omdat het inderdaad technisch, economisch en juridisch complex is. Maar een oplossing kan en moet gevonden worden. Het is een uitzonderlijke situatie in een specifieke sector.

Daar gaan wij gezamenlijk mee aan de slag. Inderdaad, zorgvuldig en stap voor stap, want niemand heeft er belang bij dat er een regeling komt die uiteindelijk niet stand houdt. Daarom moeten wij kijken naar alle elementen die op tafel liggen, ook naar de specificiteit van de energiesector. Ik vraag mij eigenlijk af welke andere sector in dit land kan zeggen dat hij zomaar één op één de prijzen kan doorrekenen en zo schade berokkenen bij onze gezinnen, bij onze bedrijven, en bij onze industrie. Daar past de regering voor.

Zoals gewoonlijk wanneer wij het hebben over dit thema voel ik hier in het halfroond, ongeacht de woordspelingen die soms geuit worden, een gemeend en een gemeenschappelijk doel: namelijk effectief iets doen aan de hoge facturen van de mensen. Excessieve winsten, overwinsten, herverdelen en dat geld inzetten om de factuur te verlagen, is een gedeeld engagement, niet alleen binnen de regering, maar ook in dit Parlement. Ik verwelkom elk voorstel, elk initiatief, om te komen tot een robuuste oplossing.

03.09 **Peter De Roover** (N-VA): (...)

03.10 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer De Roover en beste collega's, in dit dossier zal ik handelen op dezelfde manier als ik in elk ander dossier behandeld heb: *move forward without drama*.

03.11 **Peter Mertens** (PVDA-PTB): In oktober 2021 gaf u een betoog over deze problematiek. Ook in december, januari, februari, maart, mei, juni. *Move forward without drama*, maar ondertussen zitten de mensen wel in het drama. Wat ik niet pik, mevrouw de minister, is dat hier al tien maanden lang dezelfde verhaaltjes worden verteld over hoe moeilijk de mensen het hebben, en dat het voor de rest niet tot effectieve daden komt, terwijl in Italië, in Spanje, in Hongarije, in het Verenigd Koninkrijk, ondertussen wel daden worden gesteld.

U kan ons geen niet-constructieve oppositie verwijten. Wij hebben hier aangetoond dat er overwinsten waren toen u zei dat er geen waren. Wij hebben hier voorgesteld geen specifieke wet voor de energiesector te maken, maar een algemene wet. Wij hebben het Italiaanse voorbeeld hier zelf gelanceerd. Kortom, wij hebben met een aantal oplossingen bijgedragen tot dit debat. Als er in dit Parlement een meerderheid is die de woekerwinsten effectief wil aanpakken: het moet vandaag gebeuren en niet morgen!

03.12 **Bert Wollants** (N-VA): Collega's, we hebben nu de antwoorden van twee ministers gehoord. Ze zeggen allebei iets anders. Minister Van der Straeten zegt dat zij een maatregel zal uitwerken specifiek voor de energiesector. Minister Van Peteghem zegt dat dat niet kan, want hij wil een voorstel dat degelijk en onderbouwd is, voorwaarden waaraan het voorstel van minister Van der Straeten volgens hem niet voldoet.

Mevrouw de minister, mijnheer de minister, geef mij nu eens eindelijk het voorstel van de regering, want dat is er niet. Ik hoor minister Van der Straeten eigenlijk een oproep richten tot het Parlement. De regering kan het niet en zij vraagt ons om voorstellen te doen om het probleem op te lossen.

Ik vraag mij af op welke manier we met de regering verder moeten. We horen altijd slogans; minister Van der Straeten herhaalt ze keer op keer. Zij draait maar in cirkels en verkoopt veel theater, maar ik zie weinig oplossingen.

03.13 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de minister, ik denk dat het niet meer gaat over het vermijden van het drama, u wordt zelf stilaan een dramaqueen. De impasse duurt gewoonweg voort. Wat wordt het, een eenmalige crisisbijdrage of een akkoord in conventie via een nieuwe repartitiebijdrage?

De gasprijzen blijven de pan uitswingen, de bevolking lijdt. De kmo's lijden overigens ook, want zij worden veel sterker getroffen in vergelijking met onze buurlanden. Ondertussen passeert de exploitant langs de kassa. De heer Koen Geens – hij is nu niet aanwezig – heeft gelijk: stop met de vivaldiregering, alstublieft.

03.14 Kris Verduyckt (Vooruit): Ik heb naar beide ministers geluisterd. Het probleem is inderdaad complex en wij verwachten van de regering een oplossing. Ik ben het voor een keer eens met de heer Wollants. Van de oppositie zal de oplossing inderdaad niet komen. De heer Mertens van de PVDA zegt hier wel dat hij een wetsvoorstel heeft ingediend, maar hij zegt er niet bij dat zijn wetsvoorstel aan flarden werd geschoten door de Raad van State.

We moeten wel allemaal beseffen dat we voor een onzekere winter staan. We zullen er allemaal aan moeten werken om onze gezinnen te beschermen tegen de hoge energieprijzen. Vooruit zal aan elke oplossing meewerken; het kan niet dat energiebedrijven op dat moment maximaal winst maken op de kap van de gezinnen met hoge energiefacturen. Dat zal niet met ons zijn.

03.15 Daniel Senesael (PS): Madame la présidente, il est certain que l'État doit récupérer les bénéfices indécents des entreprises de l'énergie. Notre groupe a déposé plusieurs propositions en ce sens.

Madame la ministre, vous avez sur votre table plusieurs avis de la CREG, d'un cabinet d'avocats et de la Banque nationale. Il faut donc agir au plus vite et une mesure concrète doit être décidée d'urgence pour faire face à l'hiver prochain. Nous devons être prêts à garantir d'une part la sécurité d'approvisionnement et d'autre part des prix de l'énergie abordables dans un contexte international problématique.

Il faut un tarif spécial pour le gaz et l'électricité pour la classe moyenne. On ne pourra accepter que les factures augmentent encore et encore et que les grosses entreprises en mettent plein leurs poches. Ce serait d'ailleurs un affront à la justice sociale.

Madame la ministre, soyez manager et montrez le chemin! Pour nous, ce dossier est essentiel (...).

03.16 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Dank aan beide excellenties voor hun antwoorden.

De conclusie luidt dat problemen dienen om te worden opgelost. De wekelijkse portie drama van de N-VA-fractie is ondertussen wekelijkse koek in de plenaire vergadering. Ik heb hier twee ministers gehoord, met een helder antwoord en een duidelijk engagement om de overwinsten in de energiesector aan te pakken. Dat was de vraag die vele fracties hier hebben gesteld. De overwinsten zijn niet te verantwoorden op het moment waarop mensen worden geconfronteerd met vele honderden euro's voor de energiefactuur per maand.

Hoe pakken we de overwinsten aan? Dat speelt eigenlijk geen rol, als de kat maar muizen vangt. Een open blik op de methode, maar vastberaden in de doelstelling, dat vragen wij de regering.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Questions jointes de

- Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La sécurité d'approvisionnement et la prolongation du nucléaire" (55002762P)

- Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La sécurité d'approvisionnement en énergie durant l'hiver prochain" (55002766P)

- Christian Leysen à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La sécurité d'approvisionnement en énergie" (55002769P)

04 Samengevoegde vragen van

- Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De continuïteit van de energievoorziening en de verlenging van de levensduur van de kerncentrales" (55002762P)

- Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De continuïteit van de energievoorziening tijdens de komende winter" (55002766P)

- Christian Leysen aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De continuïteit van de energievoorziening" (55002769P)

04.01 **Leen Dierick** (CD&V): Mevrouw de minister, we zitten in een zeer zware energiecrisis. Onze energiefacturen waren nog nooit zo hoog en onze bevoorradingszekerheid staat onder druk. Volgens experts moeten we nu al 15 % van het gas in Europa sparen als we de komende winter willen doorkomen. Volgens het Internationaal Energieagentschap mogen we ons zelfs verwachten aan een volledige stillegging van de gaslevering van Rusland aan Europa. Dat is uiteraard een zeer zorgwekkend scenario.

We zien dat vele Europese landen zich nu volop aan het voorbereiden zijn op de komende winter. Duitsland en Nederland hebben bijvoorbeeld zelfs al beslist om kolencentrales opnieuw in te schakelen. De vraag is dus wat wij hier in België doen.

We weten dat we een noodplan hebben voor gas. U hebt een bevraging rondgestuurd en u voorziet een actualisatie van dat plan in september. Voor elektriciteit hebben we een afschakelplan. Dat is een plan waarvan we allemaal hopen dat we het nooit zullen moeten uitvoeren. We hebben echter wel een aantal uitdagingen op het vlak van onze bevoorradingszekerheid.

In het najaar en volgend voorjaar moet er volgens de kernuitstapkalender kerncentrales stilgelegd worden. Er zijn ook problemen met het Franse nucleaire park, die ook een impact hebben op onze bevoorradingszekerheid. Tot slot zijn er nog de gesprekken met Engie over de levensduurverlenging van twee kernreactoren. Kortom, er zijn nog heel wat onzekerheden.

Het beste wat we met z'n allen kunnen doen, is minder energie verbruiken. Energie-efficiëntie en rationeel energieverbruik zijn echter gewestelijke bevoegdheden. Het is dus belangrijk om goed met hen samen te werken, hoewel dat niet altijd evident is.

Collega's, onze bevoorradingszekerheid staat onder zeer grote druk. Mevrouw de minister, u bent bevoegd om ons land voor te bereiden op alle mogelijke scenario's. Vandaar mijn vraag: hoe zult u concreet bewerkstelligen dat de lamp blijft branden en dat de verwarming komende winter niet uitgeschakeld moet worden?

04.02 **Christian Leysen** (Open Vld): Mevrouw de minister, sinds vorig weekend ligt Nord Stream I plat. Velen vrezen echter dat de kraan is dichtgedraaid of dat er maandenlang een spel zal worden gespeeld. De energieboycot tegen Rusland dreigt zich op korte termijn tegen ons te keren. De Duitse regering gaat al over naar fase 3 van het afschakelplan. Een economische krimp van 12 % hangt in Duitsland in de lucht. Onze blootstelling aan Russisch gas is klein, maar het Duitse tekort dreigt echt een cascade-effect te veroorzaken.

Mevrouw de minister, regeren is vooruitzien. Naast een afschakelplan hebben wij een heel stevig onderbouwd en becijferd noodplan nodig, niet alleen voor burgers maar ook voor ondernemingen. Stilvallende ondernemingen betekenen immers niet alleen werkloosheid maar ook minder aanbod en dus ook extra inflatie.

De vraag is ten eerste op welke manier wij ons energieverbruik op korte termijn verder kunnen beperken. Laat het immers duidelijk zijn dat wij niet alles kunnen oplossen met steunmaatregelen die extra belastinggeld kosten. Laat het duidelijk zijn dat het goedkoopste kilowattuur het kilowattuur is dat niet verbruikt wordt. Wij hebben gezien dat de voorbije maanden het gasverbruik al met 18 % gedaald is.

Ten tweede, hoe kunnen wij op korte termijn bijkomende energiecapaciteit vinden, ook in afbouw zijnde capaciteit? Ik denk uitdrukkelijk aan de eerste reactoren die normaal in december 2022 en januari 2023 worden stilgelegd. Wij moeten daar pragmatisch mee omgaan.

Mevrouw de minister, beschikt u over een gekwantificeerde en uitgewerkte risicoanalyse? Plant de regering bijkomende maatregelen, om het verbruik door meer dan aanbevelingen te beperken? Ten slotte, welke prioriteiten worden er gehanteerd als het noodplan niet volstaat? (...)

04.03 Minister **Tinne Van der Straeten**: Dank u voor uw vragen en uw bezorgdheden.

Ik wil eerst wijzen op de zeer bijzondere en unieke situatie van ons land op het vlak van de netinfrastructuur. Er is een rechtstreeks verbinding tussen België en Noorwegen. Wij worden rechtstreeks vanuit Noorwegen met gas bevoorrad. Wij hebben de lng-terminal in Zeebrugge waar, op twee slots na, alles gedurende de winter is volgeboekt. Dan hebben we ook nog de verbinding met Engeland. De stromen van gas naar ons land komen uit het oosten en niet uit Rusland. De fysieke stromen komen van Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en LNG. Vandaag, in de zomer, exporteren wij op maximale capaciteit 3,5 keer meer dan ons eigen verbruik naar Duitsland en Nederland.

Ja, mijnheer Leysen, wij beschikken over een gekwantificeerde risicoanalyse. Zelfs in de winter bij – 11graden, een uitzonderlijk scenario waarmee we ook rekening houden, hebben wij nog altijd capaciteit om naar onze buurlanden door te voeren. Dat is te wijten aan het feit dat ons land vele jaren geleden heeft beslist om in te zetten op diversificatie op het vlak van aardgasbevoorrading en om ons netwerk in die zin aan te leggen. Dat is ook de reden waarom wij ons land vandaag geen *early warning* of een alarmfase afkondigen.

Zoals u beiden hebt gezegd, zijn er echter ook veel onzekerheden. Wat gebeurt er in Duitsland? Komt de Nord Stream 1 terug online of niet? Wat gebeurt er met de Franse nucleaire centrales die vandaag historisch onbeschikbaar zijn?

Dat noodzaakt ons om ons nu, in de zomer, op alle fronten voor te bereiden om klaar te zijn voor de winter, zodat we niet moeten improviseren voor de winter. Daarom zal ik aan de regering een winterplan voorleggen, met maatregelen op korte en op middellange termijn. Daarmee willen wij onze toevoer verzekeren. U weet dat wij een afspraak met Noorwegen hebben om de energiedialoog tussen onze landen verder uit te diepen, dus ook om de toevoer verder te verzekeren.

U weet dat wij op Europees niveau de aanjager zijn voor een gegroepeerde aankoop van gas, die in ons land zal binnenkomen via de lng-terminal, van andere bronnen, dus niet van Rusland. Tegelijkertijd – dat heb ik dinsdag in de commissie gezegd – hebben wij aan al wie productiemiddelen heeft in ons land gevraagd om ervoor te zorgen dat die middelen maximaal beschikbaar zouden zijn voor de winter. Als het gaat over de kerncentrales, gaat het over een afweging van de nucleaire veiligheid door de veiligheidsautoriteit in ons land, die moet bekijken wat er kan gebeuren met die centrales.

Er zijn onzekerheden die leiden tot bezorgdheden, maar daar staat een plan tegenover. Men mag ook niet vergeten dat delen van dat plan al geanticipeerd zijn. In februari heeft de Kamer immers een wijziging van de gaswet goedgekeurd om ervoor te zorgen dat onze gasopslag in Loenhout versneld kan worden gevuld. Door die wetwijziging in februari zitten wij vandaag anderhalve maand voor op het schema en zijn de voorraden voor 70 % gevuld. Nog voor de situatie inzake Nord Stream 1 op de proppen kwam, nog voor de situatie fel verergerd was, hadden wij al noodzakelijke maatregelen genomen en die worden nu verder uitgebouwd.

04.04 **Leen Dierick** (CD&V): Mevrouw de minister, u stelt steeds gerust, maar de wereld rondom ons verandert wel degelijk. Wij moeten daarvoor onze ogen openhouden. Wij mogen niet meer zo gerust zijn. Wij moeten overgaan tot actie. Wij zijn wel degelijk wel bezorgd dat er komende winter problemen kunnen komen en dat willen wij absoluut vermijden. Wij willen geen donkere en koude winter. Daarom vinden wij dat er moet overgegaan worden tot actie. Wij weten dat u bezig bent met een actualisatie van het noodplan en afschakelplan, maar ik zou toch liever hebben dat u wat meer gas geeft, overgaat tot concrete acties en die winter voorbereidt. Liefst nu, tijdens de zomer moeten wij de winter stevig voorbereiden.

Wij hebben daarnet vernomen in de media dat u navraag hebt gedaan of een reactor wat langer kan openblijven. Eerlijk gezegd, gewoon navragen of dat kan, vind ik onvoldoende. Wij willen concrete afspraken en acties om die winter veilig te stellen.

U zegt dat u het type bent van *move forward without drama*. Voeg daar alstublieft *with actions* aan toe.

04.05 Christian Leysen (Open Vld): Mevrouw de minister, ik ben blij met uw antwoord. Wij moeten onze bevoorradingszekerheid garanderen en maximaal anticiperen op de economische impact van hetgeen ons komende winter mogelijk te wachten staat. Dat moet gebeuren zonder ideologische dogma's en op basis van feiten. U hebt bewezen dat u dat kunt. Tevens moet het gebeuren in samenwerking en teamgeest met de deelregeringen, dat is ook belangrijk.

Ik ben blij dat u bevestigt dat er gepland en geanalyseerd wordt. De boodschap naar de bevolking en het bedrijfsleven toe moet duidelijk zijn: wij zullen allemaal inspanningen moeten leveren, maar wij zullen hier beter uitkomen. Het is tijd voor een *parler-vrai*. Paniek is ongepast, maar wij mogen ons ook niet in slaap laten wiegen. Ik dank u en wens u veel succes.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

La **présidente**: Chers collègues, Mme la secrétaire d'État ne nous a pas encore rejoints. M. le premier ministre est en route pour le Parlement. Je suspens donc la séance pendant une dizaine de minutes.

La séance est suspendue.
De vergadering is geschorst.

*La séance est suspendue à 15 h 12.
De vergadering wordt geschorst om 15.12 uur.*

*La séance est reprise à 15 h 24.
De vergadering wordt hervat om 15.24 uur.*

La séance est reprise.
De vergadering is hervat.

05 Questions jointes de

- Julie Chanson à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "La participation aux commémorations des inondations" (55002749P)
- Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "La participation aux commémorations des inondations" (55002752P)
- Hervé Rigot à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "La participation aux commémorations des inondations" (55002758P)
- Katrin Jadin à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "La participation aux commémorations des inondations" (55002761P)
- Vanessa Matz à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "La participation aux commémorations des inondations de juillet 2021" (55002773P)

05 Samengevoegde vragen van

- Julie Chanson aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De deelname aan de herdenkingen van de overstromingen" (55002749P)
- Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De deelname aan de herdenkingen van de overstromingen" (55002752P)
- Hervé Rigot aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De deelname aan de herdenkingen van de overstromingen" (55002758P)
- Katrin Jadin aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De deelname aan de herdenkingen van de overstromingen" (55002761P)
- Vanessa Matz aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De deelname aan de herdenkingen van de overstromingen van juli 2021" (55002773P)

05.01 Julie Chanson (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, cela fait un an, jour pour jour, que notre pays a été frappé par les pires inondations qu'il ait jamais connues. Ce matin, vous et moi étions à Chênée, et vous avez parlé dans votre discours de la nécessité de nous reconstruire. Se reconstruire, c'est préparer l'avenir en tirant les leçons des expériences vécues dans le passé. Se préparer à l'avenir, on le sait, c'est faire face au dérèglement climatique et aux conséquences que l'on connaît. La catastrophe que nous avons vécue fut d'ampleur nationale et a mobilisé de nombreuses compétences fédérales.

Monsieur le premier ministre, c'est la raison pour laquelle je me tourne vers vous aujourd'hui. Je me tourne vers vous parce que le Parlement wallon a mené un travail colossal et nous a dressé une série de recommandations. L'équipe de 11 que nous formons avec les 11 millions de Belges s'est retroussé les manches durant des semaines pour apporter une aide considérable aux sinistrés. À notre tour de retenir les leçons et de construire ensemble une vision politique forte pour nous préparer à faire face aux enjeux de demain.

Monsieur le premier ministre, si, demain, nous devons faire face à une nouvelle catastrophe, les services de secours, la Protection civile, le Centre National de Crise, la Défense, l'Institut royal de météorologie et les compagnies d'assurance seraient-ils tous mieux préparés pour faire face à ces catastrophes? Pouvons-nous compter sur vous, le chef d'orchestre de votre équipe, de notre équipe gouvernementale, et confirmer ainsi votre volonté d'aboutir, malgré tous les efforts déjà fournis jusqu'ici?

J'espère que votre réponse sera positive, mais je n'en doute pas. Je vous remercie.

05.02 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, een jaar geleden vonden de ergste overstromingen in de geschiedenis van ons land plaats. Daarbij lieten 39 Belgen het leven. De huizen en straten van 100.000 landgenoten raakten ernstig beschadigd. Wat hebben we het afgelopen jaar gedaan om al die mensen te helpen

U was vandaag in Chênée, in de provincie Luik, in een mooie tent. Ik had graag vernomen wat de slachtoffers u daar verteld hebben. Ik heb vernomen dat velen van hen op 40 à 50 meter achter nadarhekken stonden.

Les sinistrés étaient repliés derrière des barrières Nadar – tout le monde n'est visiblement pas le bienvenu. Ma question est celle-ci: avez-vous entendu la colère? Avez-vous entendu cette colère profonde des victimes des inondations? Elles se sentent abandonnées. Combien de fois avez-vous entendu ces mots: "Nous avons été 'abandonnés' par l'autorité publique."

"We zijn in de steek gelaten door de overheid." Het probleem is dat u dat niet hebt gehoord. Ik weet dat zeer veel mensen er zo over denken.

Beaucoup de gens pensent à juste titre qu'ils ont été abandonnés. Nous avons ici, devant nous, un premier ministre qui n'y a pas prêté attention. Cela montre qu'il vit dans sa bulle, parce que les gens se sentent abandonnés par les assurances, par les autorités publiques, ainsi que par plusieurs acteurs qui n'ont toujours pas entrepris la reconstruction des ponts - alors que nous vivons dans l'un des pays les plus riches du monde!

De même, nous ne sommes toujours pas parvenus à aboutir à un remboursement intégral des dégâts causés. Comment est-ce possible? Voilà la question qu'il faut se poser aujourd'hui. Pourquoi l'autorité publique s'est-elle montrée si défaillante, alors que la souffrance est si grande parmi la population, monsieur le premier ministre?

05.03 Hervé Rigot (PS): Monsieur le premier ministre, voici un an, la Wallonie était frappée de plein fouet par les pires inondations que notre pays ait jamais connues. Trente-neuf personnes ont perdu la vie, des centaines d'autres ont été blessées, plus de cent mille sinistrés ont vu le travail et les souvenirs de toute une vie être emportés brutalement par les torrents. Ces images de dévastation resteront à jamais gravées dans nos mémoires.

Aujourd'hui, l'heure est aux commémorations, au recueillement et au souvenir. Nous avons toutes et tous notre cœur qui cogne pour les familles qui ont perdu des proches, pour toutes ces femmes et tous ces hommes qui doivent, à présent, tout reconstruire. Quand je pense à ma terre, à ma province, à ces paysages où j'aime me ressourcer lorsque j'en ai besoin, j'éprouve un terrible chagrin de voir ces stigmates qui seront éternellement présents.

Cependant, l'heure est aussi à l'action, parce que nous devons agir pour ne plus jamais connaître cela. Monsieur le premier ministre, voici un an, nous avons dû constater que notre pays n'était pas prêt à affronter de telles catastrophes. Les régions touchées ont payé le lourd tribut de la réforme de la Protection civile de Jan Jambon et du désinvestissement des services de secours. Alors, oui, les sinistrés ont pu compter sur

l'aide des services civils et militaires, sur les bénévoles qui sont venus des quatre coins du pays et qui me font dire aujourd'hui que la Belgique et son incroyable union se tiennent debout, solidement ancrées, malgré ce que peuvent penser certains grincheux démantelateurs. Toutefois, nous avons aussi dû constater que la solidarité fédérale n'allait pas de soi pour tous. Manifestement, elle ne se prête pas.

Mon groupe demande que le fédéral tire les leçons de ces inondations, qu'il fasse atterrir les évaluations commandées et qu'il assure le suivi de ses compétences et des recommandations du Parlement de Wallonie. Avec mes collègues, j'ai déposé un texte pour que nous avancions en ce sens.

Monsieur le premier ministre, pouvez-vous faire le point sur l'implication fédérale encore en œuvre? Quelles leçons convient-il de tirer de ces inondations? Quid des différents processus d'évaluation? Quel est le suivi que le gouvernement (...)

05.04 Katrin Jadin (MR): Monsieur le premier ministre, moi aussi j'ai encore la chair de poule en pensant aux événements d'il y a un an. Ces événements ont frappé de plein fouet ma région, ma commune d'abord, mais aussi beaucoup de communes voisines de la vallée de la Vesdre. Force est de constater que tout cela est encore bien présent dans nos têtes, et également en certains endroits, étant donné que la reconstruction prend du temps.

Au niveau de la Région wallonne, une commission d'enquête a tiré un certain nombre de conclusions, et a fait la chronologie de certains faits qui auraient pu envenimer ou non la situation des coulées d'eau.

Nous avons aussi eu, ici à la Chambre, une commission conjointe. Je vous avoue qu'à l'époque j'aurais préféré qu'on aille encore plus loin. Celle-ci a refait état, de manière chronologique, des différents instruments, du plus local jusqu'au fédéral, qui devaient en principe fonctionner de façon cohérente. Force a été de constater à l'époque que cela n'avait pas été le cas de manière satisfaisante.

Qu'en est-il aujourd'hui, monsieur le premier ministre? À l'instar de ce qu'ont demandé mes collègues, quelles leçons tire-t-on de cela? Comment peut-on rassurer ceux et celles qui, dans les localités, attendent encore des réponses plus efficaces?

05.05 Vanessa Matz (Les Engagés): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, je voudrais réitérer, au nom de mon groupe, toutes nos pensées les plus sincères et les plus émues aux victimes, à leur famille et à leurs proches. Nous avons eu l'occasion de le faire ce matin à Liège mais nous tenons à le redire ici.

Je suis évidemment immensément triste de monter à cette tribune aujourd'hui. Ce matin à Liège, il y avait beaucoup d'émotion mais il y avait aussi, vous avez dû l'entendre, énormément de colère. Je suis donc triste de devoir monter à cette tribune aujourd'hui, un an après. Je ne voudrais pas que ce soit un flash. Aujourd'hui, tout le monde s'indigne et est triste et, puis, on oublie et on repart comme si de rien n'était. Cela fait un an que nous pressons votre gouvernement de prendre des mesures et je ne voudrais pas juste venir le dire ici. Je l'ai déjà dit hier soir à la ministre de l'Intérieur. J'espérais de tout cœur qu'aucun des sinistrés ne nous écoutait car j'étais gênée des réponses qui nous étaient apportées avec des perspectives éventuelles d'actions en 2023 au plus tôt.

Cela fait un an que nous réclamons des actions. Je voudrais savoir, monsieur le premier ministre, pour quelles raisons les choses sont si lentes au niveau fédéral. Bien sûr, lorsqu'on fait des discours, il faut soutenir émotionnellement et être dans l'indignation à la suite de ce qui s'est passé mais il faut surtout, lorsqu'il y a des actes à poser, les poser parce que les sinistrés attendent cela de nous et rien d'autre!

La **présidente:** Monsieur le premier ministre, vous disposez de cinq minutes pour votre réponse.

05.06 Alexander De Croo, ministre: Madame la présidente, chers collègues, j'ai effectivement participé ce matin à des commémorations qui se sont tenues à Limbourg et à Liège. Ce n'est d'ailleurs pas la première fois que je me rends sur place. Voici quelques semaines, je suis allé à Chaudfontaine et à Pepinster pour parler avec les gens et avec les responsables politiques quand les caméras n'étaient pas là pour pouvoir le faire d'une manière ouverte.

Monsieur Hedebow, vous pensez avoir le monopole pour ce qui est de traduire ce que les gens pensent. (*Applaudissements*)

Vous savez, ce qui enrage les gens, c'est d'avoir le sentiment que quelqu'un joue un jeu politique sur leur dos. Voilà ce qui les enrage!

Personnellement, j'ai eu l'occasion de parler, à plusieurs reprises, avec des gens qui ont vécu un événement d'ordre naturel extrêmement traumatisant, événement naturel que personne n'avait attendu et d'une envergure insoupçonnée. On leur a parlé et, aujourd'hui aussi, on a parlé avec les gens qui ont perdu des membres de leur famille, leur maison, et on l'a fait en direct, – on a parlé ensemble dans une salle – et comme toujours, dans une situation de crise, ce qu'on entend, c'est un message assez nuancé. Certaines personnes disent: "On a été extrêmement bien aidés. On n'aurait jamais pensé être aidés de cette manière." Et d'autres disent: "On avait espéré que cela se serait passé d'une autre manière."

Vous savez, c'est souvent comme cela dans une crise! En effet, les services des communes, des Régions, les services fédéraux sont complètement submergés de demandes. Celles-ci fusent dans tous les sens. Ce que moi j'ai vu, c'est que tout le monde fait de son mieux pour essayer d'aider. Mais dans une situation de crise, peut-on dire qu'on en a fait assez? Dans une situation de crise, on ne peut jamais dire qu'on en a fait suffisamment." Vous l'apprendrez un jour! Un jour, quand vous serez au pouvoir, vous apprendrez que c'est facile d'être sur le côté, de critiquer, d'essayer d'exciter les gens au lieu d'être sur le terrain pour tenter de trouver des solutions. (*Applaudissements*)

J'étais là! J'étais là et j'ai parlé avec de nombreuses personnes!

Finalement, nous avons été confrontés à une situation que nous n'avions pas anticipée, peut-être se reproduira-t-elle un jour, c'est possible, on ne peut l'exclure. Mais que nous devons être mieux préparés, mieux protégés, ça c'est clair! Telle est la leçon à en tirer!

Pendant la période même, au niveau fédéral, on sait très bien que la protection civile, la Défense étaient très, très présentes sur le terrain. On a fourni plus de 13 000 repas par jour. On a créé une cellule d'appui fédéral qui a aidé les deux commissaires en charge. Elle a travaillé avec les autorités locales et a fait au mieux pour essayer de coordonner les choses.

À côté de cela, s'agissant de la reconstruction, appel a été fait à la solidarité fédérale. Je ne peux travailler que dans le cadre législatif existant dans notre pays et la seule manière de le faire consiste en un prêt. Ce prêt a été fait. Le fédéral a prêté plus d'un milliard d'euros à la Région wallonne en réponse à une demande de financement.

Cela dit, je pense qu'il y a une discussion plus large. Face à un futur où les phénomènes climatiques pourront entraîner des catastrophes plus fréquentes, dispose-t-on d'un système financier qui pourrait aider des Régions ou des entités à gérer ces catastrophes?

J'ai envoyé un courrier à toutes les entités fédérées en les invitant à avoir une discussion sur le besoin éventuel d'un mécanisme additionnel pour gérer des événements qui dépassent largement les capacités d'une Région. J'ai reçu une réponse à cette lettre, celle du ministre-président de la Flandre, Jan Jambon. Il m'a signalé qu'il n'était pas complètement fermé à cette discussion. J'espère recevoir une réponse de la part des autres entités fédérées car le fédéral est prêt à travailler.

Enfin, s'agissant des recommandations de la commission d'enquête du Parlement wallon, nous prendrons notre part. Il y a des choses à faire au niveau régional mais aussi au niveau fédéral, chacun dans le respect de ses compétences mais avec l'objectif de pouvoir mieux travailler ensemble dans les moments de crise. C'est ce qu'on attend de nous.

05.07 Julie Chanson (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Cette catastrophe nous oblige, sans doute, à repenser l'avenir de manière holistique. Pour ce faire, je crois sincèrement que nous avons besoin d'une très grande volonté politique qui est encore un peu faible. Je pense ici notamment à la zone de secours Vesdre-Hoëgne & Plateau qui s'équipe de matériel, engage à tour de bras, où les pompiers se forment actuellement à des sauvetages en eau vive, mais aussi à la zone de police Vesdre qui s'équipe de matériel pour pouvoir réagir face à une nouvelle catastrophe comme, par exemple, des drones pour pouvoir observer, le cas échéant, l'eau qui monte ou un feu de forêt.

Au niveau fédéral, des initiatives politiques fortes doivent pouvoir être prises pour répondre aux recommandations qui ont été faites, comme vous l'avez dit, par la Région qui prend ses responsabilités dans le cadre de ses compétences. Je crois donc sincèrement que le fédéral doit également réagir politiquement et faire des propositions fortes (...)

05.08 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, quelle différence entre le gouvernement fédéral et les gouvernements régionaux qui sont en train de se disputer pour savoir si le milliard sera prêté ou donné, et la formidable solidarité de la population qui a pu être constatée.

We zagen zoveel Vlamingen – hé N-VA, zoveel Vlamingen – naar Wallonië naar komen om te helpen. We zagen solidariteit. België bestaat nog! Solidariteit bestaat nog in België! Dat mag gezegd worden.

05.09 Theo Francken (N-VA): Heel veel N-VA'ers. Politiekers toch!

05.10 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Là où je ne vous rejoins pas, c'est que vous n'avez pas entendu cette colère. Cette colère se dirige aussi vers les compagnies d'assurances, ces compagnies qui ont réalisé l'année dernière 1,2 milliard d'euros de bénéfices, soit encore plus que les années précédentes. Elles se font du fric sur le dos des gens!

Moi, j'aurais attendu de l'autorité politique qu'elle dise clairement à toutes ces compagnies d'assurances de faire davantage pour aider ces gens, de faire un fonds commun pour aider ces gens-là. Et s'il le faut, on instaurera éventuellement un impôt exceptionnel, mais continuer à vivre une situation de crise que les acteurs économiques (...)

05.11 Hervé Rigot (PS): Monsieur le premier ministre, vous l'avez dit. Pendant que M. Hedebouw sortait sa toute nouvelle pelle et son bodywarmer pour faire un plan de communication directement sorti de chez Brico, en profitant des victimes et de leurs souffrances, les autorités wallonnes ont réalisé un travail énorme pour sortir de cette situation.

Face à de telles catastrophes, ce qu'il faut, ce ne sont pas ces commentaires populistes, ce qu'il faut, c'est une véritable solidarité fédérale pour venir en aide rapidement aux sinistrés, afin d'éviter de telles catastrophes! Ce qu'il faut, c'est réinvestir dans les missions d'aide à la population de la Défense! Il faut que l'ensemble du niveau fédéral soit prêt, monsieur le premier ministre!

Vous l'avez dit ce matin: la Vesdre, l'Ourthe et la Meuse ont vu naître des héros. À nous de leur donner espoir! À nous de faire revivre la plus ravissante des vallées du monde! La guerre n'est pas finie, aujourd'hui, chers collègues. Elle ne se fait pas ici. Les cicatrices et les blessures sont encore bien là. Nous allons devoir agir. Alors, faisons-le ensemble, et que l'union soit notre force!

05.12 Katrin Jadin (MR): Monsieur le premier ministre, on a énormément de leçons à tirer. Vous avez raison et il y en a une que vous avez mise en exergue, celle qui, je pense, devrait faire l'objet de discussions au niveau fédéral, à savoir comment créer un fonds permettant en cas de catastrophe d'alimenter suffisamment les moyens disponibles - c'est de cela qu'il s'agit - pour pouvoir actionner rapidement les procédures d'indemnité ou de remboursement. C'est une excellente question. En France ou en Allemagne, des éléments de droit comparé existent et il faudrait peut-être se pencher là-dessus. C'est un travail qui pourrait se faire en commission de l'Économie.

À d'autres niveaux, comme au niveau urbanistique, nous attendons certaines précisions pour savoir, par exemple, comment nous pouvons réaménager des quartiers sinistrés et d'ailleurs, pourrions-nous encore les réaménager de la même manière? (...) (*Applaudissements*)

La **présidente**: Merci, madame Jadin et bonne continuation!

05.13 Vanessa Matz (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, l'idée, comme je vous l'ai dit, n'est évidemment pas de faire de la surenchère et du show politique à cette tribune, en ce jour particulièrement triste. Je pense que c'est vraiment très indécent. J'ai rencontré de nombreux sinistrés et, objectivement, ils n'attendent pas que nous nous disputions entre nous, mais plutôt que nous soyons unis dans l'adversité.

Monsieur le premier ministre, lors de la phase aiguë d'une période de crise, certains services se retrouvent évidemment dans l'impossibilité d'agir, quand bien même avec 10 000 hommes de plus. Mais nous sommes

un an plus tard, et c'est cela que nous demandons. Avez-vous entendu les réponses de votre ministre de l'Intérieur sur la coordination des services de secours, sur le pilotage des secours? Nous n'avons pas avancé d'un iota!

Nous vous demandons d'adopter toutes ces recommandations qui figurent dans le rapport wallon et qui concernent le fédéral. C'est d'ailleurs l'objet de notre motion de recommandation. D'après ce que j'ai entendu, la majorité la votera, puisque c'est ce qu'elle demande. (...)

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 Questions jointes de

- **Georges Dallemagne à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Les dommages causés à la réputation de la Belgique à l'échelon international" (55002765P)**

- **Ellen Samyn à Sophie Wilmès (VPM et ministre [temporairement déchargée]) sur "L'échange possible avec l'Iran du détenu diplomate terroriste Assadi contre le Pr Djalali de la VUB" (55002774P)**

- **Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Les relations internationales avec l'Iran" (55002760P)**

06 Samengevoegde vragen van

- **Georges Dallemagne aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De internationale reputatieschade voor België" (55002765P)**

- **Ellen Samyn aan Sophie Wilmès (VEM en minister [tijdelijk ontheven]) over "De potentiële gevangenenruil met Iran tussen terreurdiplomaat Assadi en VUB-professor Djalali" (55002774P)**

- **Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De internationale betrekkingen met Iran" (55002760P)**

06.01 **Georges Dallemagne** (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, je ne vais évidemment pas parler de ce traité, qui poursuit son parcours législatif, mais je vais parler du tollé que suscite ce texte. Mon collègue De Roover vous avait déjà interrogé à ce sujet la semaine dernière, mais entre-temps, c'est véritablement un tsunami de courriers que nous recevons, à la fois d'éminents professeurs de droit belges et internationaux, à la fois d'anciens responsables et chefs de gouvernement européens, de parlementaires européens, tout comme de responsables de la sécurité.

Il y a très peu de temps, Christine Van Den Wyngaert, qui est notre juge à la Cour pénale internationale, et qui vient d'être anoblie par le Roi, nous a dit: "Ne faites surtout pas cela." Notre réputation, le département d'État... j'en oublie... Je n'ai jamais connu cela de toute ma carrière de parlementaire. Il y a là effectivement pour notre réputation un véritable problème.

Je vous interroge sur vos relations diplomatiques avec ces États, et notamment avec ceux qui nous ont permis de capturer ce terroriste, et qui ont travaillé avec nous, tels que l'Allemagne, la France, le Luxembourg, l'Autriche et peut-être la Suède qui est concernée. Figurent parmi eux la France, puisque c'est sur son territoire que devait avoir lieu cet attentat. C'est ce pays qui devrait être frappé.

Quels sont les contacts que vous avez eus avec le Quai d'Orsay? Quels étaient les contacts avant la signature de ce traité? Quels sont les contacts aujourd'hui? Il me tarde d'apprendre jusqu'à quel point notre réputation est aujourd'hui abîmée alors qu'elle avait auparavant été tellement valorisée par ce travail remarquable de nos services de renseignement, de notre justice et de notre service de sécurité. Je vous remercie.

06.02 **Ellen Samyn** (VB): Mijnheer de premier, volgende week zal dit land niet alleen internationaal bekendstaan om de langste regeringsvorming ooit en het *hellhole* Molenbeek, maar ook voor het sluiten van een deal met de duivel. Als eerste Europese land zullen we een verdrag sluiten met een land dat wereldwijd terrorisme faciliteert, een zoveelste blunder in uw beleid.

Vorige week zei u nog in de plenaire vergadering: "Wat hier voorligt, is een verdrag dat moet leiden tot een sterkere onderhandelingspositie van ons land." Geloof u dat nu echt? Geloof u echt dat de Belgische onderhandelingspositie sterker wordt door dergelijke internationale akten te sluiten? Uw vrienden daar in Teheran lachen nu in hun vuistje. Het is niet alleen een overwinning voor die totalitaire islamdictatuur, door de akte goed te keuren, zetten we ook de deur open voor toekomstige gijzelnemingen van Europese burgers, die Iran dan als pasmunt kan gebruiken om zijn terroristen, die onze nationale veiligheid op ons

nationale grondgebied bedreigen, vrij te kopen.

Laten we eerlijk zijn, mijnheer de premier. In tegenstelling tot wat u en uw minister van Justitie Van Quickenborne beweren, gaat de deal wel degelijk over de terrorist Assadi. Gisteren, na de uitspraken van de Iraanse woordvoerder van Buitenlandse Zaken, Nasser Kanani, bestaat daar geen twijfel meer over.

Beseft u en beseffen de leden van uw meerderheid eigenlijk wel wat hier op het spel staat? Mijnheer de premier, hoe ziet u het feit dat wij toegeven aan de chantagepolitiek van Teheran en een ordinaire gevangenenruil organiseren? Is dat volgens u dan geen gevaarlijk precedent?

In tegenstelling tot eerdere communicatie van de regering zijn er nu toch concrete onderhandelingen met Teheran. Bent u nu bereid om alle andere initiatieven ten volle te benutten? U zou bijvoorbeeld kunnen pleiten voor de stopzetting van onderhandelingen met Teheran over de nucleaire deal en een uitstap uit het INSTEX-mechanisme?

06.03 **Peter De Roover** (N-VA): Premier, normaal gesproken hadden we hier vanmiddag de Iradeal moeten goedkeuren. Uw minister van Justitie heeft gisteren gevraagd om dat punt niet op de agenda te zetten. Dat is hoopgevend. Misschien groeit er enig besef dat het een duivelspact is.

Niet alleen vanuit de oppositie, maar ook vanuit de meerderheid gaan er heel wat kritische stemmen op. Toch is er steun voor het duivelspact en die komt uit Teheran. Sta me toe om de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken aan te halen. Hij zei: "We hebben er zonder twijfel naar gestreefd dat deze dierbare diplomaat van de Islamitische Republiek Iran" - het gaat dan over de veroordeelde terrorist Assadi – "zo spoedig mogelijk wordt vrijgelaten. Vanaf het begin van zijn illegale arrestatie en zijn afschuwelijke detentie in strijd met het Verdrag van Wenen" -hij trekt hier een uitspraak van onze Antwerpse rechtbank in twijfel – "hebben het diplomatieke apparaat van het ministerie van Buitenlandse Zaken en alle relevante regeringsdepartementen van de Islamitische Republiek Iran de zaak gevolgd en ze zullen dat blijven doen. Zijn onvoorwaardelijke vrijlating is een ernstig verzoek van de Islamitische Republiek". En nu komt het: "Er zijn dialogen gevoerd en er is politiek overleg gepleegd met de Belgische autoriteiten."

Ik hoef de rest niet voor te lezen. De schrapping van het punt van de agenda zal waarschijnlijk enige paniek teweegbrengen in Teheran, want men hoopt daar dat het verdrag goedgekeurd wordt.

Welk diplomatiek en vooral ook politiek overleg heeft er plaatsgevonden, voor het verdrag is gesloten? Welk overleg vindt er vandaag plaats ter voorbereiding van de uitvoering van de vrijlating van de terrorist na de nakende goedkeuring van het wetsontwerp, waarvan ik hoop dat ze niet plaatsvindt.

06.04 Minister **Alexander De Croo**: Wij leven in een rechtsstaat en wij werken in ons land via de parlementaire weg. Hier ligt een verdrag voor dat in alle openheid besproken wordt en waar ik mij ook voor wil verantwoorden. Zoals ik vorige week al aangegeven heb, doen wij dat niet verdoken, zoals sommige landen dat wel doen. Wij doen dat via de parlementaire weg.

Ik wil toch even nader op de feiten ingaan. Er was zagezegd een tsunami aan kritiek uit het buitenland.

Vous parlez, par exemple, de la France. Le ministre Van Quickenborne a rencontré son homologue français pour aborder un sujet qui figure également dans son agenda.

Het onderwerp werd niet aangebracht door de Fransen. Minister Van Quickenborne heeft zelfs gevraagd of zij die kwestie volgden en of zij opmerkingen hadden. De Fransen bleken daar geen opmerkingen over te hebben.

U verwees naar State Department, mijnheer Dallemagne. Laten we even kijken naar wat het State Department precies heeft gezegd. Op 5 juli zei de woordvoerder Ned Price van het State Department: "*We are not going to comment on bills or treaties pending in Belgium's legislature.*" Dat was het antwoord van de Verenigde Staten. Uw poging om een sfeer te scheppen alsof de wereld hierdoor op zijn kop zou staan is misplaatst, want dat is absoluut niet het geval. Geen enkele betrokken minister heeft mij hierover gecontacteerd. Ik heb vorige week al gezegd dat het hier over een verdrag gaat. Een aantal Belgische academici heeft ook zeer duidelijk gezegd dat zij het probleem van een verdrag niet zien. Een verdrag is immers een juridische basis, niet meer of minder.

Il est exact que, dans notre pays, vingt-cinq Iraniens sont incarcérés à la suite d'une condamnation. En Iran, pour l'instant, un seul Belge est, à tort, emprisonné.

Ik weet dat het zeer complexe vragen zijn. In het buitenland zit een Belg al vijf maanden onschuldig in de gevangenis, waar hij zelfs geen matras of bed heeft om op te slapen, waar het licht 24 uur op 24 aan is. Hij zit daar al vijf maanden aan een stuk onschuldig. Wat gaan we doen? Dat is geen eenvoudige vraag. Zeggen we tegen een Belg die onschuldig in de gevangenis zit dat hij daar kan weggroten, of stellen we alles in het werk om duidelijk te maken dat we Belgen die ten onrechte in de gevangenis zitten niet laten vallen? We hebben de voorbije vijf maanden alles in het werk gesteld en alle mogelijke diplomatieke druk gezet om ervoor te zorgen dat die persoon vrijgelaten kan worden.

Le message est extrêmement clair: le gouvernement belge prend soin de ses citoyens et, notamment, de ceux qui se trouvent en prison sans aucune raison. Nous ferons tout pour ne pas les laisser tomber! J'espère que c'est un objectif que nous pouvons quand même partager.

Vorige week heb ik gezegd dat er één onderwerp is waarover ik sommige leden van de oppositie niet gehoord heb. Wij zijn nu een week later en ik heb hen daar nog steeds niet over gehoord. Wat is uw boodschap aan Olivier Vandecasteele? Wat is de boodschap die u geeft aan iemand die al vijf maanden onschuldig in de gevangenis zit? Wat is de boodschap die u geeft aan zijn familie? Samen met minister Van Quickenborne heb ik gisteren zijn familie ontvangen. Ik heb veel respect voor de rust die zij uitstralen.

Cette famille demande à notre pays de tout faire pour libérer Olivier le plus rapidement possible. Cette situation n'est plus viable, ni pour lui, ni pour sa famille.

Dès lors, je répète ma question, parce qu'on peut avoir plein de raisonnements principaux: que dites-vous après cinq mois d'efforts énormes pour essayer de libérer quelqu'un qui séjourne, à tort, en prison? Quel est votre message?

Prenez peut-être une minute pour expliquer ce que vous dites à M. Vandecasteele et à sa famille. Que leur dites-vous? Leur dites-vous: "Voilà, c'est de votre faute, on vous laisse là."? Ou plutôt: "On va faire le maximum pour essayer de faire libérer quelqu'un qui séjourne, à tort, dans une prison."?

06.05 Georges Dallemagne (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, vous feignez d'oublier qu'il a été pris en otage par les autorités iraniennes pour que nous signions ce traité. C'est le premier d'une longue série, parce que vous ouvrez la boîte de Pandore. Qu'allez-vous dire, vous, aux prochaines victimes du terrorisme ici en Belgique ou en Europe?

Qu'allez-vous dire aux prochains otages belges qui seront capturés en Iran pour que ces criminels puissent opérer ici en toute impunité? Vous, monsieur le premier ministre, qui êtes le garant de la sécurité de tous les Belges de notre pays, ici et en Iran, qu'allez-vous leur dire? Réfléchissez-y, c'est cela qui est en jeu aujourd'hui.

Évidemment que cette prise d'otage est scandaleuse et abominable. Qu'avez-vous fait ces cinq mois, pendant lesquels nous ne savions même pas qu'un Belge était détenu en otage là-bas? Qu'avez-vous fait pour le libérer? Quelle a été la pression diplomatique de la Belgique?

06.06 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de premier, de geloofwaardigheid van België stelt nu al niet veel voor, maar na wat hier geratificeerd zal worden, zal de lat ongeveer op de grond liggen. Laten we eerlijk zijn, er is maar één reden waarom dat verdrag wordt gesloten, met name de creatie van een juridische grondslag om een definitief tot 20 jaar veroordeelde terrorist de mogelijkheid te bieden om naar Iran terug te keren als volksheld. Om het met woorden van uw Iraanse collega te zeggen, ze willen "onze dierbare diplomaat" terug. U weet dat het verdrag niet geldt voor professor Djalali en evenmin voor Olivier Vandecasteele.

U spreekt graag over transparantie, terwijl het Parlement wordt voorgelogen. Een ruil zou betekenen dat we rechtvaardigheid inruilen voor mededogen, terwijl we te allen tijde beide waarden moeten handhaven in ons buitenlandbeleid. Een veroordeelde terrorist mag zijn rechtvaardige straf niet ontlopen en onschuldige gevangenen moeten zonder voorwaarden worden vrijgelaten. Dat is onze visie op gerechtigheid.

06.07 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, wij stellen u vragen, maar u antwoordt met een wedervraag. Op die vraag heb ik vorige week nota bene geantwoord, meer bepaald in dezelfde geest als de

repliek van collega Dallemagne daarnet. Wat gaat u zeggen aan de volgende gegijzelden, die ten gevolge van uw beleid chanteerbaar zullen zijn? U brengt Belgen in gevaar met dat verdrag.

Het is tekenend dat niet de guts hebt om in het Parlement te antwoorden op de vragen over de politieke contacten die er volgens het Iraanse ministerie van Buitenlandse Zaken zijn geweest. U fietst daar volledig omheen. Het gaat hier nochtans over een cruciaal element. Het gaat immers om een schurkenstaat.

Premier, u zegt dat wij een rechtsstaat zijn. Iemand die tot 20 jaar veroordeeld is wegens terrorisme, laat u na 4 jaar vrij. Daardoor zorgt u ervoor dat wij geen rechtsstaat meer zijn.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- **Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De aanzwellende besluiteloosheid van de regering" (55002754P)**

- **Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De onenigheid in de regering" (55002756P)**

07 **Questions jointes de**

- **Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "L'indécision croissante du gouvernement" (55002754P)**

- **Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Les dissensions au sein du gouvernement" (55002756P)**

07.01 **Peter De Roover (N-VA):** Als wij de risee van het buitenland aan het worden zijn, bent u en is uw regering al lang de risee van het binnenland. In alle eerlijkheid, mijnheer de premier, hoe diep zakt het verhaal nog weg?

U zou een zomerakkoord afsluiten dat daarna een zomerplan werd. Nog daarna werd het salami, en nu ligt er enkel nog een velletje. Dieper wegzakken kan niet meer. Waarover hebben we het nog, premier? Hebben we het nog over de pensioenhervorming? Ik heb echter de indruk dat we daarop zullen moeten wachten tot u op pensioen zal gaan. Hebben we het over het jobdealtje dat er na amper negen maanden gekomen is? Uw minister Dermagne heeft zich deze week erg gehaast, om het niet meer voor het reces goedgekeurd te krijgen, collega's van CD&V en Open Vld. Dat is het jobdealtje waarover de Studiecommissie voor de Vergrijzing zegt dat u ermee zelfs de 75 % werkzaamheidsgraad tegen 2030 niet zou halen in plaats van de 80 %, hoewel dat het enige harde getal in uw regeerakkoord was. Kortom, deze regering faalt op alle gebieden.

Als u nog onder de lat wilt, moet u putten beginnen graven. Daarin bent u echter wel goed, dat geef ik toe. Wanneer het over putten graven gaat, bent u opeens recordhouder. 22 Nederlandstalige en Franstalige economen hebben dat vandaag nog opgemerkt. Bovendien, mijnheer de premier – en ik weet niet of het u opvalt als u de boel observeert – is het een Vlaamse socialist die aan de Franstalige socialisten zegt dat de Franstaligen van de jaren 70 zijn en zij van vandaag zijn.

Het gaat over een kloof tussen de socialisten, maar ook over een communautaire kloof. Los het op!

07.02 **Barbara Pas (VB):** Het wordt een heel warm weekend, mijnheer de eerste minister, zeker voor uw regering. Na zeven mislukte vergaderingen over de pensioenhervorming, kan die nochtans dringend wat afkoeling gebruiken.

Volgens Wagner verheft muziek de meest gruwelijke situaties in een ideale sfeer. Allicht daarom hebt u uw regering naar een componist vernoemd, maar de sfeer is wel volledig weg. Ik hoop voor u dat die op uw Brakelse barbecue beter was. De pensioenhervorming zit muurvast. U slaagt er niet in de woekerwinsten van Engie aan te pakken. U slaagt er ook niet in om de woekerbelastingen aan te pakken, die hier verhinderen dat werken loont. De fiscale hervorming blijft uit. De PS werkt hard om de aanzet daartoe te torpederen. De heer Magnette werkt zeer hard, wat van zijn electoraat niet echt gezegd kan worden.

Terwijl het inflatieniveau het resultaat van uw partij in de recentste peilingen overstijgt, mijnheer de eerste minister, staat deze regering stil. U gebruikt de economische waarschuwingen om uw barbecue mee aan te steken, want er gebeurt niets. Terwijl de burgers hun energiefactuur, hun winkelkar, hun tankbeurt nog

amper kunnen betalen, is uw regering bezig met zichzelf. Ieder is bezig met overleven.

Politiciologen vinden het een wonder dat uw regering überhaupt nog bestaat. Partijvoorzitters van uw meerderheidspartijen schreeuwen hun frustraties uit. Zo stelt Conner Rousseau fijnbesnaard dat anderen het straks maar aan de kiezers moeten uitleggen waarom ze het verkloot hebben. Zelfs Koen Geens – ik mag hem noemen, mevrouw de voorzitter, een persoonlijk feit telt voor u toch niet in het vragenuurtje – stelt dat geen enkele ernstige hervorming nog mogelijk is. Mijnheer de eerste minister, zelfs de tsjeven zien het niet meer zitten! U nog wel? Of hebben we eindelijk het laatste seizoen van Vivaldi gehad?

07.03 Minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, mevrouw Pas, u hebt mij beiden er al vaak op gewezen dat ik niet altijd op uw vragen antwoord. U moet ze natuurlijk wel stellen.

Mijnheer De Roover, u hebt geen enkele vraag gesteld. Mevrouw Pas, u hebt ook geen enkele vraag gesteld behalve de vraag of ik het zie zitten, wat een politiek heel relevante vraag is en waarop het antwoord ja is.

The duty of the opposition is to oppose. Dat doen op een zeker inhoudelijk niveau, zou echter misschien ook wel kunnen helpen. Misschien zal ik dan maar ingaan op het inhoudelijke aspect.

De onderwerpen die hier voorliggen, vormen uiteindelijk de kern van de politiek en de manier waarop men de maatschappij organiseert. Het gaat er onder andere om dat mensen die hard werken, daar een deftig pensioen aan overhouden. Het gaat erom dat wij, wanneer de koopkracht onder druk staat door ongeziene hoge energieprijzen, ervoor zorgen dat ieder zijn deel betaalt, bijvoorbeeld ook energiebedrijven. Dat is de kern van de politiek.

Ik begrijp dat u elke gelegenheid wilt aangrijpen om twijfel en tweedracht te zaaien in de regering. Ik stel echter vast dat de zeven regeringspartijen absoluut de doelstelling delen om in moeilijke momenten de zaken te doen die nodig zijn om de mensen te beschermen. Dat hebben wij in covidtijden gedaan. Wij hebben dat gedaan tijdens de periode van de overstromingen. Wij doen dat nu ook. De huidige regering gaat haar verantwoordelijkheid niet uit de weg.

Dat is ook de reden waarom de zeven regeringspartijen bijna twee jaar geleden hebben beslist dat het genoeg was, nadat alles alweer onmogelijk was en sommigen hier in het halfroond zochten naar nog een bijkomend argument om aan te geven dat het toch onmogelijk was om een regering te vormen. Zij wilden niet dat de stilstand zou worden geïnstalleerd en wilden hun verantwoordelijkheid nemen. Zij wilden de leiding nemen over ons land en weigerden de totale blokkering, die sommigen soms vrijwillig creëerden. Op een moment waarop wij de crisis zagen aankomen, was het immers nodig dat er een regering kwam die beslissingen kon nemen.

Wij hebben die keuze niet gemaakt, omdat wij meenden dat het in een crisisperiode met zeven partijen gezellig zou zijn in de regering. We zijn er ons zeer van bewust dat zeven partijen verschillende meningen kunnen hebben. Wie denkt dat hij na een verkiezing de regering met zijn verkiezingspropaganda en de ideeën die hij gelanceerd heeft bij de kiezer, binnen kan binnenwandelen en een halfuur later buiten zal wandelen met een akkoord dat volledig zijn ideeën overneemt, denkt verkeerd. Zo werkt politiek niet. De realiteit is een stuk complexer dan dat. De realiteit is er een dat men moeilijke beslissingen neemt, stap voor stap. De realiteit is er een waarbij zeven partijen op een moment van crisis inzien dat kiezers dingen verwachten van partijen en verwachten dat zij hun verantwoordelijkheid nemen, in tegenstelling tot degenen die een jaar aan een stuk bezig waren om weg te lopen van hun verantwoordelijkheid. Dat is de ziel van de regering. Op die basis hebben wij beslissingen genomen en zullen wij erin slagen om verder beslissingen te nemen om onze burgers te beschermen.

07.04 **Peter De Roover** (N-VA): U overtuigt uzelf nog. Ik krijg het aan niemand uitgelegd dat twee jaar voor de verkiezingen niemand in staat is om te besturen. Conner Rousseau, u welbekend, vond dat de anderen straks maar moesten uitleggen waarom ze het verkloot hebben. Dat gaat over uw regering.

U zegt dat u de verantwoordelijkheid hebt genomen. Dat klopt. U hebt de verantwoordelijkheid genomen om niks te doen. U zegt dat u stap voor stap vooruitgaat, maar u geeft echt de indruk dat u binnenkort zou kunnen zeggen dat u bij het begin van de regering aan de rand van de afgrond stond en dat u nu een stap vooruit hebt gezet. Dat is waar u momenteel naartoe aan het gaan bent. Dit hele land wordt door u in de afgrond gereden. Het is *the duty of the opposition to oppose*, maar het is *the duty of the government to govern*. En daar ligt het probleem.

07.05 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, proficiat, u zegt dat u het nog ziet zitten. U bent allicht, op Kristof Calvo na, de enige in het land die nog in de vivaldiregering gelooft. (*Protest*) In plaats van criminelen zodanig veel straffkorting te geven dat het niet meer de moeite is om hen nog op te sluiten, in plaats van actief IS-terroristen te repatriëren en ze met Iran te ruilen, zou u moeten focussen op de kern, de werkende Vlaming. U zou ervoor moeten zorgen dat hun pensioen betaalbaar blijft en dat zij onder andere hun energiefactuur, tankbeurt en winkelkar nog kunnen betalen, maar dat doet u juist niet.

Mijnheer de eerste minister, Antonio Vivaldi zei altijd dat hij zou stoppen met componeren als de mensen het niet meer leuk vonden. Ik stel voor dat u een voorbeeld neemt aan die componist, niet alleen voor uw regering, maar (...)

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Question de Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Le manque de transparence de la Belgique en matière de lobby épinglé par l'Union européenne" (55002755P)

08 Vraag van Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "Het door de Europese Unie gehekeld gebrek aan transparantie van België inzake lobbypraktijken" (55002755P)

08.01 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, comme beaucoup de jeunes élus, je me suis engagée pour faire de la politique autrement, avec intégrité, probité et transparence. Je me suis engagée en politique parce que j'en avais marre de voir certains servir leurs propres intérêts plutôt que l'intérêt général. C'est sans doute pour cela que je suis si choquée de voir à chaque fois notre pays épinglé par des organismes européens comme le GRECO, pour qui la lutte du gouvernement belge contre la corruption est "globalement insuffisante". Dois-je vous rappeler que dans son dernier rapport, publié il y a près de six mois, le GRECO avait conclu que notre pays n'avait mis en œuvre que deux de ses vingt-deux recommandations?

Aujourd'hui, ce n'est pas le GRECO qui tire la sonnette d'alarme mais la Commission européenne. Dans son dernier rapport annuel sur l'État de droit, elle fait les mêmes constats que l'année dernière, en particulier sur le poids des lobbies, l'opacité des cabinets ministériels et le manque de moyens dévolus à la Justice pour faire correctement son travail contre la corruption. Il suffit de voir l'affaire des Uber Files ou d'écouter les magistrats sur les organisations mafieuses qui gangrènent notre État pour mesurer la justesse et la gravité des constats posés aujourd'hui par la Commission européenne. Il est urgent d'y répondre.

Monsieur le premier ministre, quelles suites votre gouvernement compte-t-il donner aux recommandations du GRECO et de la Commission européenne? Quand et de quelle manière allez-vous assurer le respect plein et entier de l'État de droit dans notre pays?

08.02 Alexander De Croo, ministre: Madame la présidente, madame Rohonyi, effectivement, hier, tous les États membres de l'Union européenne ont reçu le rapport sur l'État de droit et je pense que c'est une bonne initiative. Comme je le dis souvent, l'Union européenne est une union des valeurs et le respect de l'État de droit est un élément essentiel. Il comporte quatre recommandations concrètes.

Une première recommandation concernait l'investissement dans la justice. Le gouvernement a pris un certain nombre d'engagements à cet égard et est sur la bonne voie. Je considère donc que cette recommandation est plutôt un encouragement par rapport à la politique que nous menons.

La Commission recommande également d'améliorer la réglementation sur la publicité de l'administration. Ce mois-ci, le gouvernement a approuvé en la matière une note conceptuelle ambitieuse du ministre de l'Intérieur. Le but est de donner plus de droits aux citoyens et de se diriger vers une application plus large du principe de publicité de l'administration.

Un autre élément que vous évoquez concerne le registre des lobbyistes, le Code de déontologie et le registre des cadeaux. Ces recommandations s'adressent d'ailleurs au gouvernement mais aussi au Parlement. En tant que majorité, nous nous sommes engagés à évaluer le registre des lobbyistes de la Chambre et à analyser si cela pourrait également être fait de la même manière pour le gouvernement. En septembre, les ministres en charge du Renouveau démocratique de ce gouvernement vont évaluer la

meilleure approche à suivre: un registre distinct pour le gouvernement ou un registre en commun avec la Chambre. Si cela se fait, une initiative législative sera alors nécessaire. Vous savez aussi qu'en 2014, la Chambre a établi un Code de déontologie pour les parlementaires et toute une série de mandataires publics, y compris les chefs de cabinet, par exemple.

Nous saisissons donc pleinement les recommandations que nous avons reçues de la Commission européenne et le gouvernement travaille de son côté pour essayer de les implémenter au maximum. Pour certains points, cela peut peut-être se faire en collaboration avec le Parlement.

08.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de votre réponse, bien qu'il s'agisse davantage d'un exercice d'autosatisfaction qu'autre chose. Je me dois de vous dire que j'ai trouvé cela assez déplacé.

Ce l'est tout d'abord face aux cris d'alarme lancés depuis des années, et encore aujourd'hui - malgré les mesures que vous avez énumérées -, par le GRECO, la Commission européenne ou encore nos magistrats. Ce l'est également parce que, lorsque l'on donne des leçons à l'étranger - avec raison, bien évidemment! -, on se doit d'être exemplaire.

J'entends qu'un travail est en cours, notamment en ce qui concerne le registre des lobbies au Parlement, mais il me faut insister sur le caractère insuffisant d'une telle initiative, en particulier parce que cela fait deux ans que votre accord de gouvernement nous fait miroiter des réformes. Il est donc plus que temps – et nous nous accordons sur ce point – de passer des paroles aux actes.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van Ben Segers aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democrat. Vernieuwing) over "De 10.000 kinderen die ten prooi vielen aan huiselijk geweld en het zoveelste geval van femicide" (55002764P)

09 Question de Ben Segers à Annelies Verlinden (Intérieur et Réformes institutionnelles et Renouveau démocrat.) sur "Les 10 000 enfants victimes de violences intrafamiliales et l'énième féminicide" (55002764P)

09.01 Ben Segers (Vooruit): Mevrouw de staatssecretaris, wat als het thuis niet veilig is? Te veel vrouwen, te veel kinderen leven met angst om naar huis te gaan. Een onveilige thuissituatie heeft grote gevolgen en kan zelfs tot de dood leiden. Marly is dit jaar al het zevende slachtoffer van partnergeweld. Hoe is het zo ver kunnen komen? Het duurt te lang voordat iemand melding maakt van huiselijk geweld. Te vaak blijft intrafamiliaal geweld onzichtbaar, verborgen achter de voordeur.

Als we willen dat meer slachtoffers zich sneller melden, dan moet de overheid ook in staat zijn om deze mensen te beschermen. Marly laat opnieuw zien hoe lastig dat is. Scheiden was niet genoeg. Wegvluchten was niet genoeg. Bescherming zoeken bij familie was niet genoeg. Wat heeft de overheid te bieden? Wat is onze oplossing?

Mevrouw de staatssecretaris, voor mijn fractie is het duidelijk, de resolutie inzake intrafamiliaal geweld is de start van de oplossing. Vooruit roept u dan ook op tot een versnelde uitvoering van die resolutie, want te vaak werken instanties langs elkaar heen en te vaak duurt het uitrollen van bepaalde projecten te lang.

Gent geeft het goede voorbeeld. Het laat zien dat het stalkingalarm werkt. Mevrouw de staatssecretaris, het is goed dat u en minister van Quickenborne hebben aangekondigd dit verder te willen uitrollen. Haast is daarbij geboden. U rolt dat nu eerst uit in Oost- en West-Vlaanderen. Marly woonde in Limburg. Zij was daar nog niet mee geholpen.

Mevrouw de staatssecretaris, hoe gaat u ervoor zorgen dat de resolutie inzake intrafamiliaal geweld effectief versneld wordt uitgevoerd? Hoe zult u ervoor zorgen dat het systeem van het stalkingalarm in het hele land algemeen beschikbaar wordt?

09.02 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Mijnheer Segers, de recente moorden in Kinrooi zijn inderdaad verschrikkelijk en moeten absoluut grondig geanalyseerd worden. Zijn wel degelijk alle middelen gebruikt om dit te voorkomen? Wat is er misgelopen? Had bijkomende vorming van degenen die de klachten ontvingen

kunnen helpen? Die analyse moet grondig gebeuren, los van de concrete maatregelen tegen femicide die in ons nationale plan tegen gendergerelateerd geweld staan.

Président: Valerie Van Peel, vice-présidente.

Voorzitter: Valerie Van Peel, ondervoorzitter.

Dat plan, dat gerealiseerd moet zijn tegen 2025, bevat verschillende acties voor een betere preventie van femicide, een betere bescherming van potentiële slachtoffers en hun kinderen, een snellere interventie door de politie en het verbeteren van risicocaptatie. Een belangrijke actie in het NAP is het proefproject rond de stalkingapp in Oost- en West-Vlaanderen. Samen met de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken bereid ik op dit ogenblik de nationale uitrol van dat project voor. Het proefproject in Gent leverde erg positieve resultaten op. Zo waren er 21 effectieve alarmen met 10 arrestaties. De politie was binnen minder dan 10 minuten ter plaatse. Bij 70 % van de slachtoffers die een alarm nodig hadden, waren er nadien geen aangiften meer.

Eind dit jaar is de uitbreiding naar Antwerpen, Brussel, Luik en Limburg gepland. In totaal zijn er vandaag 490 mobiele stalkingalarmen beschikbaar, waarvan er momenteel in totaal 27 in gebruik zijn. Wat femicide betreft, werk ik op dit moment binnen de regering aan een wetsontwerp over de preventie en bestrijding van femicide. Het belangrijkste is dat de bestaande initiatieven en instrumenten rond femicide beter geïntegreerd en op elkaar moeten worden afgestemd. In een land dat zo complex is als het onze, is dit een enorme uitdaging, maar wel één die ik samen al mijn betrokken collega's wil aangaan.

09.03 Ben Segers (Vooruit): Mevrouw de staatssecretaris, ik dank u voor uw duidelijke antwoord, want die duidelijkheid is ook nodig. Dagelijks zetten hulpverleners, politie en justitie alles op alles om slachtoffers te beschermen. Zij verdienen natuurlijk al onze steun. Vooruit gelooft in constructieve oplossingen en steunt het werk van de regering. Dat hebben we ook bewezen door een voortrekkersrol te spelen bij de totstandkoming van de resolutie inzake intrafamiliaal geweld.

U hebt verteld over het project rond het stalkingalarm, dat effectief werkt. Laten we er dus voor zorgen dat die resolutie versneld wordt uitgevoerd en dat het stalkingalarm met zo min mogelijk vertraging in het hele land beschikbaar zal zijn voor alle slachtoffers van stalking en geweld. Ik wens u daar alle succes mee.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Daarmee komen wij aan het einde van de mondelinge vragen.

Projets de loi

Wetsontwerpen

10 **Projet de loi modifiant le Code belge de la Navigation concernant la sûreté maritime (2734/1-3)**

10 **Wetsontwerp tot wijziging van het Belgisch Scheepvaartwetboek betreffende de maritieme beveiliging (2734/1-3)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.

(Rgt 85, 4) **(2734/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2734/3)**

Le projet de loi compte 36 articles.
Het wetsontwerp telt 36 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

*Les articles 1 à 36 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 36 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

[11] Projet de loi de mise en œuvre du Règlement (UE) n°2019/1111 du Conseil du 25 juin 2019 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale, ainsi qu'à l'enlèvement international d'enfants (refonte) (2730/1-7)

[11] Wetsontwerp houdende tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2019/1111 van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering (herschikking) (2730/1-7)

Discussion générale Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2730/7)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2730/7)**

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "projet de loi portant exécution du règlement (UE) 2019/1111 du Conseil du 25 juin 2019 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale, ainsi qu'à l'enlèvement international d'enfants (refonte)".

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "projet de loi portant exécution du règlement (UE) 2019/1111 du Conseil du 25 juin 2019 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale, ainsi qu'à l'enlèvement international d'enfants (refonte)".

Le projet de loi compte 28 articles.
Het wetsontwerp telt 28 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 28 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 28 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

12 **Projet de loi relatif à la certification de cybersécurité des technologies de l'information et des communications et portant désignation d'une autorité nationale de certification de cybersécurité (2693/1-5)**

12 **Wetsontwerp inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie en tot aanwijzing van een nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit (2693/1-5)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

12.01 **Michael Freilich** (N-VA): Mijnheer de minister, collega's, vandaag ligt een wetsontwerp voor over de aanwijzing van de nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit. Het betreft een Europese richtlijn die in nationale wetgeving omgezet moet worden. Dat is voor de N-VA-fractie geen probleem. Wij hebben echter wel een probleem met de vele delegaties aan de Koning.

Het woord cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit bevat 41 letters. Dit wetsontwerp bevat 37 pagina's, het voorblad en het eerste witblad inbegrepen. Hoeveel keer staat 'de Koning' in het wetsontwerp? 50 keer, dat is te veel van het goede! Zo dringen zich nog enkele vragen op. Men blijft vrij vaag over het aantal middelen dat men zal besteden en het aantal mensen dat men zal inzetten voor die cyberbeveiliging. De Gegevensbeschermingsautoriteit had ook een aantal vragen over de dataoverdracht en de controle daarop.

Cyberbeveiliging mag niet licht worden opgevat. Enerzijds worden de burgers gehackt en zijn ze slachtoffer van phishing, waardoor hun geld wordt gestolen. Anderzijds zijn er de vele kleine en grote ondernemingen, de ziekenhuizen, de haven van Antwerpen, die met ransomware te maken krijgen. Tot slot is er de overheid zelf en die is ook niet immuun. Vandaag las ik dat de Europese Commissie een speciale bunker ter waarde van 8 miljoen euro wil bouwen, waarin niemand meer binnen mag met een telefoon en waar er geen internetverbinding zou zijn. Zelfs een hoorapparaat zou er niet in mogen uit angst dat men informatie zou kunnen onderscheppen. Dat is terecht.

Ook voor de overheid is cyber bijzonder belangrijk. Ik heb gezien dat u er deze week niet bij was. In de kalender stond dat u iets had bijgewoond over cyberveiligheid. Ik ben benieuwd te vernemen wat u daar geleerd hebt. Het feit blijft dat ook onze overheid het slachtoffer is geworden van cyberaanvallen. Een jaar geleden bleek de mailserver van Binnenlandse Zaken geïnfiltrerd te zijn. Wij hebben een vermoeden van waar de aanval komt, maar zekerheid is er niet.

Vorige winter zagen wij ook bij Defensie een probleem. Ik heb begrepen dat het probleem nog steeds niet is opgelost. Het gaat om een 'vulnerabiliteit' van een bepaald open-sourceprogramma dat door heel veel mensen en organisaties wordt gebruikt, namelijk Log4J, een logboek. Blijkbaar was er een achterpoortje en kon men meelesen. Op het moment dat bekend werd dat er zo'n achterpoortje was, is men bij de inlichtingendienst van het leger direct gaan kijken of men geïnfiltrerd was. En wat bleek, inderdaad, men was geïnfiltrerd en werd effectief afgeluisterd. Alles werd direct afgesloten, terecht, maar vandaag zijn die servers nog niet volledig opgebouwd.

Ik stelde toen de vraag aan de eerste minister wat de regering ging doen om systematisch na te kijken of er geen gelijkaardig probleem is in de overheidsdiensten. Bij het leger heeft men specialisten, die kennen dat en kunnen dat doen, maar zitten er bij de FOD Economie of bij de Pensioendienst echte IT-cracks, die het allemaal weten?

Het antwoord dat ik kreeg op mijn vraag was dat er een persbericht was rondgestuurd. Er was een persbericht rondgestuurd en men vroeg aan iedereen om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. De eerste minister zei ook dat elke overheidsdienst zelf verantwoordelijk is voor zijn eigen cyberveiligheid. Wij vinden dat niet kunnen. Als het CCB ressorteert onder de eerste minister, moet die natuurlijk ook het leiderschap

daarvoor opnemen. Leiden met een korte ei, niet met een lange ij. *Il faut être un leader et pas un souffleur.*

Wij vragen dus om effectief cyberveiligheid serieus te nemen. Wij hebben hier verschillende voorstellen ingediend, maar de meeste daarvan kunnen niet op heel veel bijval rekenen. Dat is niet omdat het geen goede voorstellen zijn, maar omdat ze vanuit de oppositie komen. Dat betreurt ik.

Er is de zogenaamde NIS-richtlijn voor kritieke infrastructuur in ons land, zoals Proximus, waterkrachtcentrales, kerncentrales enzovoort. Zij zijn verplicht om aan een bepaald niveau van cyberveiligheid te werken. Als blijkt dat er een hack is, zijn ze verplicht om dat te melden. Aan wie moeten ze dat melden? Aan de overheid. Maar diezelfde overheid valt niet onder de NIS-richtlijn, niet onder dezelfde stringente eisen waar de rest aan moet voldoen. Wij hebben een wetsvoorstel ingediend om die strenge regels ook voor de overheid te laten gelden. Totnogtoe is er niet veel animo om daar iets mee te doen.

Wat te denken van de hoogrisicovendoren? Bij het Belgisch leger zou men Huawei-routers gebruiken. In Kortrijk staan er camera's van Hikvision. Van al die bedrijven is geweten dat ze een nauwe band hebben met een regime dat oplegt aan die bedrijven om informatie te delen. Opnieuw heeft onze fractie een fantastisch voorstel ingediend om een lijst te maken van de hoogrisicovendoren in de cybersector zodat mensen en organisaties weten met wie ze wel en niet kunnen werken.

Dit wetsontwerp zullen we effectief Europees omzetten, maar ik heb al gezegd waar voor ons de problemen liggen. Het mag hier echter niet stoppen, er is veel meer nodig. Er is leiderschap nodig. Nu heb ik het gevoel dat men veel te veel ondergaat. Er gebeurt iets, en we volgen.

Ik heb het voorbeeld aangehaald van het antivirusprogramma Kaspersky, dat van Russische makelij is. De Franse, de Nederlandse, de Britse en zelfs de Duitse veiligheidsdiensten hebben bij de start van de oorlog bedrijven en overheden gewaarschuwd om Kaspersky niet meer te gebruiken. De N-VA gebruikte dat pakket ook, maar kort na de Russische inval hebben we beslist om dat niet meer te doen. Een antivirusprogramma op je pc heeft immers de machtiging om op het hoogste niveau van het operating system alles te kunnen lezen.

We hebben de vraag gesteld aan de premier of het geen goed idee was om daar ook meer te stoppen. Het antwoord was dat sommige landen het inderdaad verbieden en dat andere landen er alleen maar voor waarschuwen. Ik kreeg echter geen antwoord.

Mijnheer de minister, u bent ook vice-eersteminister, dus vandaar mijn vraag aan u om cyber au sérieux te nemen. Wij hebben daaromtrent verschillende wetsvoorstellen ingediend en ik hoop op uw steun.

12.02 Erik Gilissen (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de vice-eersteminister, de digitalisering van onze samenleving gaat steeds verder. Om die steeds digitaler wordende samenleving veilig te houden en om een en ander in goede banen te leiden, is er nood aan goede regelgeving en instanties die waken over de digitale veiligheid van goederen en diensten. Een cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit is zo'n instantie.

Wij hebben echter ook enkele opmerkingen bij het voorliggende wetsontwerp. Wij stellen ons bijvoorbeeld vragen bij de toegang tot de verzamelde gegevens en de bescherming van de privacy. De GBA en het COC hebben bij het voorontwerp ook een aantal opmerkingen en adviezen geformuleerd, maar die werden slechts gedeeltelijk gevolgd. Tevens merken wij op dat de Koning in artikel 5, bijvoorbeeld, de autoriteit aanduidt die als nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit zal fungeren. Ook in andere artikelen worden heel wat bevoegdheden aan de Koning toevertrouwd, wat in de praktijk eigenlijk gewoon op de regering neerkomt. Het Parlement, met goed betaalde en democratisch verkozen politici, heeft hier geen enkele inspraak meer in.

Cyberbeveiliging is belangrijk, maar onze fractie kan het voorliggend wetsontwerp niet ten volle steunen, vandaar zullen wij ons straks onthouden.

12.03 Minister Pierre-Yves Dermagne: Mijnheer Freilich, mijnheer Gilissen, bedankt voor uw uiteenzettingen en vragen.

Mijnheer Freilich, u hield een vurige en gepassioneerde uiteenzetting, maar u week wel enigszins af van de voorliggende tekst. Het gaat om een verordening van het Europees Parlement en de Raad. Ik heb uw oproep wel goed gehoord.

Mijnheer Gilissen, het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit was inderdaad kritisch. Bijgevolg heeft de regering de tekst aangepast. Voorliggend wetsontwerp is dus niet de tekst die aan de GBA werd voorgelegd. Op basis van het advies van de GBA zijn verschillende artikelen gewijzigd en is ook een hoofdstuk VIII ingevoegd, met een regeling voor de verwerking van de persoonsgegevens, de verwerkingsdoeleinden, de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke, categorieën van gegevens en van betrokkenen, modaliteiten voor het doorgeven van gegevens, de bewaartermijn en mogelijke uitzonderingen op de rechten van de betrokkenen, dat alles met de nodige waarborgen.

Er werd ook gevraagd waarom de nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit wordt aangeduid door de Koning. Welnu, zoals u weet is de Koning bevoegd voor de bevoegdheden van de federale administratieve overheden, met inbegrip van het CCB. Volgens de grondwettelijke bepalingen komt die bevoegdheid toe aan de Koning.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2693/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2639/5)**

Le projet de loi compte 52 articles.
Het wetsontwerp telt 52 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 52 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 52 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

13 **Projet de loi portant modification de la loi du 4 juillet 2021 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19 (2705/1-5)**

13 **Wetsontwerp houdende wijzigingen aan de wet van 4 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie (2705/1-5)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend

De verslaggever, de heer Albert Vicaire, verwijst naar het schriftelijk verslag.

13.01 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Mijnheer de minister, ik vertel u niets nieuws wanneer ik u zeg dat wij het voorliggende voorstel niet kunnen steunen, omdat u daarmee uw bevoegdheden flagrant overschrijdt. Ik zeg dat niet zelf. De Raad van State heeft dat ook expliciet in zijn advies vermeld. Hij oordeelde namelijk dat het om een sociale steunmaatregel gaat die natuurlijke personen ten goede komt. Laat dat nu de bevoegdheid van de gemeenschappen zijn. Het is absoluut geen fait divers, vandaar onze stemhouding.

Uw doel met het ontwerp is zeker nobel. Dat vonden ook de gemeenschappen, die er dus voor bevoegd zijn.

Het gaat hier namelijk specifiek over steunmaatregelen voor de culturele sector. Daarom heeft Vlaanderen bijvoorbeeld een Vlaams beschermingsmechanisme opgezet dat voor alle ondernemingen geldt, ook voor zelfstandigen die omzetverlies hebben geleden.

Wat ons toch ook verbaasde – ik heb u dit ook in commissie uitgelegd –, was dat u, nadat u merkte dat het bedrag voor het steunmechanisme dat u had uitgewerkt, waarbij daar een beroep op kon worden gedaan als men bijvoorbeeld 70% minder inkomsten kon bewijzen, op het einde van de rit niet helemaal op was, de voorwaarden hebt versoepeld om toch maar van het geld af te geraken.

Het is een beetje vreemd om over sinterklaaspolitiek te spreken als het buiten zo warm is, maar ik denk toch dat het weer een voorbeeld bij uitstek is. Collega De Roover stelde het daarstraks ook al vast dat er putten gegraven worden. Eens te meer zien we een regering die denkt geld te hebben, terwijl dat niet het geval is.

13.02 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw Van Bossuyt, u zegt dat het over sinterklaaspolitiek gaat. Er was inderdaad voor de zeer zwaar getroffen cultuursector een bedrag uitgetrokken om de auteursrechten te compenseren voor de coronacrisis. Het is logisch dat men, als er nog een saldo is, omdat men in het begin misschien iets te voorzichtig was met de voorwaarden – het is altijd goed om even af te wachten – de vooropgestelde steun volledig aan de cultuursector geeft, sector die bovendien nadien ook nog getroffen door verschillende lockdowns en beperkingen. Zij hebben die steun dus nodig.

U zegt niet tegen de doelstelling te zijn, maar als het over de vergoeding gaat voor cultuursector in geval van platformen, waarover we een paar weken geleden hebben gediscussieerd, dan geeft u niet thuis. Wij hebben in de zomer van 2020, toen de cultuursector gewoon plat lag en cultuurwerkers geen inkomsten meer hadden, er op parlementair initiatief alles aan gedaan om hun inkomsten te compenseren, zodat zij de crisis konden overbruggen. Toen gaf u niet thuis en nu geeft u weer niet thuis. Wees dan eerlijk tegenover de cultuursector en zeg dat u niet van plan bent om inkomenscompenserende maatregelen te nemen.

13.03 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Collega Vanrobaeys, eerst en vooral, de federale regering heeft ter zake zelfs de bevoegdheid niet voor. Los daarvan, u meent dat u het budget, waarvan u toegeeft dat het misschien wat te rijkelijk was en waarvan nu blijkt dat het niet op is, alsnog maar helemaal moet inzetten. Maar de regering staat voor nog heel wat andere uitdagingen waarvoor die middelen kunnen worden gebruikt.

Wat de ondersteuning van de cultuursector betreft, heb ik al gezegd dat Vlaanderen meer dan zijn verantwoordelijkheid heeft opgenomen door in de nodige middelen te voorzien. U zegt dat de cultuursector ons niet na aan het hart ligt. Hebt u twee weken geleden de bespreking van het kunstendecreet gevolgd? Vlaams minister-president Jambon heeft de middelen zelfs opgetrokken. Om nu dan met dergelijke argumenten aan te komen, dat is voor mij absoluut politiek incorrect.

13.04 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Ook wat dat betreft, heeft hij een hele besparingsronde aangekondigd. De lonen van de cultuurwerkers zouden zelfs niet worden geïndexeerd. Als men alsnog daar een klein beetje middelen voor veil heeft, dan kan men wel zeggen dat de lonen zijn opgetrokken, maar het blijft een enorme besparingsoperatie op de kap van de cultuursector. Ook dan geeft u niet thuis. Wanneer hier het voorstel voorligt om de sociale bescherming van cultuurwerkers op te trekken, zult u weer niet thuis geven, zo werd al aangekondigd.

13.05 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Eerst wordt er gevraagd om te depolitiseren. Minister-president Jambon doet dat dan. Daarna wordt naar de politiek gekeken om hetgeen uit de bus gekomen is, toch aan te passen. Dat wordt dan gedaan. In de plaats van die woorden te gebruiken, zou men daar veeleer dankbaar voor moeten zijn.

Hoe dan ook, de voornaamste reden waarom de N-VA niet voor onderhavig wetsontwerp stemt, is de bevoegdheidsoverschrijding. Het gaat niet over het doel. Ik heb letterlijk gezegd dat de tekst een nobel doel heeft, ten bewijze dat Vlaanderen wel degelijk zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. Maar voor de N-VA is de Grondwet toch nog iets waard en de bevoegdheidsverdeling die daarin vastgelegd is ook.

Ten slotte, ik heb u zowel bij de eerste als de tweede lezing in commissie een vraag gesteld waarop ik nooit antwoord heb gekregen, namelijk wat het bedrag is aan minderinkomsten van de auteurs en de artiesten. Ik heb twee keer naar de cijfers gevraagd, maar ze niet gekregen. Op die manier werken we natuurlijk opnieuw blind.

Bij deze, mevrouw de voorzitter, denk ik dat de stemhouding van onze fractie voldoende is toegelicht.

13.06 Patrick Prévot (PS): Madame la présidente, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, mon groupe l'a déjà évoqué en commission, ce projet a un double mérite.

D'une part, il est la conséquence d'une politique prudente, mais également aboutie. Le ministre aurait effectivement pu se contenter d'une distribution partielle du budget soutien aux auteurs, mais en revenant vers nous avec une nouvelle loi, le ministre Dermagne assure son engagement jusqu'au bout et autant que possible. On peut évidemment le saluer et, en conséquence de quoi, le manque à gagner de nos auteurs et de nos interprètes sera mieux compensé.

D'autre part, il confirme la volonté de faire face à ses responsabilités. Au plus fort de la pandémie, le gouvernement n'a eu d'autre choix que de fermer les salles de concert, de théâtre, tous ces lieux de culture et de vie artistique. Nous l'avons également compris tout en le déplorant. Ainsi, le gouvernement, plus particulièrement, le vice-premier ministre Dermagne font ainsi face à leurs responsabilités. On ne peut prendre des décisions aussi difficiles et ensuite, se laver les mains des conséquences. Le ministre l'a compris: nous ne pouvions accepter que la pandémie mette tout un secteur à genoux. Ne rien assumer aurait été irresponsable, d'autant que le risque de sortir des confinements amputés de quelques libertés était évidemment très grand.

Or, nos artistes, parce qu'ils participent justement à créer du lien et à éveiller nos esprits, sont des moteurs d'une société saine et démocratique.

Chers collègues, ce sont toutes ces raisons qui m'inviteront ainsi que mon groupe à confirmer notre soutien à ce projet de loi.

13.07 Reccino Van Lommel (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, exact een jaar geleden, namelijk in juli 2021, hadden wij tijdens de plenaire vergadering een debat over voorliggend wetsontwerp. Ik heb toen een heel uitvoerige uiteenzetting gegeven. Iedereen is het erover eens dat de cultuursector bijzonder sterk heeft geleden onder de hele covidcrisis en dat een billijke compensatie op zich niet meer dan logisch is.

Collega's, de Raad van State was vorig jaar hoe dan ook glashelder over het eerste voorontwerp. Dat was ook bij het huidige voorontwerp het geval. Wij zitten ter zake met een bevoegdheidsprobleem. De Raad is er niet van overtuigd dat wij hier als federale overheid gemachtigd zijn om de compensatie uit te keren. Dat betekent dat wij voor de tweede keer op rij moeten vaststellen dat de minister en de regering alles naast zich neerleggen, zonder het ontwerp opnieuw in vraag te durven stellen.

Mijnheer de minister, ik heb in 2021 en trouwens ook in de afgelopen weken in de commissie gezegd dat u een trofee wou binnenhalen. Dat gebeurt allemaal, omdat de linkse partijen, zijnde Groen en Vooruit, geen deel uitmaken van de Vlaamse regering, die de compensaties zou moeten uitwerken. De federale regering daar dan maar een mouw aan gepast, om toch iets mogelijk te maken.

Mijnheer de minister, ik heb vorige keer tevens opgemerkt dat er initieel niet alleen een bevoegdheidsprobleem was, maar dat wij ook een probleem hadden met die 5 % beheerskosten. Dat deel van de pot moet immers dienen voor beheerskosten van de beheersvennootschappen en de collectieve beheersorganisaties, wat neerkomt op zowat 950.000 euro.

De derde opmerking die wij hadden, was dat het hele verhaal van de referentieperiodes voor ons geen eerlijk systeem was. Artiesten die een succesvolle periode achter de rug hadden, die bijvoorbeeld veel optredens hadden gehad of pas een nieuwe plaat hadden uitgebracht, werden bevoorrecht tegenover de kleinere artiesten, die misschien net niet in die periode zaten en het uiteindelijk moesten stellen met een aalmoes. Voor ons zou het sowieso beter geweest zijn als dit kon worden aangetoond op basis van werkelijk geleden verliezen. Volgens ons zou dat een veel beter systeem zijn geweest.

In dit specifieke wetsontwerp gaat het eigenlijk over het herverdelen van de pot, de pot die niet op was. Ik vraag mij af waarom dat een jaar later koste wat kost herverdeeld moet worden. Dat kan twee dingen betekenen. Ofwel zat er te veel geld in de pot, ofwel waren de regels te streng.

Er kunnen verschillende oorzaken zijn, maar om jaar later te zeggen dat het geld koste wat kost op moet en

dat we dat gaan herverdelen, vind ik een bijzonder vreemde zaak, zeker in deze moeilijke tijden, waarin ik zou verwachten dat jullie elke cent kunnen gebruiken. Nogmaals, niemand betwist dat de culturele sector het moeilijk gehad heeft. Ik gun iedereen alles van harte, maar voor ons zijn de bevoegdheidsverdelingen in dit land heilig.

Om die reden zullen wij ook dit wetsontwerp niet kunnen goedkeuren, evenmin als het vorige.

13.08 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): Madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues, la loi du 4 juillet 2021 prévoyait de débloquer 19 millions d'euros pour compenser les pertes de revenus des années 2020 et 2021 pour les artistes-interprètes. Ce budget devait être confié aux sociétés de gestion collective des droits (SABAM, PlayRight, SACD, SCAM et deAuteurs).

À l'époque, nous avons soutenu ce projet de loi, même si celui-ci ne prévoyait d'indemniser que maximum 70 % des pertes de revenus.

Le problème que nous avons soulevé en juin de l'année dernière se révèle aujourd'hui. En effet, 7,85 millions d'euros n'ont pu être distribués. Nous devons donc voter un nouveau projet de loi pour répartir ce solde et relever le plafond d'indemnisation pour le faire passer de 70 à 85 % des pertes de revenus, ce qui devrait permettre de répartir une partie du solde. Je dis bien une partie car vous avez décidé de ne distribuer que 4,95 millions d'euros entre les quatre sociétés de gestion. Les 2,9 millions restants retourneront donc dans les caisses de l'État.

Nous regrettons ce choix car le secteur culturel a particulièrement souffert des fermetures en raison de la pandémie du coronavirus. Je ne reviendrai pas sur l'épisode de décembre dernier où le gouvernement a décidé de fermer le secteur, avant que le Conseil d'État ne recale sa décision.

Il nous semble donc que le gouvernement aurait pu se montrer plus généreux et ne pas profiter de ce projet de loi correcteur pour retirer près de 3 millions d'euros qui auraient pu aller aux artistes-interprètes.

13.09 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de minister, collega's, we hadden gisteren een plenaire vergadering en ook vandaag en ik blijf hier maar van mijn stoel vallen. We wisten al dat deze regering kampioen was in de slechtste begrotingscijfers. Het rapport van het Monitoringcomité is net binnengekomen. U gaat naar een tekort van 33 miljard euro, nog 6 miljard euro meer dan eerst was aangekondigd. We hebben de slechtste begroting, de grootste tekorten, de grootste schulden en de staatschuld blijft verder stijgen. We wisten dus al dat u kampioen van de slechte cijfers was. Nu blijkt hier dat de regering ook ambieert om kampioen in de slechtste wetgeving te worden.

Gisteren bespraken we hier een dossier over mobiliteit, waarbij bleek dat er amendementen werden goedgekeurd die zelfs niet aan de Raad van State worden voorgelegd, hoewel dat wettelijk verplicht is. In een dossier van de minister van Financiën voorziet de wet expliciet dat er advies van de Privacycommissie en de GBA moet worden gevraagd. Gisteren zagen we dat de regering dat gewoon niet doet, waardoor men het eigen legistische werk discutabel maakt. Vandaag hoor ik hier dat u gewoon bevoegdheden begint in te vullen die u helemaal niet hebt. U hebt dus niet alleen geen respect voor de wetgeving inzake de Raad van State, deze regering respecteert ook de wetgeving inzake de Privacycommissie niet en ze respecteert zelfs de bijzondere wetgeving op het vlak van de bevoegdheidsverdeling niet.

Mijnheer de minister, ik kan mij echt niet inbeelden dat u zich in die traditie wil inschakelen. We kennen u als een serieus mens die serieus werk verricht. Breek alstublieft met die nieuwe traditie van de regering om slecht juridisch werk af te leveren. Ik denk trouwens dat u werk genoeg hebt met uw eigen bevoegdheden, u moet zich niet bezighouden met bevoegdheden van een ander.

We vernamen al dat de arbeidsdeal niet meer voor het reces zal worden goedgekeurd. Dat zal voor na de zomer zijn. Ik zou denken dat u uw tijd gevuld krijgt met de pensioenen, ook een bevoegdheid van u en uw politieke familie. U vind het blijkbaar echter nodig om de bevoegdheid van een andere overheid te gaan accapareren en om daarvoor geld uit te geven dat u niet hebt, want u hebt al de slechtste begroting van heel Europa.

Waar zit de ernst in dit debat? Kampioen van de slechte cijfers, kampioen van de slechte wetgeving, ik had toch op iets anders gehoopt.

13.10 Minister **Pierre-Yves Dermagne**: Dank u, mevrouw Van Bossuyt, mijnheer Loones, mijnheer Van Lommel, M. D'Amico et M. Prévot.

Ten eerste, mevrouw Van Bossuyt, ik ben niet verbaasd over uw vragen en opmerkingen. Hetzelfde werd al gezegd in de commissie, maar het zal u evenmin verbazen als ik u zeg dat ik u dezelfde antwoorden zal geven als in de commissie. Wat dus de bevoegdheidsverdeling betreft – een antwoord dat misschien ook bestemd is voor de heer Loones – kan ik enkel herhalen dat het hier niet gaat om een sociale steunmaatregel aan personen, noch om hulp aan bedrijven en ondernemingen. Dat zijn bevoegdheden die respectievelijk aan de gemeenschappen en de gewesten toekomen. Hier gaat het om een vergoeding van een deel van de schade die de federale Staat zelf heeft veroorzaakt als gevolg van de maatregelen die genomen werden in de strijd tegen het coronavirus, bijvoorbeeld door evenementen als optredens en voorstellingen af te schaffen.

Zoals ook in de memorie van toelichting bij het ontwerp is aangegeven, is de situatie precies dezelfde als voor de reprografie en het kopiëren voor privégebruik. Ook in die gevallen vergoedt de Staat de schade die hij zelf heeft veroorzaakt door de auteurs hun exclusieve rechten te ontnemen. Deze vergoeding wordt overal in Europa als van auteursrechtelijke aard beschouwd, met de zegen van het Hof van Justitie van de Europese Unie, zoals u weet, mevrouw Van Bossuyt.

Aangezien het auteursrecht een federale bevoegdheid is, is ook de bevoegdheid om de vergoeding vast te stellen voor de reprografie en voor het kopiëren voor privégebruik, een federale aangelegenheid. Hetzelfde geldt dus ook voor de bevoegdheid om een vergoeding voor de schade vast te stellen, die het onderwerp is van dit wetsontwerp.

Vous l'avez dit, monsieur D'Amico, et je pense que vous avez répondu vous-même aux commentaires de Mme Van Bossuyt et de M. Loones: en effet, une partie du montant initialement prévu retournera dans les caisses de l'État. Il ne s'agit donc pas de "sinterklaaspolitiek".

Het is geen sinterklaaspolitiek, daarvan is geen sprake. Het is onze verantwoordelijkheid om de sectoren die zwaar getroffen zijn of waren tijdens de coronacrisis, te steunen, met dit soort steunmaatregelen. Er is geen sprake van sinterklaaspolitiek, wij nemen gewoon onze verantwoordelijkheid op.

Monsieur D'Amico, le choix de revoir les critères d'indemnisation et de soutien a été opéré. Cela se fera sur la base des différents chiffres et des montants nous revenant des sociétés de gestion, pour aider au mieux les auteurs et artistes-interprètes qui ont été particulièrement touchés par les conséquences des mesures prises pour lutter contre la covid-19. Le choix a été fait d'agir de cette manière. Dans la nouvelle répartition, tout ne sera pas remis sur la table, mais il sera tenu compte des premières évaluations des pertes subies dans ces différents secteurs.

Mevrouw Van Bossuyt, uw laatste vraag betrof de bedragen van het inkomensverlies in de categorieën van de auteurs en de kunstenaars. In 2020 bedroeg het daadwerkelijke geconsolideerde verlies op het niveau van de beheersvennootschappen 23,5 miljoen euro. In 2021 was er eveneens een verlies ten opzichte van de geïnde rechten uit 2019 bij de betrokken beheersvennootschappen. Het gaat om een verlies van meer dan 26 miljoen euro. Voornamelijk bij theatervoorstellingen was de inning lager dan het niveau van 2019, maar de cijfers van de volledige sector worden momenteel nog verzameld door de controledienst. Zodra zij beschikbaar zijn, zal ik ze u bezorgen.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2705/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2705/5)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant la loi du 4 juillet 2021 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19 et redistribuant partiellement le solde résiduel".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie en tot gedeeltelijke herverdeling van het restsaldo".

Le projet de loi compte 5 articles.

Het wetsontwerp telt 5 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Interpellations

Interpellaties

14] Samengevoegde interpellaties van

- **Kathleen Depoorter aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De coronablunders" (550003031)**

- **Sofie Merckx aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De coronavaccinblunders van de regering" (550003061)**

- **Dominiek Snelpe aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De coronablunders" (550003091)**

14] Interpellations jointes de

- **Kathleen Depoorter à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les bourdes liées au coronavirus" (550003031)**

- **Sofie Merckx à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les bourdes commises par le gouvernement en matière de coronavirus et de vaccins" (550003061)**

- **Dominiek Snelpe à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les bourdes liées au coronavirus" (550003091)**

14.01] Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, wij hebben reeds vaker van gedachten gewisseld over de coronablunders en de coronapandemie. Toch vond ik het opportuun om vandaag, op een moment dat wij heel wat bezorgdheden hebben, opnieuw met u na te gaan wat er nu allemaal fout gelopen is.

In een crisis, in een pandemie kunnen er in het begin heel veel misverstanden en, fouten gebeuren, omdat men nog niet weet waar men aan toe is. Het wordt echter heel erg wanneer men twee jaar later nog steeds tegen dezelfde steen stoot en dat lijkt mij vandaag te gebeuren, mijnheer de minister.

Het siert u dat u uw diensten met hand en tand verdedigt. Ik ben er ook van overtuigd dat elke ambtenaar die in de crisis aan oplossingen heeft meegewerkt, dat met de beste bedoelingen heeft gedaan en het allerbeste met onze burgers voorhad. Maar het stoot mij echt tegen de borst dat u halsstarrig weigert om in eigen boezem te kijken en dat u halsstarrig weigert in te gaan op de veelvuldige vraag van de N-VA-fractie om een externe audit van het FAGG en de FOD Volksgezondheid door te voeren.

Ik overloop even met u een aantal zaken die wij in de commissie hebben aangehaald en die de nood aan een echte screening van alles wat er fout gelopen is, aantonen om zo beter voorbereid te zijn, screening die u als verantwoordelijke minister blijft weigeren.

U hebt geneesmiddelen aangekocht en verdeeld, zonder dat u vandaag kunt zeggen dat ze correct bewaard werden en correct verdeeld volgens de noden van onze ziekenhuizen over het land.

Met betrekking tot de toestand van de strategische stock, u beweert dat u op elk moment kunt zeggen hoe het staat met de geneesmiddelen de persoonlijke beschermingsmaterialen, maar als wij u ernaar vragen in de commissie, kunt u niet antwoorden.

U hebt recent nog een aanbesteding uitgeschreven voor de distributeur van de vaccins, Medista, maar u kunt mij niet zeggen of u dat in overleg hebt gedaan met de Vlaamse regering. U antwoordt mij ook niet waarom dat gebeurd is, waarom de begroting is overschreden en met hoeveel de begroting is overschreden. Hebt u in de opdracht van Medista meegenomen of de begrotingsoverschrijding wel of niet betaald zou worden?

Minheer de minister, u hebt een ander criterium gehanteerd voor mensen die in Oekraïne wonen en die van u vervallen medicatie hebben gekregen, en voor mensen die in Vietnam wonen en die bevroren vaccins hebben gekregen, terwijl het om AstraZenecavaccins ging, die niet bevroren moesten zijn. U geeft aan dat dat allemaal normaal is en onder een risicoanalyse valt.

En wat was het niet met de swabs, medische hulpmiddelen die in de neus gebracht worden. Wij hebben samen met u een Europese richtlijn goedgekeurd die de medische hulpmiddelen regelt, die ervoor zorgt dat zij veilig zijn. Wat doet u? U lapt uw eigen regel aan uw laars. Nee, zij moeten niet steriel zijn en als zij niet steriel zijn, hebben wij ze ook niet echt nodig; dan heeft de fabrikant of de distributeur geen certificaat nodig om te bewijzen dat die swabs, die in de neuzen van de mensen worden gebracht, conform zijn.

U wuifde dat allemaal weg wanneer ik u er in de commissie naar vroeg, mijnheer de minister. Nochtans hebt u de regel bepaald en goedgekeurd.

Wat u ook heel graag doet, is verwijzen naar uw voorganger. Inderdaad, er is massaal veel fout gelopen in de tijd van uw voorganger. Maar uw eigen verantwoordelijkheden, uw eigen blunders, stipt u niet aan.

Precies met de swabs hebt u blunders gemaakt. Ik zal ze straks met u overlopen. Mijnheer de minister, bij een CE-label hoort een certificaat. Als dat er niet is, kan het FAGG niet traceren vanwaar het medisch hulpmiddel komt. Letterlijk dat geeft het FAGG aan. Nochtans staat in uw wet dat medische hulpmiddelen traceerbaar moeten zijn.

Ik heb een aantal factuele vragen. Ik zal ze aflezen, want ik heb echt wel antwoorden nodig.

Wat is de huidige staat van de strategische stock? Welke belangrijke bewegingen hebben er recent plaatsgevonden en zullen nog plaatsvinden? Is er vandaag sprake van non-conformiteit in uw strategische stock? Moeten er medische beschermingsmaterialen worden vernietigd?

Is de stock ondertussen roterend? In eerdere gesprekken gaf u aan dat u met de ziekenhuizen zou samenzitten. Er is een aanbeveling van meer dan een jaar oud van de bijzondere covidcommissie dat de stock moet roteren. Gebeurt dat al?

In welke mate werd het budget overschreden in de samenwerking met Medista, waarvoor u een openbare aanbesteding heeft uitgeschreven? Werden de deelstaten op de hoogte gebracht van die budgetoverschrijding? Wat was de reden daarvoor? Werden die overschrijdingen beschreven in het contract met Medista? Werden de deelstaten verwittigd voor het uitschrijven van de openbare aanbesteding?

Vindt u dat u gezondheidsrisico's hebt genomen voor de burgers in Oekraïne en Vietnam? Hoe verklaart u de discrepantie tussen de dotatie van vaccins die niet op de juiste temperatuur bewaard werden en de strikte regels in onze vaccinatiecentra? Hoe verklaart u de discrepantie tussen de vervaldata van de medicijnen en de vaccins en de richtlijnen van de WHO? Welke verbetertrajecten hebt u daarvoor opgesteld? Welke kosten hebt u betaald aan bijvoorbeeld Vietnam en Oekraïne?

Lopen onze Belgische burgers ook het risico dat er vaccins geïnjecteerd worden die niet op de juiste temperatuur bewaard zijn? Maakt u daar risicoanalyses over of neemt u het zekere voor het onzekere en vernietigt u meteen vaccin als ze niet juist bewaard zijn?

Over de publicatie inzake de niet-conforme swabs antwoordde u dat in augustus 2020 een deel van die swabs werd vrijgegeven vanwege een risicoanalyse. Dat zei u op 14 september 2021, toen ik u zei dat die swabs nog altijd gebruikt werden. Mijnheer de minister, heeft men dan meer dan een jaar geen conforme

swabs gevonden? Bestond nergens in de wereld de mogelijkheid om conforme of steriele swabs te bestellen?

Hoe komt het dat u in januari 2021 in uw antwoord niet hebt aangehaald dat de helft van de niet-conforme swabs al op de markt was en gebruikt werd? Waarom hebt u dat verzwegen, mijnheer de minister?

Kunt u bevestigen dat het resultaat van de toxiciteitstest, die u in uw antwoord in september 2021 aanhaalde, er nog niet was? Uit het verslag blijkt dat u dat wel degelijk hebt gezegd.

Kunt u ook bevestigen dat uw diensten er alles aan hebben gedaan om in de periode van augustus 2020 tot september 2021 conforme of steriele swabs te vinden en naar onze patiënten te sturen? Kunt u mij zeggen wanneer u de mail van professor Goossens hebt ontvangen, waarin die stelt dat het niet zo belangrijk is dat die swabs steriel zijn?

Vindt u dat uw diensten gezondheidsrisico's hebben genomen door het gebruik van niet-conforme swabs? Heeft dat andere, vals positieve of vals negatieve resultaten als gevolg gehad?

Conform de Europese richtlijn moet een steriele swab beschikken over een CE-certificaat en een Europese notificatie. Te allen tijde kan men dan de herkomst, de productie en de bestanddelen van een medisch hulpmiddel traceren. Hoe komt het dat uw diensten wel onderzoeken hebben uitgevoerd naar Belgische producenten wat betreft die verschillende certificaten, maar dat de verantwoordelijke importeur voor de iCleanswabs niet aan die voorwaarden moest voldoen? Waarom heeft het FAGG die certificaten niet aangevraagd?

Hoe verklaart u het verschil tussen de openbare aanbesteding voor steriele swabs en het uiteindelijke gebruik van niet-steriele swabs in de neus van onze patiënten, mijnheer de minister? Welke gezondheidsrisico's hebt u daarmee genomen?

14.02 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijn interpellatie gaat over het beheer van de coronavaccins, dus het aantal coronavaccins dat we nog hebben en het aantal vaccins waarvoor we ons voor de aankoop hebben geëngageerd. Ik heb u daar al verschillende keren over ondervraagd in de commissie. 1,3 miljoen vaccins zullen deze zomer in de vuilnisbak belanden omdat ze vervallen. Afgelopen dinsdag hebt u de recentste cijfers gegeven. 430.000 dosissen AstraZeneca zijn op 31 mei vervallen. In juli zouden 800.000 dosissen Moderna-vaccins vervallen en 90.000 Pfizer-vaccins.

Eind 2020, begin 2021 begonnen de Europese regeringen massaal vaccins te bestellen bij Big Pharma om als eerste vaccins te kunnen reserveren voor hun bevolking, ten koste van de lage-inkomenslanden die die contracten niet konden afsluiten. Het waren geheime aankoopcontracten. Zo hebben de rijke landen heel veel vaccins besteld en betaald die nog niet ontwikkeld waren. Toen de coronapandemie werd aangekondigd, werden enorme subsidies gegeven aan de verschillende farmaceutische bedrijven voor het onderzoek en de ontwikkeling van vaccins en werden die aankoopcontracten afgesloten, waardoor alle financiële risico's bij de staat terecht kwamen en niet bij de bedrijven. We betaalden tot hiertoe ook veel geld voor die vaccins. De productieprijs ligt ongeveer op 1 euro per vaccin, terwijl de verkoopprijs ongeveer 15 tot 20 euro bedraagt. De winstcijfers zijn er dan ook naar.

80 % van onze bevolking is vandaag gevaccineerd. Er ligt nog een stock van 7 miljoen dosissen in de frigo, maar België bestelde in totaal liefst 57 miljoen vaccins. Dat is goed om iedereen minstens 5 prikken toe te dienen. Dat betekent dat er niet enkel nog 7 miljoen vaccins in de koelkast liggen, nog bruikbaar, al zal een deel ervan vervallen, maar ook dat er ongeveer 28 miljoen bestelde vaccins nog moeten toekomen. Wij maakten de berekening, nog maar alleen voor de vaccins die zullen vervallen. Voor de 1,3 miljoen te vernietigen vaccins, komt dat neer op 21 miljoen euro die in de vuilbak gaat.

De farmaceutische industrie wil de contracten natuurlijk gewoon voortzetten. Zij willen massaal winst blijven maken. In 2021 had Moderna een winstmarge van 70 %, elke dag 36 miljoen euro winst. Van de negen farmamiliardairs die er tijdens de covidcrisis bij kwamen, zijn er drie gelinkt aan Moderna. Pfizer denkt nog steeds voor 32 miljard euro aan vaccins te verkopen, alleen al in 2022.

Volgens ons is die situatie onhoudbaar. We moeten iets doen aan die contracten, die moeten heronderhandeld worden. We kunnen niet gewoon vaccins blijven aankopen die we uiteindelijk niet aan de straatstenen kwijt geraken. Er moeten natuurlijk nog vaccins gezet worden, maar de bestelde hoeveelheid is

veel te hoog.

Mijnheer de minister, zult u de aankoopcontracten heronderhandelen om verspilling te voorkomen?

In juni zei u in de commissie voor Gezondheid dat 25.740 Pfizer-vaccins vervallen en dat 1,3 miljoen vaccins eind augustus zullen vervallen. In de commissievergadering op 12 juli vernoemde u andere cijfers. Vanwaar die verschillen?

Hoeveel bestelde en geleverde vaccins zullen in de komende maanden in ons land vervallen? Hoeveel vaccins zijn er al vervallen? Wat is de totale kostprijs van het aantal reeds vervallen vaccins? Hoeveel kost het om vervallen vaccins te vernietigen en wie draait voor die kosten op? Hoeveel vaccins bestelde ons land in totaal? Kunt u bevestigen dat het om 57 miljoen stuks gaat? Hoeveel vaccins van de verschillende types moeten er aan ons land nog geleverd worden? Klopt het dat het om 28 miljoen vaccins gaat? Hoeveel hebben we betaald voor vaccins die besteld, maar nog niet geleverd zijn?

Welke zijn de prijsafspraken in de aankoopcontracten met de farmamultinationals? Tot wanneer lopen de meest recente aankoopcontracten?

14.03 **Dominiek Sneppe** (VB): Mijnheer de minister, ik maak van mijn spreektijd tijdens deze interpellatie gebruik om uw belangrijkste coronablunders op te sommen. Ik zeg wel 'uw belangrijkste', want mijn tijd is te beperkt om ze allemaal op te sommen.

We beginnen met de vervalste swabs. Dinsdag stelde ik u in de commissie een vraag over de 400.000 non-conforme swabs. In uw antwoord verwees u onder meer naar professor Goossens, die de kwaliteit van die swabs als oké beoordeelde. U beweerde zelfs dat die swabs volgens diezelfde expert niet noodzakelijk steriel hoeven te zijn. Dat vind ik merkwaardig, want het was een van de vereisten in de aanbestedingen. Volgens de technische fiche van de aanbestedingen moeten de swabs steriel zijn. Ze moeten steriel zijn, behalve natuurlijk als ze niet steriel zijn. Als het certificaat dus ontbreekt, of er is geen zekerheid over de steriliteit, als de swabs niet conform zijn, dan zijn zulke vereisten overbodig en gebruikt u ze toch.

Over de traceerbaarheid van die 400.000 non-conforme swabs antwoordde u laconiek: "Waarom zouden die traceerbaar moeten zijn? Er was toch niets mis mee?" Mijnheer de minister, er was natuurlijk wel iets mis mee. Ze waren namelijk niet steriel, of ze beschikten niet over een steriliteitscertificaat. Volgens de laboranten die mij daarover benaderden, blijkt die steriliteit toch wel degelijk van belang te zijn. Niet-steriele swabs kunnen immers niet alleen leiden tot valspositieven en valsnegatieven, maar ze kunnen ook infecties overdragen. Traceerbaarheid is dus wel degelijk van belang, als we ten minste met correcte data willen werken, maar dat is voor u blijkbaar geen prioriteit.

Wat de gulle donaties van vaccins en geneesmiddelen betreft, is het duidelijk dat die giften dienen om uw geweten te sussen. U kunt zich flink op de borst kloppen en de wereld tonen hoe goed u wel bezig bent, maar helaas is dat allemaal boerenbedrog. U bent helemaal niet solidair met landen in moeilijkheden, u wilt gewoon af van uw vervallen stock. Bijna vervallen vaccins doneert u aan ontwikkelingslanden in Afrika of Azië. Vervallen geneesmiddelen stuurt u, tegen alle richtlijnen in, naar Oekraïne. Probleem opgelost, moet u gedacht hebben.

En dan is er het Medistaverhaal. Sinds december 2020 is Medista aangesteld voor de verdeling van de vaccins en dit tot einde maart 2021. U zei dat er een nieuwe openbare aanbesteding werd uitgeschreven om het contract te gunnen vanaf april 2021 voor een periode van vier jaar, dus 2021-2025. U verbreekt dat contract omwille van de van het budget. Wat was dat budget? Hoeveel bedroeg de meerprijs? Wat was de reden van de overschrijding? Daar hebben we het raden naar. U verbreekt dat contract en dat is contractbreuk, dus hoeveel zal dat ons kosten?

Het CST is een andere megablunder van u. Het covid safe ticket bleek helemaal niet safe, het gaf integendeel een vals gevoel van veiligheid. Iedereen is het daar intussen over eens. Bovendien was het de oorzaak van een tweedeling in de maatschappij. Wie was ingeënt, mocht deelnemen aan het openbare leven. Wie niet was ingeënt, mocht dat niet. Segregatie, mijnheer de minister! Ik heb u daarover meermaals ondervraagd en daarvan beschuldigd.

De lockdown is de volgende blunder in een inmiddels lange rij. Verstandige professoren zegden na de eerste keer reeds dat dit niet voor herhaling vatbaar was. U liet dit toch nog eens gebeuren. Het blok erop,

was toen uw devies, tegen de wetenschappelijke feiten in. U sloot de mensen op. Dat blok erop was de oorzaak van de vereenzaming van heel wat mensen, met alle gevolgen van dien. Deze ochtend nog heb ik gehoord dat de toename van kindermisbruik daar misschien ook aan gelinkt kan worden.

Uiteindelijk was er de verplichte vaccinatie in de zorg, in mijn ogen de grootste blunder die er zit aan te komen, de blunder aller blinders. In een sector die kreunt onder personeelstekort wilt u duizenden mensen schorsen of ontslaan, als ze zich niet willen laten vaccineren.

Mijnheer de minister, erkent u dat met de verdeling van de 4.000 niet conforme swaps een fout werd begaan? Hoe zal u dat in de toekomst vermijden? Zal u een externe audit laten uitvoeren van de FOD Volksgezondheid, het FAGG, Sciensano?

Hoeveel vaccins zullen de komende maanden vervallen en wat zult u ermee doen?

Over het Medistaverhaal heb ik al enkele vragen gesteld, maar ik wil ook nog weten wat de afspraken met de deelstaten daarover zijn.

Zult u het CST vernietigen? Kunt u hier beloven nooit nog Chinese maatregelen zoals een lockdown toe te passen in België?

Bent u bereid de verplichte vaccinatie in de zorg in te trekken en niet te laten goedkeuren?

14.04 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik stel voor dat ik nogmaals antwoord op een aantal vragen, hoewel het onderwerp al zeer herhaaldelijk aan bod is gekomen in de commissie.

Mevrouw Sneppe, ik zal debatten over verschillende wetsontwerpen die wij elders al hebben gevoerd, nu niet nog eens hernemen. Anders zal ik niet de tijd hebben om op de concrete vragen te antwoorden.

Ik groepeer mijn antwoorden een beetje en ga eerst in op de toestand van de strategische voorraad van beschermingsmateriaal. Er zijn natuurlijk ook niet-conforme goederen in die stock. Dat is geen verrassing, denk ik. Bepaalde mondmaskers werden aangekocht in het eerste en tweede kwartaal van 2020, toen er een enorme vraag naar mondmaskers was, wat tot een wereldwijd tekort leidde. Op de markt waren er toen woekerprijzen. Er waren eveneens maskers die niet voldeden aan de kwaliteitseisen en zelfs met vervalste certificaten werden aangeboden. Ook het vooraf ontvangen van stalen bood geen garantie dat de geleverde maskers van hetzelfde type zouden zijn. Op het hoogtepunt van het wereldwijde tekort was een doorgedreven kwaliteitscontrole vooraf niet mogelijk, aangezien snelle beslissingen tot aankoop vereist waren op een oververhitte markt.

De volledige niet-conforme stock zal inderdaad worden vernietigd. Die wordt niet voor andere doeleinden gebruikt, noch in het verleden, noch in de toekomst. Er werd dus een openbare procedure gepubliceerd voor het transport en de vernietiging van die goederen. De strategische stock met onder andere de persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondmaskers, wordt grondig geanalyseerd door het overlegplatform voor de farmaceutische strategische stock, dat wij in mei hebben gelanceerd met het FAGG, de FOD en de stakeholders. Verschillende partners worden daar nauw bij betrokken. Een van de opties die in het overlegplatform worden besproken, is een roterend stocksysteem. In het bijzonder over een roterend stocksysteem voor mondmaskers heb ik een advies gevraagd aan de Federale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen.

Ik verwacht dat advies tegen september. Ik hoor namelijk voortdurend in de commissie dat ik vooral veel moet overleggen. U vraagt mij bij bijna alles wat ik onderneem of ik wel overlegd heb. Ik vind ook dat ik dit overleg moet voeren en verwacht het advies dus in september.

Het klopt inderdaad dat 64 % van de aangekochte FFP2-maskers van onvoldoende kwaliteit was. Voor de chirurgische mondmaskers bedraagt dat percentage slechts 2 %. Dat is dus toch wel een zeer groot verschil. Er waren namelijk 9.182.450 niet-conforme chirurgische maskers op een totaal van 379.130.000. Wat de FFP2-maskers betreft, was het probleem dus groter: 38.668.000 maskers waren niet-conform op een totaal aangekocht aantal van 59.687.000.

Deze maskers werden bij aanvang van de pandemie en bij aanvang van de leveringen opgeslagen in de

militaire kazerne Kwartier Majoor Housiau in Peutie. Vanaf juli 2020 werd de stock opgeslagen bij de firma Merak in Hoogstraten. Ingevolge een nieuwe aanbesteding werd de stock in december 2020 overgebracht naar de firma Gosselin te Deurne.

De strategische voorraad zal aangevuld worden tot een nog te bepalen niveau, door het aankomende verval van goederen en niet door non-conformiteit. De voorraad was ook hoog genoeg om de noden te dekken, de non-conforme stock buiten beschouwing gelaten.

Mevrouw Merckx had het vooral over de vervallen vaccins in stock, wat een belangrijke kwestie is. De vaccinatiecampagne wordt verdergezet en zal zeer snel opnieuw worden opgestart om de nieuwe beslissingen van de IMC uit te voeren. Hierdoor zullen er voor eind augustus meer vaccins kunnen worden gebruikt. Een tweede boostercampagne voor de meest kwetsbare personen, senioren en immuungecompromitteerden wordt aangeboden is lopende. Dat gaat ongeveer over 11.000 dosissen per week.

Er is ook besloten om een tweede booster in juli en augustus op vrijwillige basis aan te bieden aan het zorgpersoneel. De ziekenhuizen, woon-zorgcentra en huisartsen kunnen zich nu reeds op aanvraag aanbieden om een tweede booster te krijgen. Ik hoor daarover ook hier en daar enthousiaste reacties. Dat is nu dus mogelijk. We plannen dus een systematische campagne voor al het zorgpersoneel in september, mevrouw Merckx. De eerste boosters worden ook nog steeds toegediend aan mensen die de eerste booster nog niet hebben gekregen, aan een tempo van ongeveer 5.000 dosissen per week.

Ik wil erop wijzen dat de vaccins, waarvan de vervaldatum is verstreken, nog niet worden vernietigd. De vervaldatum kan een evoluerende variabele zijn. Nieuwe stabiliteitsstudies maken het mogelijk om de houdbaarheidsduur van een vaccin te verlengen. Onlangs werd de houdbaarheid van het vaccin van Pfizer, verlengd met 12 maanden en de houdbaarheid van het vaccin van Moderna werd met 9 maanden verlengd.

Moderna voert momenteel nieuwe stabiliteitsstudies uit die de houdbaarheid van ingevroren vaccins met 12 tot 14 maanden zouden kunnen verlengen. Via deze verlenging zouden we 1.427.600 dosissen vaccins kunnen behouden, die momenteel in juli en augustus vervallen. Alle gevraagde informatie over leveringen is beschikbaar op de website [infocoronavirus](https://www.infocoronavirus.be).

Mevrouw Merckx, u hebt gelijk dat we kritisch naar heel dit gebeuren moeten kijken. Wij dringen er samen met andere landen op aan, in de gesprekken die daarover plaatsvinden op het Europese niveau, dat men de contracten die afgesloten zijn maximaal durft te herbekijken met het oog op de huidige noden. Het heeft geen enkele zin om vaccins te laten leveren, als men op voorhand weet dat men ze niet tijdig kan gebruiken. Ik denk dat we op dat punt gelijkgesteld zijn. Dat mag ik toch hopen.

Op de vraag over de gunning voor een logistieke partner kan ik alleen maar herhalen wat ik daarover al in de commissie heb gezegd. In het kader van een lopende overheidsopdracht is er namelijk een standstillperiode. Dat verhindert mij om u de details te geven die u per se te weten wil komen, wat ik begrijp, maar ik nodig u uit – en dat meen ik – om mij daarover volgende week nog eens te interpellieren. Dan zal die standstillperiode afgelopen zijn.

Ik kan u wel het volgende nog meegeven. Mevrouw Depoorter, een minister van Volksgezondheid moet altijd de belangen dienen en beschermen van alle mensen en niet van één bedrijf. Het gaat hier om belastinggeld. Het is mijn verantwoordelijkheid om op een objectieve manier de markt te bevragen en op zoek te gaan naar de scherpste prijs voor de beste service.

Er loopt momenteel een publieke aanbesteding voor een logistieke partner voor de bewaring en verdeling van vaccins, waarin alle stappen correct zijn doorlopen. De aanbesteding is voor iedereen publiek toegankelijk conform de klassieke communicatiekanalen. Er is ter zake helemaal niks in het donker gebeurd.

Er moest een nieuwe aanbesteding gebeuren, omdat in 2021 een naderende overschrijding van het budget werd vastgesteld. Na zes maanden was het budget eigenlijk al overschreden. De bestaande leverancier kan op dat moment uiteraard meedingen in een nieuwe publieke aanbesteding. Dat is geen contractbreuk.

Op het moment zit de procedure in een zogenaamde standstill. Dat is de periode voordat het contract wordt toegewezen. Daarom geef ik ook geen bijkomende reacties.

Over het overleg kan ik het volgende meegeven. Het gaat over een strikt federale bevoegdheid, in casu van de FOD Volksgezondheid. De deelstaten zijn echter volledig op de hoogte van het proces via de werkgroep distributie. Ik heb in een krant gelezen dat mevrouw Crevits daarover bezwaren of ongerustheden heeft geuit in de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid. Dat is niet juist. Zij heeft daarover niets gezegd. Haar kabinetschef heeft daarover iets voorgelegd tijdens de voorbereidende vergadering. Het is echter geheel logisch dat men wenst dat een eventuele transfer van de logistieke partner in de goede orde gebeurt. Dat is inderdaad een zorgpunt.

Mevrouw Depoorter, inzake de gedoneerde dosissen vaccins herhaal ik dat er geen enkel gezondheidsrisico is genomen ten aanzien van burgers in het buitenland. In september 2021 zijn honderdduizend dosissen AstraZeneca gedoneerd aan Vietnam.

België heeft geen dosissen vaccins aangeboden aan landen die aan Oekraïne grenzen ter ondersteuning van Oekraïne. Ik weet niet waar mevrouw Sneppe dat haalt. Mevrouw Sneppe, u had het over Oekraïne, maar dat is compleet uit de lucht gegrepen.

Volgens de Guidelines for Medicine Donations, Revised 2010, beveelt de Wereldgezondheidsorganisatie een resterende houdbaarheidstermijn van minstens één jaar aan voor geneesmiddelen met een totale houdbaarheidstermijn van meer dan twee jaar. Er bestaan drie uitzonderingen. Ten eerste, het gaat om geneesmiddelen met een totale houdbaarheidstermijn van minder dan twee jaar, waardoor donatie mogelijk is indien de resterende houdbaarheidstermijn minstens zes maanden bedraagt op het tijdstip van verzending. Ten tweede, het professionele personeel van de ontvangende instelling is op de hoogte van de beperkte houdbaarheid, en verbindt zich ertoe het geneesmiddel voor de vervaldatum te gebruiken. Ten derde, de hoeveelheid en de resterende houdbaarheid maken gebruik voor de vervaldatum mogelijk.

Ik heb u al uitgelegd hoe het zat in onze overeenkomst met Vietnam. Dat is allemaal al in alle details toegelicht, dus ik zal dat hier niet herhalen.

Wat het binnenlands gebruik betreft, werd tot heden, wanneer vaccinatiecentra of hubs een probleem met de bewaring van vaccins vaststelden, zoals een afwijking van de temperatuur in de stockageplaatsen, systematisch contact opgenomen met het FAGG om de impact van de afwijking op de stabiliteit van de vaccins te evalueren. Op basis van die beoordeling werden de vaccins dan ofwel gebruikt, ofwel verwijderd. Dat is dus op basis van een beoordeling die te maken heeft met gezondheid, dus om geen gezondheidsrisico's te lopen. Als u denkt dat er vaccins zodanig slecht bewaard werden dat er een gezondheidsrisico was, en dat er geen analyse van is gebeurd, leg het mij dan alstublieft voor. U zegt dat dat het geval is. Leg ze mij voor. Waar? Wanneer? Slecht bewaard, geen analyse door het FAGG van het gezondheidsrisico, dus vaccins met een gezondheidsrisico dat niet gecontroleerd werd, en die gebruikt zijn? Ik wil u vriendelijk uitnodigen dat u in plaats van te insinueren, mij de feiten geeft. Dan zullen wij die onderzoeken. Ik ben daar heel graag toe bereid.

Om te vermijden dat Belgische patiënten ingeënt zouden worden met foutief gestockeerde vaccins, hebben we voor de vaccinatiecentra ook richtlijnen ontwikkeld, zogenaamde *standard operating procedures*, waarin de criteria voor de ontvangst en bewaring van vaccins, de criteria voor de kwalificatie van een koelkast en de te volgen procedure in geval van non-conformiteiten zeer nauwkeurig worden beschreven. Ik nodig u uit om de feiten op tafel te leggen en hier te verduidelijken in welk vaccinatiecentrum er gebruik werd gemaakt van vaccins die slecht werden bewaard en waar er geen analyse is gebeurd door het FAGG. Gelieve die feiten mij zo spoedig mogelijk te melden.

Wat de swabs betreft, wil ik herhalen dat de sector van de medische hulpmiddelen totaal niet voorbereid was op de plotse wereldwijde explosieve toename van het gebruik van swabs. Bestaande spelers op de Europese markt konden niet beantwoorden aan de vraag en nieuwe, vooral Aziatische producenten waren niet altijd meteen aangepast aan de vigerende Europese wetgeving. Er dreigde een tekort aan volledig conforme, steriele neuswissers, terwijl er geen attest voorhanden was.

Toen men in België vaststelde dat er niet volledig conforme swabs in voorraad waren, werden die in quarantaine geplaatst en pas vrijgegeven na risicoanalyse, wanneer er geen alternatief beschikbaar was. De voorraadsituatie werd voortdurend gemonitord. Wanneer er volledig conforme swabs voorradig waren, werden die uiteraard prioritair gebruikt. In uw schriftelijke voorbereiding vroeg u of dat betekende dat er wereldwijd miljarden niet-conforme swabs waren. Wel, de kans is uiteraard bijzonder klein dat er van de miljarden wereldwijd geleverde swabs alleen aan België niet-conforme swabs zouden zijn bezorgd. Dat lijkt

me zeer vreemd. Ik veronderstel dat het in andere landen ook zo was. U zult wel begrijpen dat ik niet op de hoogte ben van de wijze waarop men in andere landen daarmee omgaat. Wij doen het zoals het hoort, met een risicoanalyse.

Ik wil daarover nog eens duidelijk zijn, collega's. Mevrouw Sneepe sprak over vervalste swabs. Experts zijn van oordeel dat de steriliteit van swabs helemaal niet nodig is. Er werd dan ook een batenrisico gemaakt voor de niet volledig conforme swabs in stock. In het geval van swabs met onvoldoende attesten op het vlak van steriliteit werden de risico's als onbestaande beschouwd.

Laten wij eerlijk zijn, mevrouw Depoorter, er zijn helemaal geen aanwijzingen voor abnormale aantallen zogenaamde foute diagnoses. Met SARS-CoV-2-specifieke primers en probes uitgevoerde PCR-reacties zijn zeer gevoelig, zeer specifiek en robuust. Dat wordt ook aangetoond door het feit dat er dagelijks probleemloos SARS-CoV-2-PCR-reacties uitgevoerd worden op nasofaryngeale keel- of speekselstalen, die per definitie uiteraard ook niet steriel zijn, per definitie.

U vroeg wanneer professor Goossens mij die mail heeft gestuurd. Ik heb die mail reeds in extenso voorgelezen in de commissie. Hij heeft mij die gestuurd op 13 juni. Ik wil hem u geven. Ik heb hem helemaal voorgelezen.

Het idee dat als men iets in zijn neus steekt wat niet steriel is, de test achteraf foutief is, denk daar nu eens even logisch over na. Iets wordt in de neus gestoken of er wordt speeksel gebruikt. Er wordt hier dan beweerd dat doordat dit niet steriel is, die test foutief is. Ik kan daar niet goed bij. Alleszins, professor Goossens zegt dat daarvan geen sprake is.

Stel dat wij deze niet hadden verdeeld, dat we ze niet hadden gebruikt. Wat zou u dan gezegd hebben? Wij moesten toen langs alle kanten testen laten uitvoeren. Wat zou u dan gezegd hebben? Het zou niet goed geweest zijn.

Zoals voor alle medische hulpmiddelen en hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek werden klachten of problemen in verband met testen en testmateriaal opgevolgd. Ook de niet-wetenschappelijke test die door een concurrent van swabfabrikant iClean werd uitgevoerd en waarbij er vezels zouden loskomen van de swabs werd serieus genomen en opgevolgd met een analyse van de vezelcomponenten en een cytotoxiciteitsstudie. Ik heb u daarover reeds alle details gegeven in de commissie. Ik ga dat hier allemaal niet nog eens herhalen, ik heb nu maar 2 minuten en 30 seconden.

Mevrouw Sneepe, ik ben heel nieuwsgierig naar de laboranten die u zagezegd contacteerden en beweerden dat niet-steriliteit valspositieve resultaten zou geven. Het FAGG is zeer geïnteresseerd om de testen die dat aantonen meteen in te kijken.

De Europese wetgeving zegt heel duidelijk dat het label van een medisch hulpmiddel naam en adres van de fabrikant moet bevatten. Wanneer dat niet het geval was, werden ze in quarantaine geplaatst. Het FAGG en de FOD, de mensen die daar tot nu toe verantwoordelijk voor waren, weten van alles wat aangekocht werd wie het geleverd heeft. De leverancier is gekend. Op een gegeven moment bleek echter dat de documenten die bij geleverde swabs gestuurd werden niet altijd overeenkwamen met de geleverde goederen, omdat de fabrikant van de geleverde swabs soms een andere was dan de initieel aangekondigde fabrikant. Dan moeten verhoogde controles worden uitgevoerd. Dat zit een klein beetje ingewikkelder en genuanceerder in elkaar dan gewoon zeggen dat het niet gekend is waar ze vandaan komen.

Président: Eliane Tillieux, présidente.

Voorzitter: Eliane Tillieux, voorzitter.

Dat gebeurde ondertussen allemaal meer dan twee jaar geleden, op een ogenblik waarop er enorm veel hectiek was. Ik wil nog eens mijn bijzondere waardering uitspreken voor wat de heer De Backer, mevrouw De Block en haar diensten toen hebben gedaan, in buitengewoon moeilijke omstandigheden. U blijft daar nu maar over doorgaan, alsof de wereld verging omdat men nadacht over de vraag of men een swab waarvan de steriliteit niet duidelijk geattesteerd was wel zou durven te gebruiken.

De Europese wetgeving bepaalt dat de marktdeelnemers en dus niet de overheid een passend niveau van traceerbaarheid moeten kunnen garanderen. Gelet op het geringe risico van de swabs impliceert dit dat de leveranciers, de marktdeelnemers en de afnemers, marktdeelnemers of zorginstellingen en zorgverleners

gekend moeten zijn. Het verzekeren van traceerbaarheid tot op patiëntniveau zou een buitenproportioneel zware bijkomende administratieve last betekenen voor de testcentra.

Ik meen dat ik hiermee ten overvloede en zeker niet voor de eerste keer op deze vragen geantwoord heb.

14.05 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, het zal u verbazen maar het gaat hier niet over staatssecretaris De Backer, noch over minister De Block. Het gaat over u en over uw beleid, bijvoorbeeld over hoe u de strategische stock hebt aangepakt. U bent hier sinds 1 oktober 2020 en vandaag komt u vertellen dat er 47 miljoen mondkmaskers vernietigd moeten worden. Waarom hebt u daar in de commissie nog nooit op geantwoord? Ik heb u die vraag herhaaldelijk gesteld, vorige week nog.

Uit uw antwoord wordt vooral duidelijk dat die 100 miljoen aan geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, vaccins enzovoort die vernietigd moeten worden niet zal volstaan. Ik stel voor dat u eens goed onderzoekt over hoeveel miljoen het echt gaat.

U hebt effectief gezondheidsrisico's genomen voor burgers in het buitenland. Absoluut, mijnheer de minister. U vraagt mij in welke vaccinatiecentra men de richtlijnen niet gevolgd heeft en geen risicoanalyse heeft gedaan. Uiteraard is die risicoanalyse in al onze vaccinatiecentra gebeurd. Ik zou van u echter over één vaccinatiecentrum willen horen dat vaccins heeft toegediend die niet op de juiste temperatuur zijn bewaard. Ik heb er zelf gewerkt. Er is een logger, alles wordt gecontroleerd en bij het minste risico worden de vaccins verwijderd.

De burgers uit Vietnam waren voor u dus tweederangsburgers. Hetzelfde geldt voor Oekraïne. Daar ging het om vervallen medicatie. Gaat u mij zeggen dat ik in mijn apotheek vervallen medicatie toch moet meegeven? U hebt dus gezondheidsrisico's genomen. Dat is echter voor het buitenland.

U zegt dat de swabs per definitie niet steriel moeten zijn. Waarom schrijft u dan een openbare aanbesteding uit waarin u vraagt om steriele swabs te leveren? Waar slaat dat op? Een steriele swab is de facto duurder dan een niet-steriele swab. U zat toch zo in met de overheidsfinanciën toen u het had over Medista? U spreekt zichzelf tegen, mijnheer de minister

Het risico van niet-steriele swabs heeft alles te maken met het inbrengen van een bacterie zodat je een gezondheidsrisico neemt voor de patiënt. Daar draait het eigenlijk om.

Als u pas op 13 juni een mail krijgt van professor Goossens, dan bent u te laat. Niet voormalig minister De Block of staatssecretaris De Backer, maar u hebt niet gehandeld. Ik heb u herhaaldelijk gezegd dat die swabs nog altijd in de markt zijn, dat ze nog altijd worden gebruikt. U neemt het risico, ten eerste, dat ze niet steriel zijn, en ten tweede en nog belangrijker, dat er micropartikels blijven hangen. U noemt dat allemaal niet zo belangrijk, maar de wrijvingstest wordt wel gebruikt door de *notified bodies* om de CE-markering te verkrijgen. Wat u hier vertelt, dient dus toch allemaal met een dikke korrel zout te worden genomen.

Omtrent het gegeven dat het FAGG de herkomst niet kan traceren, weet u dat de importeur de verantwoordelijkheid heeft om de certificaten voor te leggen. Dat weet u, maar het is niet gebeurd, u hebt dat nagelaten.

U zegt dat het wereldwijd heel moeilijk was om swabs te bestellen. De leveranciers die na uw openbare aanbesteding geselecteerd waren, heb ik gecontacteerd. Zij bevestigen dat zij perfect conforme steriele swabs konden leveren aan uw diensten. Waarom hebt u dat nagelaten? Waarom hebt u toch het risico genomen om niet-conforme swabs te gebruiken en in de mensen hun neus te duwen? U nam een risico. U maakt regels, maar u volgt ze niet op.

U zegt ook niet de hele waarheid aan het Parlement. In januari hebt u gezegd dat alles in quarantaine zat, maar de swabs werden op dat moment wel gebruikt en dat wist u. Inzake Medista hebt u sololim gespeeld, want de Vlaamse regering was niet op de hoogte van de openbare aanbesteding. U hebt niet voorafgaandelijk overlegd. Naderhand de zaken veranderen, is natuurlijk gemakkelijk. U hebt de mond vol over samenwerkingsfederalisme, maar dat veronderstelt overleg. Dat betekent dat een gesprek van de ene naar de andere kant gaat en weer terug, om vervolgens samen een beslissing te nemen. Zo kunt u voor de vrijwilligers in de vaccinatiecentra garanderen dat er continuïteit is, want daar draait het om. Dat is de bezorgdheid en dat is ook het respect bij samenwerking.

U hebt zaken verzwegen, u hebt waarheden vervormd en u weigert een audit uit te voeren van de diensten waarvoor u verantwoordelijk bent sinds oktober 2020.

Ik heb u meermaals gewezen op verschillende fouten die zijn gemaakt. Nu is het aan u om te doen wat van u wordt verwacht. Dank u.

14.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, ik heb reeds een aanbeveling geschreven in verband hiermee. Dat is bij dezen dus al aangekondigd. Meestal vergeet ik dat op het einde.

Mijnheer de minister, mijn vraag ging over de vaccins die besteld zijn en nog moeten aankomen. U hebt niet geantwoord of er nu nog daadwerkelijk 28 miljoen vaccins moeten aankomen, op basis van contracten waartoe u zich hebt verbonden. Er zouden in totaal 57 miljoen vaccins besteld zijn. Ik vroeg ook of het klopt dat er nog 7 miljoen in de koelkast liggen. Goed, dat is het geval, dat staat zo op uw website, dus dat hoeft u hier niet specifiek te bevestigen.

Eigenlijk zegt u met betrekking tot de houdbaarheidsdatum dat er nieuwe studies zijn waaruit blijkt dat we nog extra vaccins kunnen redden in plaats van ze te verspillen. In feite maakt dat de zaak alleen maar erger: er zijn overschotten. Het klopt dat er nog mensen gevaccineerd moeten worden, maar 80 % van de bevolking is al gevaccineerd. We zijn met 11 miljoen Belgen. Als alle 4 miljoen 50-plussers zich nog eens laten vaccineren, hebben we genoeg met wat er nu nog in de koelkast ligt. Dan zitten we met het probleem van die enorme contracten die u afsloot, voor nog 28 miljoen bijkomende vaccins.

Het probleem is dat u die contracten hebt afgesloten. U hebt ze ondertekend. U hebt zichzelf met handen en voeten aan big pharma gebonden. De vraag is nu of u die contracten wilt heronderhandelen of verbreken. Het is toch te gek voor woorden dat wij hier met massaal veel vaccins zouden blijven zitten, die we dan uiteindelijk moeten vernietigen. U zegt dat we daarin gelijkgezind zijn, u zegt ook dat u niet te veel vaccins wilt verspillen, maar wat zult u nu concreet doen met die 28 miljoen die nog moeten aankomen? Bent u van plan die contracten echt te heronderhandelen, of bent u daar al mee begonnen? Uit uw antwoord moet ik afleiden dat u nog steeds niet hebt gedaan. Of we gelijkgezind zijn, zullen we dus pas weten als u daadwerkelijk de handschoenen opneemt tegen big pharma en de contracten heronderhandelt.

14.07 **Dominiek Snelpe** (VB): Mijnheer de minister, op de website van het FAGG staat dat de conformiteit van neuswissers moet worden gecontroleerd. Als dat niet nodig is, haal het dan van de website af. Voor mij is dat geen probleem, als uw experts zeggen dat neuswissers niet steriel hoeven te zijn; mijn experts zeggen alvast iets anders. Ik kan u de mail tonen van de laboranten die ons dat hebben verteld, zoals u uw mail waarschijnlijk aan ons wilt tonen.

Er was wel degelijk iets mis met de swabs en niet alleen met 400.000 swabs, blijkt nu. Vandaag om 15.19 uur kwam een artikel binnen waarin het volgende staat: "Documenten onthullen: België had in zomer 2020 bijna uitsluitend vals testmateriaal in stock." U noemt dat liever non-conform. Voor mij is dat ook goed, maar ik denk dat dat hetzelfde is.

U zegt dat dat bericht uit de lucht wordt gegrepen en dat het niet waar is. Het ergste is dat u hierover hebt gelogen, toen collega's daarover vragen hebben gesteld. Ofwel hebt u gelogen, ofwel was u echt niet op de hoogte en dan is er een probleem met uw diensten. Dan is de vraag voor een externe audit van overheidsinstanties zoals het FAGG, de FOD Volksgezondheid en Sciensano zeker legitiem. Die vraag klinkt steeds luider.

Wat de schenkingen betreft, vraagt u zich af waar ik het vandaan haal dat er vervallen geneesmiddelen naar Oekraïne gaan. Die informatie komt uit een onderzoek van *Het Laatste Nieuws*: "België gebruikt de oorlog om 280.000 bijna vervallen geneesmiddelen te dumpen in Oekraïne." Toch doet u alsof ik dat verhaal over de geneesmiddelen uit mijn duim zuig. Het verhaal over de vaccins had te maken met ontwikkelingslanden. Dat is nog een klein verschil.

Schenkingen van vals, slecht, vervallen of non-conform materiaal passen natuurlijk in het plaatje van de gutmenschen die de socialisten willen zijn, die de hele wereld willen helpen, liefst met het geld van de belastingbetaler, zoals minister Kitir doet, en liefst om van onze eigen broel af te raken. Het kan u eigenlijk helemaal niet schelen dat u de ontvangende landen met een immens afvalprobleem opzadelt, want uw afvalprobleem is opgelost en uw goede naam is een feit. Dat laatste had u althans gedacht.

Over het Medistaverhaal zegt u dat alles in overleg met de deelstaten is gebeurd en vraagt u zich af wat mevrouw Crevits nu toch zegt, aangezien ze er zelf bij was en zich niet heeft geroerd. We weten ondertussen echter wat overleg voor u betekent. In het beste geval legt u een voorstel op tafel, dat niet te nemen of te laten is, maar gewoon te nemen. Uw wil is wet. Dat is al meermaals gebleken.

U argumenteert dat het een federale bevoegdheid betreft. Inderdaad, mijnheer de minister, het is nogal ingewikkeld in dit land en het is niet altijd even duidelijk wie waarvoor bevoegd is. Ik wil daarom ook nog eens een oproep doen om met uw collega's eindelijk ook werk te maken van homogene bevoegdheidspakketten. Het is meer dan tijd dat de juiste beslissingen worden genomen, namelijk de overheveling van homogene bevoegdheidspakketten naar de Gemeenschappen.

Op de volgende drie blunders hebt u niet gereageerd. Dat bewijst nog eens uw stijfkoppigheid en uw dictatoriale trekjes. Terwijl het bij mevrouw De Block om onwetendheid en misschien ook onbekwaamheid ging, gaat het bij u over stijfkoppigheid. Terwijl er reeds stemmen opgingen tegen de lockdowns, tegen het CST, tegen de verplichte vaccinatie, hield en houdt u nog steeds voet bij stuk. Uw wil zal en moet geschieden.

Over de lockdowns werd in de zomer van 2020 reeds gezegd dat ze meer schade berokkenen dan ze opgeleverd hebben. De cijfers over de geestelijke gezondheid spreken boekdelen. Meer mensen hebben te kampen met burn-out en depressie, onze oudjes stierven in volstrekte eenzaamheid, er waren meer klachten van kindermishandeling en noem maar op.

Het CST en de daarmee samenhangende vaccinatiedwang heeft families en vrienden tegen elkaar opgezet. Het CST deelde onze samenleving als een splijtzwam op. Goede, gevaccineerde burgers, mochten overal binnen. Slechte, ongehoorzame burgers mochten nergens meer binnen. Mijnheer de minister, gesteund door uw voorzitter ging u ook uit van de Orwelliaanse uitdrukking: alle burgers zijn gelijk, maar de ene burger al gelijker dan de andere.

Mijnheer de minister, de verplichte vaccinatie in de zorg, uw paradepaardje, is de grootste blunder die u tot hiertoe hebt gemaakt. In een sector die nu al smeekt om arbeidskrachten, zult u bijkomende drempels inlassen. In de plaats van drempels te verlagen en de sector nog aantrekkelijker te maken, stelt u eisen waarvan u weet dat ze desastreuze gevolgen voor de sector en voor de volksgezondheid zullen hebben.

Dat laatste kunt u nog ongedaan maken, mijnheer de minister. Dat kunt u nog schrappen van uw lijstje. Trek uw wetsontwerp in. Vernietig het. Steek het in de papierversnipperaar en we spreken er niet meer over. Het is een blunder van jewelste, maar de bal ligt in uw kamp.

Moties **Motions**

De voorzitter: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Kathleen Depoorter en luidt als volgt:
"De Kamer,

- gehoord de interpellaties van de dames Kathleen Depoorter, Sofie Merckx en Dominiek Sneppe en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,
- gelet op het feit dat de Belgische regering 280.000 geneesmiddelen aan Oekraïne leverde die op het punt stonden te vervallen, hetgeen in strijd is met de internationaal ter zake gehanteerde normen;
  - gelet op het gegeven dat een beschadigde voorraad covidvaccins geleverd werd aan Vietnam, blijkbaar met volledige kennis ter zake en in strijd met de hiervoor geldende richtlijn van de Wereldgezondheidsorganisatie van drie maanden;
  - gelet op het feit dat deze leveringen als bewuste pogingen gezien kunnen worden om de eigen vervallen voorraad, die tijdens de coronapandemie werd opgebouwd maar kennelijk niet goed genoeg werd opgevolgd, elders te dumpen;
  - gelet op het feit dat verschillende veiligheidsnormen worden gehanteerd voor Belgische en buitenlandse burgers;
  - overwegende dat het FAGG en de FOD Volksgezondheid op de hoogte bleken te zijn van problemen met diverse voorraden neuswissers;
  - gelet op het feit dat deze niet-betrouwbare neuswissers, alsook de testresultaten die hiermee bekomen

werden, niet uit circulatie werden genomen of herroepen werden;

- gelet op het feit dat vele burgers hierdoor foutieve diagnoses omtrent covidbesmettingen ontvingen, met alle gevolgen van dien (onnodige quarantaines, onaangepast gedrag met het oog op een beperking van verdere besmettingen, etc.);
  - gezien de vele vragen die gerezen zijn met betrekking tot de concrete opvolging van de bewaring, het vervoer, de verdeling, de ophaling en de statusbepaling van covidvaccins;
  - gelet op het feit dat de actuele status van vele covidvaccins kennelijk niet te bepalen valt en hierdoor een risico vormt voor uiteindelijk gebruik;
  - gelet op het feit dat de risicoanalyses niet voldoende ondersteund werden en hierdoor onnodige risico's voor de burgers zijn gecreëerd door de overheid;
- vraagt de regering
- te erkennen dat er fundamentele problemen zijn met de statusopvolging van de verschillende loten covidvaccins;
  - een grondige screening van de huidige procedures ter zake te laten uitvoeren;
  - een status op te maken van de strategische stock – inclusief de status van de verschillende loten;
  - een onderzoek in te stellen ter bepaling van de oorsprong van de niet-conforme swabs;
  - de kosten en de overschrijding van het budget betreffende de logistieke partner Medista bekend te maken;
  - te erkennen dat de donatie van bepaalde covidvaccins (met name die met bestemming Oekraïne en Vietnam) niet gebeurde volgens de geijkte internationale voorschriften;
  - de opvolging van de beschikbare covidvaccins beter te organiseren en met de FOD Volksgezondheid prioriteit te geven aan de veiligheid van de vaccins en de burgers;
  - te garanderen dat alle nodige maatregelen genomen worden om de gezondheidsrisico's voor burgers (zowel in ons land als in de landen waaraan covidvaccins, geneesmiddelen, testen, persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen gedoneerd worden) en eventuele vernietigingskosten voor de ontvangende landen van voornoemde donaties zo laag mogelijk te houden;
  - na de statusopmaak steeds een volledige inventaris bij te houden en ter inzage te houden ter bepaling van de bruikbare covidvaccins, inclusief aankoop- en vervaldata, oorsprong, afgelegde weg, status, bijzonderheden en uiteindelijke bestemming;
  - na de statusopmaak steeds een volledige inventaris bij te houden en ter inzage te houden ter bepaling van de niet-bruikbare of niet te bepalen covidvaccins, inclusief aankoop- en vervaldata, oorsprong, afgelegde weg, status, bijzonderheden en uiteindelijke bestemming;
  - een overzicht op te stellen van de risico's met betrekking tot de voorraad covidvaccins, geneesmiddelen, testen, persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen waar de FOD Volksgezondheid kennis van heeft, en mede te delen welke maatregelen er in dit kader genomen zullen worden, met tidslijn;
  - een zowel interne als externe audit van het FAGG te gelasten."

Une première motion de recommandation a été déposée par Mme Kathleen Depoorter et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Kathleen Depoorter, Sofie Merckx et Dominiek Snelpe et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

- eu égard au fait que le gouvernement belge a livré à l'Ukraine 280 000 médicaments sur le point d'arriver à péremption, ce qui est contraire aux normes appliquées en la matière à l'échelle internationale;
- eu égard au fait qu'un stock altéré de vaccins contre la covid-19 a été livré au Vietnam, apparemment en toute connaissance de cause et en contradiction avec la directive de trois mois de l'Organisation mondiale de la Santé qui s'applique en la matière;
- eu égard au fait que ces livraisons peuvent être considérées comme des tentatives délibérées de nous débarrasser dans un autre pays de nos propres stocks périmés, qui ont été constitués pendant la pandémie de la covid-19 mais n'ont manifestement pas fait l'objet d'un suivi suffisamment attentif;
- eu égard au fait que des normes de sécurité différentes sont appliquées selon qu'il s'agit de citoyens belges ou de citoyens étrangers;
- considérant qu'il s'est avéré que l'AFMPS et le SPF Santé publique avaient eu connaissance de problèmes liés à différents stocks d'écouvillons;
- eu égard au fait que ces écouvillons non fiables, ainsi que les résultats des tests obtenus au moyen de ces écouvillons, n'ont pas été retirés de la circulation ou rappelés;
- eu égard au fait qu'un grand nombre de nos concitoyens ont ainsi reçu des diagnostics erronés au sujet de contaminations avec la covid-19, avec toutes les conséquences qui en découlent (quarantaines inutiles, comportement inadapté en vue de limiter le risque de contaminations en cascade, etc.);
- eu égard aux nombreuses questions qui se sont posées quant au suivi concret de la conservation, du transport, de la distribution, de la collecte et de la détermination du statut des vaccins contre la covid-19;

- eu égard au fait qu'il est manifestement impossible de déterminer le statut actuel de nombreux vaccins contre la covid-19 et que cette impossibilité présente un risque pour l'utilisation finale;
  - eu égard au fait que les analyses de risques n'ont pas été suffisamment soutenues et que les pouvoirs publics ont ainsi créé des risques inutiles pour nos concitoyens;
- demande au gouvernement
- de reconnaître que des problèmes fondamentaux se posent quant au suivi du statut des différents lots de vaccins contre la covid-19;
  - de faire réaliser une analyse approfondie des procédures actuelles en la matière;
  - d'établir un statut du stock stratégique – y compris le statut des différents lots;
  - d'entamer des recherches afin de déterminer l'origine des écouillons non conformes;
  - de faire connaître les coûts et le dépassement du budget en ce qui concerne le partenaire logistique Medista;
  - de reconnaître que les dons de certains vaccins contre la covid-19 (à savoir, ceux destinés à l'Ukraine et au Vietnam) n'ont pas été faits conformément aux prescriptions internationales en vigueur;
  - de mieux organiser le suivi des vaccins disponibles contre la covid-19 et de donner la priorité, avec le SPF Santé publique, à la sécurité des vaccins et à celle des citoyens;
  - de garantir que toutes les mesures nécessaires seront prises pour réduire autant que possible les risques sanitaires pour les citoyens (tant dans notre pays que dans les pays auxquels il est fait don de vaccins contre la covid-19, de médicaments, de tests, d'équipements de protection individuelle et de dispositifs médicaux) ainsi que les frais de destruction éventuels de ces dons pour les pays bénéficiaires des dons susmentionnés;
  - après l'établissement d'un statut, de tenir systématiquement et de mettre à disposition aux fins de sa consultation un inventaire complet permettant de déterminer les vaccins utilisables contre la covid-19, y compris les dates d'achat et de péremption, l'origine, le chemin parcouru, le statut, les particularités et la destination finale;
  - après l'établissement d'un statut, de tenir systématiquement et de mettre à disposition aux fins de sa consultation un inventaire complet permettant de déterminer les vaccins inutilisables ou au statut impossible à déterminer, y compris les dates d'achat et de péremption, l'origine, le chemin parcouru, le statut, les particularités et la destination finale;
  - d'établir un aperçu des risques liés aux stocks de vaccins contre la covid-19, de médicaments, de tests, d'équipements de protection individuelle et de dispositifs médicaux dont le SPF Santé publique a connaissance, et de communiquer quelles mesures seront prises dans ce cadre, en précisant le calendrier;
  - d'ordonner un audit à la fois interne et externe de l'AFMPS."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sofie Merckx en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Kathleen Depoorter, Sofie Merckx en Dominiek Sneppe en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

- overwegende dat op 31 mei dit jaar 430.000 doses van het AstraZeneca-vaccin vervallen zijn;
- overwegende dat tegen juli dit jaar 800.000 doses van het Moderna-vaccin en 90.000 doses van het Pfizer-vaccin vervallen;
- overwegende dat ons land tot nu toe 5,1 miljoen Moderna-vaccins bestelde;
- overwegende dat ons land tot nu toe 18,9 miljoen Pfizer-vaccins bestelde;
- overwegende dat ons land tot nu toe 2,8 miljoen AstraZeneca -vaccins bestelde;
- overwegende dat ons land tot nu toe 629.000 Johnson & Johnson-vaccins bestelde;
- overwegende dat ons land tot nu toe 423.000 Novavax-vaccins bestelde;
- overwegende dat een groot deel van die vaccins vervallen binnen de drie maanden;
- overwegende dat de totale kosten per vervallen dosis van het AstraZeneca-, het Pfizer- en het Moderna-vaccin samen oplopen tot meer dan 21 miljoen euro;
- overwegende dat dat een zeer grote verspilling van middelen is die vermeden had kunnen worden;
- overwegende dat ons land in totaal 57,5 miljoen vaccins bestelde waarvan zo'n 29 miljoen vaccins geleverd zijn, en dus nog 28 miljoen moeten toekomen;
- overwegende dat er momenteel nog zo'n 7 miljoen dosissen in voorraad zijn;
- overwegende dat 80 % van de bevolking gevaccineerd is met een basisvaccinatie en eerste booster;
- overwegende dat de regering via geheime aankoopcontracten de vaccindosissen bestelt en betaalt;
- overwegende dat de farmaceutische industrie die geheime contracten zo in haar voordeel heeft onderhandeld dat zij er maximale winst uit kan halen;
- overwegende dat dergelijke contracten ervoor zorgen dat de farmaceutische multinationals via de aankoopcontracten het investeringsrisico konden verplaatsen naar de gemeenschap;
- overwegende dat westerse regeringen in een race enorme hoeveelheden vaccins hebben besteld via

dergelijke contracten;

- overwegende dat deze regeringen te veel betaald hebben voor te veel vaccins;
- overwegende dat die strategie de vaccinongelijkheid in de wereld in de hand heeft gewerkt;
- overwegende dat Big Pharma ondanks de overschrijding van de houdbaarheidsdatum toch langs de kassa passeert;
- overwegende dat Moderna met de aankoopcontracten voor 2022 en 2023 nog tussen de 19 en 20 miljard euro aan inkomsten kan genereren;
- overwegende dat Pfizer berekent nog 32 miljard euro aan vaccins te verkopen in 2022;
- overwegende dat het onaanvaardbaar is dat Big Pharma zich op dergelijke manier verrijkt ten koste van de volksgezondheid, de staatsbudgetten en de pandemie;

vraagt de regering

1. de aankoopcontracten te heronderhandelen om de volumes te verminderen, om verspilling tegen te gaan;
2. het voortouw te nemen om op Europees niveau die heronderhandelingen te leiden;
3. op Europees niveau actief te pleiten voor het publiek maken van de aankoopcontracten;
4. lessen te trekken uit de manier waarop de vaccins ontwikkeld, geproduceerd en verkocht zijn;
5. het oorspronkelijke voorstel van Zuid-Afrika en India om de patenten op de coronavaccins op te heffen (de zogenaamde TRIPS-waiver) te steunen."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Sofie Merckx et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Kathleen Depoorter, Sofie Merckx et Dominiek Snelpe et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

- considérant que le 31 mai de cette année, 430 000 doses du vaccin AstraZeneca sont arrivées à péremption;
- considérant que 800 000 doses du vaccin Moderna et 90 000 doses du vaccin Pfizer arriveront à péremption d'ici le mois de juillet de cette année;
- considérant que notre pays a jusqu'à présent commandé 5,1 millions de vaccins Moderna;
- considérant que notre pays a jusqu'à présent commandé 18,9 millions de vaccins Pfizer;
- considérant que notre pays a jusqu'à présent commandé 2,8 millions de vaccins AstraZeneca;
- considérant que notre pays a jusqu'à présent commandé 629 000 vaccins Johnson&Johnson;
- considérant que notre pays a jusqu'à présent commandé 423 000 vaccins Novavax;
- considérant qu'une grande partie de ces vaccins arriveront à péremption dans les trois mois;
- considérant que le coût total pour chaque dose périmée des vaccins AstraZeneca, Pfizer et Moderna s'élève globalement à plus de 21 millions d'euros;
- considérant qu'il s'agit d'un énorme gaspillage de moyens qui aurait pu être évité;
- considérant que notre pays a commandé un total de 57,5 millions de vaccins dont environ 29 millions ont été livrés et dont 28 millions doivent donc encore nous parvenir;
- considérant que nous disposons actuellement encore d'un stock d'environ 7 millions de doses;
- considérant que 80 % de la population a été vaccinée par administration d'une dose de base et d'une première dose de rappel;
- considérant que le gouvernement commande et paie les doses de vaccins par le biais de contrats d'achat secrets;
- considérant que l'industrie pharmaceutique a négocié ces contrats secrets à son avantage afin de pouvoir en tirer un profit maximal;
- considérant que de tels contrats ont permis aux multinationales pharmaceutiques de transférer le risque d'investissement à la communauté par le biais des contrats d'achat;
- considérant que dans une course effrénée, les gouvernements occidentaux ont commandé d'énormes quantités de vaccins par le biais de tels contrats;
- considérant que ces gouvernements ont payé un prix exagéré pour un nombre exagéré de vaccins;
- considérant que cette stratégie a contribué à l'inégalité vaccinale dans le monde;
- considérant que le dépassement de la date de validité des vaccins n'empêche pas les grandes entreprises pharmaceutiques de passer à la caisse;
- considérant que les contrats d'achat pour 2022 et 2023 permettront encore à la société Moderna de générer entre 19 et 20 milliards d'euros de revenus;
- considérant que la société Pfizer a calculé qu'elle vendrait encore pour 32 milliards d'euros de vaccins en 2022;
- considérant qu'il est inacceptable que les grandes entreprises s'enrichissent ainsi sur le dos de la santé publique, des budgets d'État et de la pandémie;

demande au gouvernement

1. de renégocier les contrats d'achat afin de réduire les volumes et de combattre ainsi le gaspillage;

2. de prendre l'initiative de mener ces re-négociations à l'échelon européen;
3. de plaider activement, à l'échelon européen, pour que les contrats d'achat soient rendus publics;
4. de tirer des enseignements de la manière dont les vaccins sont développés, produits et vendus;
5. de soutenir la proposition initiale de l'Afrique du Sud et de l'Inde visant à lever les brevets sur les vaccins contre la covid-19 (ce qu'on appelle la dérogation aux ADPIC)."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Dominiek Sneppe en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Kathleen Depoorter, Sofie Merckx en Dominiek Sneppe en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

- overwegende de aanbevelingen van het FAGG inzake conformiteit van neuswissers;
  - gelet op het getuigenis van een anonieme ambtenaar;
  - gelet op de antidiscriminatiewet;
  - gelet op de stijgende druk in de geestelijke gezondheidszorg;
  - gelet op de grote personeelstekorten in de zorg;
  - gelet op de institutionele bevoegdheidsverdeling in dit land;
- vraagt de regering
- de gemaakte fouten in verband met de non-conforme neuswissers te onderzoeken en maatregelen te nemen om dergelijke fouten in de toekomst te vermijden;
  - het CST te vernietigen;
  - geen dictatoriale (Chinese) maatregelen toe te passen in onze westerse democratie;
  - de bevoegdheidsverdeling in dit land te respecteren en de institutionele hervormingen voor te bereiden met het oog op (minstens) het overhevelen naar de gemeenschappen van homogene bevoegdheidspakketten;
  - het wetsontwerp dat de verplichte vaccinatie tegen COVID-19 in de zorg regelt in te trekken."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par Mme Dominiek Sneppe et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Kathleen Depoorter, Sofie Merckx et Dominiek Sneppe et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

- considérant les recommandations de l'AFMPS en matière de conformité des écouvillons;
  - vu le témoignage d'un fonctionnaire anonyme;
  - vu la loi antidiscrimination;
  - vu la pression croissante dans le secteur des soins de santé mentale;
  - vu les importantes pénuries de personnel dans le secteur des soins de santé;
  - vu la répartition institutionnelle des compétences dans ce pays;
- demande au gouvernement
- d'analyser les erreurs commises concernant les écouvillons non conformes et de prendre des mesures pour éviter de telles erreurs à l'avenir;
  - de supprimer le CST;
  - de ne pas appliquer de mesures dictatoriales (à la chinoise) dans notre démocratie occidentale;
  - de respecter la répartition des compétences dans ce pays et de préparer les réformes institutionnelles de manière à transférer (au moins) des ensembles de compétences homogènes aux communautés;
  - de retirer le projet de loi relatif à la vaccination obligatoire des professionnels des soins de santé contre la covid-19."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Melissa Depraetere en Maggie De Block en de heren Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Wouter De Vriendt, Benoît Piedboeuf en Gilles Vanden Burre.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Melissa Depraetere et Maggie De Block et MM. Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Wouter De Vriendt, Benoît Piedboeuf et Gilles Vanden Burre.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

14.08 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, ik vraag de urgentie voor de stemming over de moties.

De **voorzitter**: Waarvan akte.

15 **Samengevoegde interpellaties van**

- Wim Van der Donckt aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Pers. met handicap, Armoede en Beliris) over "Het uitblijven van de beloofde pensioenhervorming" (55000304I)
- Sofie Merckx aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Pers. met handicap, Armoede en Beliris) over "Het uitblijven van de pensioenhervorming" (55000307I)
- Ellen Samyn aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Pers. met handicap, Armoede en Beliris) over "De beloofde pensioenhervorming" (55000308I)
- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister, belast met BZ en EZ) over "De stand van zaken m.b.t. het aangekondigde akkoord over de pensioenhervorming" (55000310I)

15 Interpellations jointes de

- Wim Van der Donckt à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Pers. handicapées, pauvreté et Beliris) sur "Le blocage de la réforme promise des pensions" (55000304I)
- Sofie Merckx à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Pers. handicapées, pauvreté et Beliris) sur "Le blocage de la réforme des pensions" (55000307I)
- Ellen Samyn à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Pers. handicapées, pauvreté et Beliris) sur "La réforme promise des pensions" (55000308I)
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre, chargé des AET et AEUR) sur "Le point sur les accords annoncés dans le cadre de la réforme des pensions" (55000310I)

15.01 Wim Van der Donckt (N-VA): Mevrouw de minister, ik denk dat u zich het verloop van het pensioendossier wel enigszins anders had voorgesteld bij het begin van deze legislatuur.

In het regeerakkoord werd september 2021 vooropgesteld als datum waarop u met een hervorming zou komen om de financiële houdbaarheid van de pensioenen te garanderen. Dat was de opzet. Ondertussen kon u het niet laten, zoals het een goede socialist betaamt, om toch al wat uitgaven te doen, met name door het optrekken van de minimumpensioenen en de IGO en het afschaffen van de correctiecoëfficiënt voor zelfstandigen. Op zich zijn dat geen slechte maatregelen.

Vandaag zijn we echter bijna een jaar later en de factuur van de extra uitgaven blijft ongedekt, want de hervorming is er in september 2021 niet gekomen. U steunde altijd op de arbeidsmarkthervormingen richting 80 %, maar ik denk dat we daar ook nog zeer lang op zullen kunnen wachten.

Recent kwam het kernkabinet voor de zevende keer bij elkaar. Gelukkig hebben we de media die dat allemaal tellen. Het doel is om op 21 juli, volgende week al, met een pensioenhervorming te komen, maar voorlopig is er nog geen resultaat, al is het misschien overbodig dat ik zeg. Wat onze fractie het meest verontrust is dat de maatregelen die via de pers naar buiten sijpelen de pensioenfactuur eerder zullen laten stijgen dan dalen. Al het gehakketak binnen de vivaldiregering net voor de nationale feestdag is geen mooi festijn en het team Vivaldi, dat zolang gescandeerd werd, dreigt in de soep te draaien. Er is bovendien ook geen nieuwe vergadering van het kernkabinet over de pensioenen geprogrammeerd, tenzij u mij daarover straks iets anders kunt zeggen.

De enige mogelijkheid om tot pensioenhervorming te komen met Vivaldi is duidelijk dat men aan pensioenverhoging doet. Ik heb dat niet gezegd, het is duidelijk federaal een ziekte dat er alleen maar kan worden overeengekomen als er geld kan worden uitgegeven, maar als er geld moet worden gevonden voor de financiering van uitgaven loopt het nogal moeilijk. Dat is geen uitspraak van mij, maar van een prominent lid van de meerderheid.

Mevrouw de minister, u weet nochtans wel waar de lamp brandt. Ik citeer even wat u zei in de commissie: "Om de budgettaire impact van de vergrijzing op te vangen, moet een beleid worden gevoerd dat berust op drie pijlers: structureel gezonde overheidsfinanciën, een gezonde en dynamische economie door een verhoging van de werkgelegenheidsgraad en de productiviteit en een beheersing van de verwachte toename van de pensioenuitgaven." Dat zijn drie pijlers waarop u uw beleid steunt en sta me toe het te zeggen, die staan niet al te stevig.

Uiterekend vandaag luidden 22 Vlaamse en Franstalige economen – u moet het dus niet op de Vlamingen steken, want er zijn ook Franstalige economen bij – in een gezamenlijke brief de alarmbel over de ontsporende overheidsfinanciën. Gisteren kwam ook de Studiecommissie voor de Vergrijzing met sombere vooruitzichten. Het gaat niet langer over hoe we de stijgende pensioenfactuur kunnen temperen, maar nu stelt zich ook de vraag – en ik heb u daar maanden geleden al voor gewaarschuwd – of we de wettelijke pensioenen in de toekomst überhaupt nog zullen kunnen betalen.

Mevrouw de minister, een te groot deel van de pensioenrechten is opgebouwd op basis van de gelijkgestelde periodes waarin men niet werkt. In de voorbije vijf jaar is de effectieve gemiddelde pensioenleeftijd ook niet meer gestegen. Ultiem kan het pensioensysteem alleen gefinancierd worden wanneer mensen langer aan de slag gaan. U zou dat toch moeten weten, u hebt namelijk ook de minister van Werk in uw partij. Blijkbaar mogen we echter ook op dat vlak van deze vivaldiregering niet al te veel heil verwachten.

De Studiecommissie voor de Vergrijzing was echter heel duidelijk, de werkzaamheidsgraad moet hoger dan de voorspelde 74,6 % in 2030 en de pensioenhervorming moet maatregelen bevatten die de pensioenfactuur betaalbaar kan houden. U kunt natuurlijk zeggen dat die van de N-VA mooi praten hebben vanuit de oppositie, maar u zult toch wel gemerkt hebben dat de laatste weken specialisten allerhande ter zake dezelfde standpunten innemen en verwittigingen uiten.

Het probleem van de vergrijzing, mevrouw de minister, stelt zich vandaag, niet binnen 25 jaar. Wanneer u dan meent dat de financiering en de extra uitgaven die u gedaan hebt geen begrotingsproblemen vormen en dat dit wel opgelost zal raken in 2050, dan word ik ongerust. Dat leidt namelijk voor mij tot de conclusie dat u dit dossier niet ernstig neemt.

Nu niet ingrijpen, maakt de problemen over enkele jaren immers quasi onoplosbaar, zonder brokken te maken. Dat komt zowat neer op criminele nalatigheid. Ik hoef u niet te vertellen dat de pensioenkosten tussen 2019 en 2024 met 2 % van het bruto binnenlands product stijgen en dat ze tegen 2050 zelfs naar 5,2 % zullen gaan.

Mevrouw de minister, onze partij wordt weleens verweten asociaal te zijn wanneer het over de pensioenhervormingen gaat. Ik zal u niettemin een aantal wijsheden meegeven. Ik hoop dat u ze ook zal meenemen. Een gezonde sociale bescherming groeit mee met de groei van het bruto binnenlands product. Onze vergrijzingsfactuur eet de economische groei gewoon op, wat zonder structurele ingrepen neerkomt op een pak meer lasten voor wie werkt en onderneemt.

In het andere geval komt er een systeemfalen. Lees, er zal geen geld meer zijn om de wettelijke pensioenen te betalen. Dat beweer ik niet, maar wel de specialisten ter zake van de Nationale Bank van België, die er enkele weken geleden in de commissie voor Financiën nog uitdrukkelijk voor hebben gewaarschuwd dat het laten stijgen van de overheidsschuld, die richting 120 % gaat, gevaarlijk is en de overheidsfinanciën weleens in problemen kan brengen. Met andere woorden, budgettair staan alle knipperlichten op rood. Vivaldi etaleert nu duidelijker dan ooit haar onvermogen om te hervormen. De crisis is dus compleet.

Mevrouw de minister, ik heb een aantal concrete vragen. Ten eerste, welke maatregelen liggen thans op tafel die een positief – dus geen verhogend – effect zullen hebben op de betaalbaarheid van de pensioenen?

Ten tweede, bent u het ermee eens dat een duurzame pensioenhervorming de band tussen effectief werken en dus ook bijdragen en de hoogte van het wettelijk pensioen moet versterken?

Ten derde, opteert u veeleer voor een soort van basispensioen, waarbij de band tussen werken en bijdragen ondergeschikt is? Is dat misschien ook niet zowat de splijtzwam in de regering?

Ten vierde, indien u kiest voor een basispensioen, wat uw goed recht is, via het minimumpensioen met weinig voorwaarden, hoe zal u dat dan betalen? Kijkt u daarvoor naar andere inkomsten dan de bijdragen uit werk?

Ten vijfde, klopt het dat de Studiecommissie voor de Vergrijzing geen berekeningsopdrachten heeft gekregen in het kader van de lopende onderhandelingen over een pensioenhervorming? Kunt u toelichten waarom deze instelling vol expertise daar klaarblijkelijk niet bij werd betrokken?

Mogen wij de gedetailleerde cijfers van de voorliggende voorstellen ontvangen, waarover uw kabinet klaarblijkelijk toch beschikt? Waarom kwam de hoofdeconoom van de premier met eigen berekeningen? Heeft de premier geen vertrouwen in de cijfers?

Wat is de rol van de sociale partners in dit dossier? Wat verwacht u eigenlijk nog van hen? Mogen we nog wel iets van hen verwachten? Wat hebben ze u en uw collega's verteld bij de tussentijdse briefing die beloofd was voor begin juli? Is die tussentijdse briefing misschien ergens op een barbecue in Brakel blijven

liggen? Mevrouw de minister, ik kijk met heel veel belastingstelling uit naar uw antwoorden in dit belangrijke dossier.

15.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, de mensen zijn ongerust over hun pensioen. De laatste jaren zijn er heel veel maatregelen genomen. Het begin was het Generatiepact. Dan was er de beslissing om de pensioenleeftijd op te trekken naar 67 jaar. Het is niet dat de mensen niet willen werken tot 67 jaar, ze kunnen niet werken tot 67 jaar. Een poetsvrouw, een verpleegster en een elektromechanicus in een fabriek kunnen niet zo lang blijven werken. Ik zie dat ook op mijn consultaties als arts.

Er werd gezegd dat de officiële pensioenleeftijd 67 jaar is, maar dat er regeling ging komen voor de mensen met zware beroepen. Als ik het de laatste dagen allemaal goed gevolgd heb in de pers, wat er allemaal besproken is op al die vergaderingen, blijkt dat het dossier van de zware beroepen zelfs niet op tafel ligt. Er zijn mensen die zeggen dat men water bij de wijn moet doen, maar waar is de wijn? Waarom wordt daarover niet gesproken?

Mevrouw de minister, een waardig pensioen aanbieden aan mensen, is een kwestie van politieke keuzes maken. Van de week verscheen het rapport van de Vergrijzingscommissie. Daarin wordt voorspeld dat in 2050 13,5 % van ons bbp zou besteed worden aan pensioen. Er zijn mensen die daarover moord en brand schreeuwen, maar dat is minder dan hetgeen vandaag wordt besteed aan pensioenen in landen als Finland, Portugal en Oostenrijk. Het is dus duidelijk, waardige pensioenen aan de mensen geven en hen op een waardige leeftijd een pensioen gunnen, is een kwestie van politieke keuzes.

Dezelfde mensen die hier moord en brand komen schreeuwen over de onbetaalde rekeningen, horen wij natuurlijk niet over de, ondertussen tot 16 miljard euro opgelopen, loonsubsidies of verminderingen van sociale bijdragen, die natuurlijk ook voor een gat in het budget van de sociale zekerheid zorgen, of over de 266 miljard euro die jaarlijks naar belastingparadijzen gaat of de miljarden die deze regering gaat investeren in Defensie.

Mevrouw de minister, er ligt een aantal concrete zaken op tafel. Een van uw voorstellen is dat mensen die 42 jaar gewerkt hebben, op hun 60 op pensioen moeten kunnen gaan. Het probleem is natuurlijk dat men dan op 18 jaar moet begonnen zijn met werken. Verpleegsters, poetsvrouwen, zelfs mensen zoals de heer D'Amico, een elektromechanicus bij Caterpillar. De heer D'Amico is niet op 18 jaar beginnen werken. U weet dat zelf ook. Heel veel mensen hebben op 60 jaar geen 42 jaar carrière, zeker vrouwen niet. Bijna één vrouw op twee komt op 60 jaar niet aan 42 jaar carrière. Dat is een echt probleem.

Sabrina, iemand die ik ken, is een kinderverzorgster. Zij is eerst een paar jaar thuisgebleven voor haar kinderen. Vandaag is zij 60. Wel, als zij aan een carrière van 42 jaar wil geraken, moet zij tot haar 66 werken. Eerlijk waar, vragen aan iemand op die leeftijd voor 17 kinderen tegelijk te zorgen, is niet menselijk.

Daar komt dan nog bij dat men vandaag op tafel legt dat om daar toegang toe te hebben, men 35 jaar effectief moet gewerkt hebben. Dat betekent dat zelfs van wie in aanmerking zou komen, 1 op 7 toch langer zou moeten werken.

Ik zal iets sneller gaan. Er is ook de discussie over de toegang tot het minimumpensioen van 1.500 euro. Sommigen willen nu vrouwen die een korte carrière hebben, de rekening doen betalen, en voor hen de toegang tot het minimumpensioen moeilijker maken.

Mevrouw de minister, ik zal mijn betoog stilaan moeten afsluiten. Ik kom tot mijn vragen aan u.

Hebt u over de zware beroepen gesproken? Wat zijn uw plannen ter zake? Wat kunt u zeggen tegen de brandweermannen, tegen de elektromechanicus, tegen de verpleegsters, tegen de poetsvrouwen? Wanneer zullen die met pensioen kunnen gaan?

Hoe zit het met de gendertoets van wat op tafel ligt? Hoeveel vrouwen zullen eventueel langer moeten werken door wat vandaag op tafel ligt?

Hoe zit het met het minimumpensioen? Er is afgesproken dat dit 1.500 euro zou bedragen, maar u weet ook dat die 1.500 van twee jaar geleden door de inflatie geen 1.500 euro van vandaag is. Zal dat bedrag opgetrokken worden tot 1.750 euro in 2024?

15.03 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, intussen wachten we al bijna twee jaar op de aangekondigde pensioenhervorming. In plaats van de door u beloofde grondige hervorming, wordt er nu voortgewerkt aan een beperkt aantal maatregelen, die volgens specialisten geen fundamentele oplossing aanreiken voor de bekende problemen waarin ons pensioenstelsel zich bevindt. In het regeerakkoord van 2020 werd september 2021 vooropgesteld als datum voor het finaliseren van die grondige hervorming, maar die deadline is intussen al een paar keer verschoven. Nu zou de regering landen vóór 21 juli 2022. Het jaartal zeg ik er even bij, opdat het niet 2023 wordt.

Nog belangrijker dan de pensioenhervorming op zich, is het feit dat die pensioenhervorming structurele maatregelen moet bevatten die de betaalbaarheid van de pensioenen op lange termijn garandeert. Onder andere het jaarrapport van de Studiecommissie voor de Vergrijzing haalt dat aan. Bovendien is dat niet het eerste rapport waarin specialisten daarover de alarmbel luiden.

Van alle kanten komt er kritiek: van belangenorganisaties, professoren, financieel experts, uiteraard van de oppositie en zelfs vanuit uw eigen meerderheid. Zowel arbeidsmarkt- als pensioenspecialisten zijn de wanhoop nabij bij zoveel getalm. Verwacht wordt dat de vele onderhandelingen straks uitdraaien op een Griekse tragedie en dat we nog blij zullen moeten zijn met een dode mus.

Ik verwees reeds naar het rapport van de Studiecommissie voor de Vergrijzing. In de marge van de voorstelling van haar rapport riep de voorzitter van de Studiecommissie de regering eerder deze week op om tot een zo breed mogelijke pensioendeal te komen. Ondanks de vingervijzing van de Studiecommissie voor de Vergrijzing vanwege de olopende kostprijs van onze pensioenen kwam de regering spijs al de zogenaamd constructieve onderhandelingen nog altijd niet tot een breed gedragen akkoord.

Mevrouw de minister, het benieuwt ons allemaal wanneer we nu eindelijk een structurele hervorming mogen verwachten die de komende generaties garanties biedt voor de financiële houdbaarheid van het pensioensysteem. Bent u nog van plan om pensioenmaatregelen te nemen waarbij mensen die gewerkt hebben, die zichzelf letterlijk krom hebben gewerkt en hebben bijgedragen, kunnen vaststellen dat werken echt loont in de pensioenopbouw?

Deze regering schoof zelf 21 juli naar voren als deadline om te landen met de grote pensioenhervorming. Blijft dat nog steeds de streefdatum? Zult u de andere regeringspartijen over de streep trekken, aangezien de rest van de 'één ploeg van elf miljoen' er momenteel fundamenteel anders over denkt dan de socialistische familie?

Hoe zit het nu tot slot met de betaalbaarheid van de voorgestelde maatregelen? Al anderhalf jaar bevestigt u bij herhaling dat de maatregelen budgetneutraal zijn. Hebt u intussen berekeningen van het Planbureau, of eventueel van het Rekenhof of de Nationale Bank, die uw beloften bevestigen? Zo niet, wat is nu de budgettaire impact van de voorgestelde maatregelen?

15.04 François De Smet (DéFI): Madame la ministre, on se connaît bien. Loin de moi l'idée de vous reprocher de n'avoir rien fait! Ce serait injuste. Des progrès ont été accomplis. Une partie de la déclaration gouvernementale a été exécutée mais tout de même, quel chemin de croix terrible que cette réforme des pensions! Une année quasiment de négociations depuis le premier dépôt de votre note, pas moins de sept kers si j'ai bien compté, sans compter les réunions dont nous ne sommes pas spécialement au courant et rien! J'entends par là aucune fumée blanche. Un calvaire sans doute pour vous, pour vos collaborateurs, pour vos partenaires mais aussi pour les travailleurs qui espèrent une réforme. Je pense en particulier aux travailleurs les plus précarisés qui peuvent s'interroger sur les conditions d'accès à une pension minimale. Je pense aux femmes parce que nous sommes très nombreux à penser qu'en effet, il y a des injustices majeures qui doivent être corrigées.

Nous assistons à un grand combat idéologique. En soi, ce n'est pas un problème, la politique c'est notamment la conflictualité non violente assumée. Simplement, je crois qu'on aurait été nombreux à préférer que cette conflictualité soit réglée dans une négociation pré-gouvernementale que durant cette année de Vivaldi car il y a urgence.

Il y a urgence, nous dit la Commission européenne, qui nous presse d'aboutir à des réformes structurelles. Il y a urgence, nous dit aussi le Comité d'étude sur le vieillissement, qui estime que les dépenses de pension et de soins de santé constitueront, à terme, le tiers du PIB en Belgique. Madame la ministre, quand on en

arrive à un tiers du PIB, un non-accord n'est pas une option.

Mes questions sont très simples. À quand une réforme en profondeur prenant enfin en compte la nécessité de revoir le financement de la sécurité sociale et des pensions? Entre ceux qui se déclarent "confiants" et les autres - dont vous, madame la ministre, qui auriez déclaré encore préférer une absence d'accord à un accord qui restreindrait les droits des futurs retraités -, quelle est l'analyse fournie par le gouvernement de ce qui est, pour le moment, un échec de la Vivaldi? Espérez-vous encore un accord avant le 21 juillet? Pouvons-nous espérer faire des pensions autre chose qu'une simple variable budgétaire à la rentrée ou, au mieux, pendant l'été?

Accessoirement, vous auriez demandé au Bureau du Plan de mesurer l'impact tant positif que négatif des mesures et de déterminer combien de Belges seraient concernés par la réforme. Excellente idée! Mais pourquoi une demande aussi tardive? Avez-vous aussi demandé une analyse du profil socioéconomique des retraités concernés?

Enfin, si aucun accord n'est conclu le 21 juillet, quel est le plan? S'il s'agit vraiment d'une question idéologique et que la déclaration du gouvernement n'est pas d'une aide fondamentale, ne serait-il pas temps que celui-ci passe la main au Parlement? Après tout, nous les représentants du peuple, serions-nous plus mal mis que le gouvernement qui ne s'en sort pas depuis un an, pour essayer d'aboutir à une solution? Si cela devient une question idéologique, de manière transparente et entre démocrates, réglons-la au Parlement, si le gouvernement ne s'en sort pas d'ici la semaine prochaine.

15.05 Karine Lalieux, ministre: Madame la présidente, chers collègues, je vous remercie de vos interpellations. Tout d'abord, je tiens à tous vous rassurer: le gouvernement se réunira à nouveau ce samedi pour poursuivre les discussions. Le dialogue n'est donc pas rompu et ma volonté reste d'aboutir sur de nouvelles mesures fortes et impactantes pour tous les futurs pensionnés.

De datum van 21 juli werd met het kernkabinet, dat samenkwam op 20 mei, door de eerste minister vastgelegd. Ik hoop dat we snel een evenwichtig akkoord kunnen bereiken.

J'entends ici que l'on travaillerait sur une petite réforme. Mais je vous rappelle quand même – d'ailleurs, je remercie MM. Wim Van der Donck et De Smet de l'avoir rappelé – qu'une part énorme de la réforme a déjà eu lieu: la revalorisation de la pension minimum à 1 715 euros bruts en 2024, soit 1 630 euros nets. Ce n'est pas une demi-réforme pour le pouvoir d'achat de l'ensemble de nos pensionnés!

J'ajoute, pour garantir l'assurance de stabilité de notre système de pension, l'augmentation du plafond du calcul (c'est important aussi pour ceux qui contribuent plus), la suppression du coefficient de correction pour nos indépendants et j'en passe. Ce n'est donc pas une petite réforme.

We waarderen de bijdragen en de mening van de sociale partners. Tegen het einde van dit jaar zullen ze antwoord geven op belangrijke vragen. Het gaat over de modernisering van de gezinsdimensie, over de veralgemening van het aanvullend pensioen, alsook over de financiële en sociale houdbaarheid. Het verbaast u dat de huidige onderhandelingen tijd kosten. Het verbaast mij dat dat u verbaast. De regering bestaat uit zeven partijen met zeven verschillende gevoeligheden en soms zeven uiteenlopende visies.

Chers collègues, cela vous choque-t-il que les visions - et donc les demandes, par exemple, du MR et du PS - ne soient pas les mêmes et nécessitent de négocier? Venez-vous de découvrir que la recherche d'un équilibre prend un peu de temps? Moi pas, et je crois que personne - je dis bien personne - autour de la table du gouvernement ne s'en étonne plus.

Par contre, c'est vrai, les discussions sont difficiles et des tensions peuvent émerger par moments. Je n'y vois que l'exercice sain d'une négociation et de la volonté de défendre ce qui nous semble, à chacun autour de la table, les lignes à ne pas dépasser et les avancées à réaliser.

Al bijna een jaar weet u wat mijn kijk hierop is. In mijn voorstel tot hervorming was ik duidelijk. Ik ga voluit voor een positieve hervorming, die de gepensioneerden van morgen en vandaag ten goede komt. Mijn voorstellen werden gesteund door betrouwbare en uitgebreide impactprognoses van de administratie. Vanaf september 2021 stonden die ter beschikking van de regering.

C'est d'ailleurs encore ma proposition de principe de l'accord de gouvernement qui reste la base des

négociations actuelles. Cela concerne tant le bonus pension que la pension à temps partiel. Cela concerne aussi la mesure de réduction des inégalités, madame Merckx, entre les hommes et les femmes, et la condition de travail effectif, qui figurent dans l'accord de gouvernement et dans ma proposition. En effet, mes collègues et moi sommes garants de cet accord de gouvernement.

Vu que vous lisez la presse comme moi, vous savez que les discussions au kern ont été élargies et que nous aborderons d'autres points.

Dat is bijvoorbeeld het geval bij mijn voorstel voor een loopbaanvoorwaarde van 42 jaar voor toegang tot het vervroegde pensioen. Dat is goed voor wie op jonge leeftijd, voor zijn of haar eenentwintigste verjaardag, is beginnen te werken. Andere partijen hebben aanvullende eisen gesteld. Mevrouw Merckx noemde in haar schriftelijke voorbereiding voorkeursregelingen voor de NMBS en Defensie inzake de toegangsvoorwaarde tot de vervroegde uittrekking. Zowel de Federale Pensioendienst als het Planbureau doet telkens impactanalyses van die talrijke nieuwe vragen. De prognoses komen bij alle prognoses die mijn team en mijn administratie reeds beschikbaar stelden.

Contrairement à ce que certains d'entre vous semblent imaginer, ces analyses ne se font pas en deux temps trois mouvements. Cela nécessite du temps, de l'expertise et du sérieux, ce que possèdent les experts du Bureau du Plan et du Comité d'expertise. Nos administrations font un travail remarquable pour répondre aux demandes multiples puisque, comme vous l'avez lu dans la presse, les demandes évoluent en fonction de nos négociations. Elles essaient d'y répondre le plus rapidement possible mais il s'agit d'un logiciel avec quatre millions de lignes, cela prend donc du temps pour répondre aux analyses d'impact.

Chaque demande supplémentaire des partis est prise en compte et est envoyée au Bureau du Plan pour analyse d'impact.

Monsieur Van der Donckt, je fais confiance aux administrations et au Bureau du Plan ainsi qu'au centre d'expertise pour nous fournir l'ensemble des données.

Je ne suis pas fermée à un accord plus ambitieux. Je tiendrai devant vous le même discours que celui que je tiens au kern. Je n'accepterai pas des mesures qui réduisent les droits acquis des travailleurs et des citoyens. Relisez l'accord de gouvernement, il dit bien que les droits acquis doivent être préservés!

Si cela me vaut d'être la nouvelle Madame Non parce que je défends ces droits acquis des travailleurs, je porterai ce surnom avec grande fierté. Si on veut toucher aux droits acquis des travailleurs, ce sera non, non et non.

Par contre, je suis aussi une femme de compromis. Nous avons nos lignes rouges, comme les autres partis ont leurs propres limites.

Monsieur De Smet, vous parlez d'ego dans votre question écrite. Le fait que chaque parti défende ses valeurs n'est pas une question d'ego, c'est une question de vision. Mais nous devons nous rejoindre pour trouver un accord pour pouvoir dire aux travailleurs que nous allons garantir leur pension, actuelle et future.

De zeven partijen in de regering zijn er allemaal van overtuigd dat ons pensioenstelsel eerlijker moet en dat de financiële houdbaarheid ervan gegarandeerd moet blijven. En nee, pensioenen zijn geen budgettaire variabelen. Ze zijn dat nooit geweest en zullen dat ook niet worden. Ik zei het al eerder, net zoals de eerste minister trouwens. Dat is helder en duidelijk. Tegelijk zijn wij ons allemaal bewust van de uitdagingen die de vergrijzing met zich brengt. De bevindingen in het rapport van de Vergrijzingscommissie komen niet als een verrassing. Ze houden ons alert.

C'est la raison pour laquelle les mesures qui sont discutées aujourd'hui n'auront aucun impact négatif sur la trajectoire budgétaire de nos pensions. Elles ont pour ambition de soutenir le maintien à l'emploi des plus de 55 ans via des incitants positifs comme le bonus pension.

Comme d'autres partis de la majorité, je défends aussi une mesure "genre" forte permettant de revaloriser les carrières des femmes, et en particulier le travail à temps partiel, dans le calcul de la pension.

Parce que faire des compromis entraîne effectivement des concessions, nous travaillons à la mise en œuvre d'une condition de travail effectif pour l'accès à la pension minimum plus généreuse. C'est une manière de

revaloriser le travail de celles et ceux qui ont travaillé durant toute leur carrière. Ce sont des mesures fortes qui participent à l'effort collectif de tous les gouvernements pour augmenter le taux d'emploi d'ici 2030.

De financiële en sociale houdbaarheid van het pensioenstelsel wordt niet opgelost door werknemers aan het einde van hun loopbaan of de gepensioneerden van vandaag te straffen. Nu zijn er ongeveer 2,2 miljoen mensen 65 jaar en ouder. In 2040 zullen dat er 3 miljoen zijn en in 2070 3,4 miljoen. Hun aantal neemt dus toe en het is logisch dat de sociale uitgaven dezelfde opwaartse beweging maken.

Toutefois, ne l'oublions pas, la création de richesses va aussi augmenter parallèlement. Pour réussir à maîtriser les coûts du vieillissement, en dehors de la réforme des pensions, nous devons travailler sur quatre grands axes de travail que vous avez soulignés, monsieur Van der Donckt, et qui sont dans l'accord de gouvernement dans la partie "pensions".

Premièrement, des finances publiques saines pour des services publics forts. Deuxièmement, investir dans une économie saine et dynamique grâce à une hausse de la productivité. Le plan de relance veut réaliser cette hausse de la productivité et un taux d'emploi avec des emplois de qualité, c'est-à-dire des emplois qui paient des cotisations sociales. Troisièmement, un contrôle de la trajectoire budgétaire crédible en matière de coûts liés aux soins de santé et aux pensions. Enfin, une meilleure répartition des richesses, notamment par la fiscalité.

Het is de combinatie van dat alles die ons in staat zal stellen om de kosten onder controle te houden. Zo kunnen wij het hele vangnet behouden dat door onze sociale zekerheid vertegenwoordigd wordt.

Enfin, madame Merckx, vous m'interrogiez sur la pénibilité. À mes yeux, la pénibilité du travail ne se résout pas à l'âge de la pension. Les 42 ans sont une petite première réponse. On peut corriger les choses, et c'est en ce sens, notamment, que j'ai proposé la mesure des 42 ans. Mais si nous voulons – et nous le voulons tous, comme vous – réduire la pénibilité, nous devons y travailler avec les employeurs, sur l'ensemble de la carrière, dès les premières années.

Je pense avoir répondu à la majorité de vos questions. Je vous remercie de votre attention.

15.06 Wim Van der Donckt (N-VA): Mevrouw de minister, mijn ouders hebben mij een aantal dingen bijgebracht. Ik moest aan twee ervan terugdenken bij het aanhoren van uw antwoord. Ten eerste, Wim, je moet altijd beleefd zijn. Ten tweede, je moet ook altijd eerlijk zijn. Uw antwoord brengt mij een beetje in tweestrijd, want als ik aan het ene principe moet beantwoorden, moet ik u bedanken voor uw antwoord, maar als ik eerlijk moet zijn, dan kan ik dat niet over mijn hart krijgen want eigenlijk hebt u niet op mijn vragen geantwoord. Ik zal diplomatisch zijn, ik heb aandachtig geluisterd naar uw antwoord.

Mevrouw de minister, u zegt op het einde dat u denkt dat u op alle vragen hebt geantwoord. Ik heb zeven of eigenlijk acht vragen gesteld en u hebt op één vraag geantwoord, namelijk dat er zaterdag terug een vergadering van het kernkabinet zal zijn. Ik had dat ondertussen ook al op Twitter gelezen. Op mijn andere vragen hebt u echter geen antwoord gegeven.

U komt altijd met hetzelfde verhaal aan, maar dat kende ik al. Dat was niet de bedoeling van deze interpellatie. Ik had gehoopt om vandaag iets nieuws te horen, maar u komt met dezelfde, niet helpende maatregelen aan. Ik blijf op mijn honger al het gaat om hoe u de vergrijzingskosten onder controle gaat krijgen.

U zult ongetwijfeld ook de cijfers van het Monitoringcomité hebben gekregen, dat in 2023 een tekort van 942 miljoen euro in de sociale zekerheid voorspelt. Dat valt nog mee zult u zeggen, maar in 2027 zal dat stijgen naar 7,4 miljard euro. U mag hier dan wel komen vertellen over de begrotingsvariabelen, maar dat geld zal men ergens moeten halen.

Mevrouw de minister, u bent fier op wat u al gerealiseerd hebt. U mag daar ook fier op zijn. De verhoging van het minimumpensioen is een goede zaak, ik heb dat altijd gezegd, op voorwaarde dat het gefinancierd wordt. Daar blijft u echter in gebreke. Ik vraag mij dan af of u dan fier zult kunnen blijven, want wie gaat dat betalen? U geeft daar geen antwoord op. U heeft het over de sociale partners en we gaan dit doen, we gaan dat doen, maar u doet concreet niets. De verhoging van het minimumpensioen komt eigenlijk neer op een shift die u hebt gerealiseerd. Proficiat, u hebt ook uw shift, maar dan wel een koopkrachtshift van de actieve bevolking naar de niet-actieve bevolking.

De werkende klasse, die altijd de pensioenen of uitgaven moet betalen, zat daar echt niet op te wachten. U voert met andere woorden een Waals socialistisch beleid. Dat is uw goed recht, dat mag u ook doen. U doet dat echter zo dogmatisch dat niemand er beter van wordt en dat zelfs uw eigen coalitiepartners het ervan op de heupen krijgen, afgaand op de reacties van de laatste dagen.

Ik eindig met een citaat van een prominent lid van de meerderheid, dat ik al eerder heb aangehaald: "Franstalig België is een enclave in Europa, een sociaal linkse enclave waar men absoluut niet mee is met de moderne tijd." Dat zijn heel zware woorden. Wanneer ik u bezig hoor, hoop ik elke keer dat u tot inzicht gaat komen, maar het citaat van betrokkene blijft overeind. Mevrouw de minister, ik woon in Bonheiden, vlakbij Putte, waar Alice Nahon heeft gewoond. Die heeft ooit geschreven: "'t Is goed in eigen hert te kijken, nog even voor het slapen gaan". Ik zou willen vragen om dat samen met de PS-ministers die aan de knoppen zitten om de financiering van de vergrijzingskosten te regelen – zij zitten aan de knoppen, maar heel de regering moet daar natuurlijk in meegaan – ter harte te nemen en 's avonds in de spiegel te kijken. Doe dat echter alstublieft niet door een rode, Waalse bril en wordt eindelijk de minister van alle pensioengerechtigden in dit land, niet alleen van degenen van wie u denkt dat ze op u stemmen. Mevrouw de minister, de mensen die werken, de productieve burgers, hebben uiteraard recht op een pensioen, het zou er nog aan mankeren. Er moet niet aan hun rechten worden geraakt, dat is juist. Zij lusten echter uw Waalse, socialistische PS-recepten absoluut niet. Doe uw best in de zomer en probeer van het reces gebruik te maken om minister te worden van alle gepensioneerden, niet alleen van degenen die in uw kiesgebied wonen.

15.07 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Voor de liberalen, de N-VA en het Vlaams Belang is het duidelijk: werken, werken, werken tot men erbij doodvalt. U wilt allemaal dat de mensen langer, langer, langer werken. Het is altijd hetzelfde. Wees eerlijk, daar gaat het over. Het werk van een gewone arbeider is niet hetzelfde als dat van een Kamerlid. Dat laatste kan men misschien tot 67 of 70 jaar doen, maar dat is iets anders dan in de fabriek werken of als verpleegster in een ziekenhuis of als poetsvrouw. Daar gaat het over.

En ce qui concerne la pension minimum, si j'ai bien compris, madame la ministre, vous avez dit, dans le recalcul des 1 500 euros minimum, qu'il s'agit de 1 715 euros bruts et 1 630 euros nets en 2024. Je pense qu'avec ce calcul-là, madame la ministre, les citoyens vont être très déçus, parce que, si nous adaptions le calcul de l'inflation à ce montant-là, ce sont bien entendu 1 750 euros nets que les gens devraient recevoir.

Ce que je constate aussi, c'est que, étant donné les discussions que vous avez au gouvernement, ses membres ont, malgré tout, beaucoup d'influence sur vous. In fine, vous êtes aussi dans le carcan qui vous est imposé par les partis de droite. D'une part, après 42 ans de carrière, un départ à la retraite à 60 ans: je suis désolée, mais c'est de la poudre aux yeux. Cette mesure concerne très peu de personnes. En effet, sur 190 000 personnes, environ 6 000 personnes sont visées. Demandez autour de vous qui a commencé à travailler à 18 ans! Donc, voilà! Cela signifie que les infirmières, la plupart des aides-soignantes, etc. ne pourront pas du tout partir à la retraite à 60 ans. Je ne pense pas non plus que ce soit une réponse à la problématique des métiers lourds. Voilà, comme je le dis, cela concerne très peu de gens! Je pense aussi aux pompiers, par exemple, pour eux, pas d'autre alternative que de travailler jusqu'à 67 ans. Je pense que ce n'est pas possible.

En matière de pénibilité, vous dites qu'il faut y travailler au début et non en fin de carrière. Je suis d'accord avec vous, mais je suis inquiète de certains plans de ce gouvernement. Je pense plus particulièrement au *jobs deal* qui n'a, heureusement, pas encore été voté. On veut faire travailler les gens plus de 10 heures par jour. Je pense que de la sorte, les gens tomberont de plus en plus malades et, de toute façon, ne travailleront pas plus tard.

15.08 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de minister, tussen 1988 en 2011 leverden de socialisten de minister van Pensioenen, waaronder uw collega, specialist van het Zilverfonds, Frank Vandenbroucke. Nadien waren het onder andere uw federale collega's Vincent Van Quickenborne en Alexander de Croo. Men zou dan denken dat er genoeg ervaring is. Wat heeft dat echter tot nu toe opgeleverd? Alles behalve sociale welvaart. De berichten die ons bereiken over de sfeer aan tafel tijdens de laatste pensioenmeeting zijn alleszins niet bemoedigend. Het wordt dus afwachten wat dat komende zaterdag zal geven.

U en uw PS staan stilaan alleen in dit dossier. Naar verluidt wordt u door zowel uw rechtse als uw linkse coalitiepartners stevig op de korrel genomen. Mevrouw de minister, u mag zeker van mening verschillen met uw coalitiepartners, maar ik hoop dat de regeringstafel wel groot genoeg is voor de talrijke pensioenplannen

die reeds de revue gepasseerd zijn: uw afgekraakte pensioenplannen, de plannen en suggesties van de voormalige ministers van pensioenen Alexander De Croo en Frank Vandenbroucke en de budgettaire suggesties van staatssecretaris Eva De Bleecker. Dat maakt van het pensioendossier een onontwaarbaar kluwen. Zou het bovendien kunnen – en u moet mij verbeteren indien het niet zo is – dat de plannen van voormalig minister van Pensioenen Vincent van Quickenborne ons ontgaan zijn?

Mevrouw de minister, ik zal u meteen een suggestie doen om u uit uw lijden te verlossen. Misschien is het een optie om, zoals bij de andere problemen waarmee deze regering geen blijf weet, een expertengroep het vuile werk te laten opknappen?

Het probleem waarmee u worstelt, is dat u een aantal fundamentele zaken niet kunt onderscheiden in deze materie. Vooreerst is het pensioendebat onlosmakelijk verbonden aan het dossier 'Werk'. Terzijde, dat dossier zit bij uw eigen PS-collega Dermagne.

Wij hebben in Vlaanderen ondertussen ons huiswerk gemaakt. We bereiken stilaan de 80 % werkzaamheidsgraad, die fundamenteel is om de sociale zekerheid duurzaam te financieren. Ik zou dus zeggen: aan het werk in uw heimat: Brussel en Wallonië.

Waarom kunnen er zoveel Noord-Fransen wel de grens oversteken om in West-Vlaanderen te komen werken, terwijl de Henegouwers dat blijkbaar weigeren? Professor Stijn Baert was trouwens ook zeer kritisch over die aanpak en verbaast zich dat er zelfs over de zeer lage lat van 20 jaar geen akkoord werd bereikt. Men kan natuurlijk ook onder de lat door lopen. Professor Baert vatte het mooi als volgt samen: "Zal het voor de PS ooit goed zijn vooral heel België in eenzelfde economisch lamentabele positie als Wallonië zit?"

Collega's, het pensioendossier kan pas opgelost worden als er strikte regels komen aangaande werk. Daarbij denk ik niet meteen aan mist spuien. Tien jaar, twintig jaar, dertig jaar werken, met een overdaad aan gelijkgestelde periodes.

En dan is er het gegoochel met het minimumpensioen, met die 1.500 euro! De vraag is of veel landgenoten eigenlijk nog begrijpen waarover het gaat, waarover deze regering het heeft. Voor veel mensen lijkt het alsof ze die 1.500 euro na x aantal jaar zullen opstrijken. U creëert verwachtingen, waarvan u weet dat u ze niet kunt waarmaken. Nu zult u de pensioendeal als een vis laten verdrinken, om aan uw achterban te kunnen zeggen dat het de schuld van de anderen was. Dat u zich daarmee aansluit bij het rijtje van socialistische ministers van Pensioenen die het nagelaten hebben om de broodnodige hervormingen door te voeren, is inriest. Zelfs aan kleine hervormingen komt u niet toe. Ik heb u bijvoorbeeld al tweemaal geïnterpelleerd over de tantième bij de Douane en Accijnzen. Het wetsontwerp is volgens u op komst, maar tot nu toe hebben we nog niets gezien.

Mevrouw de minister, hoe wilt u aan mensen die wel 42 jaar hebben gewerkt, uitleggen dat zij evenveel krijgen als sommige anderen, die weinig of niets in hun leven hebben verricht? U kent de cijfers van de langdurige werkloosheid in Wallonië en Brussel ook. Om het pensioendossier ten gronde aan te pakken, moet u daar ook ingrijpen.

Ondertussen blijft u samen met uw Vlaamse socialistische collega's met uw trofee van 1.500 euro zwaaien, alsof dat bedrag ergens volgend jaar zal worden bereikt – dankzij de indexatie. Nee, die indexatie betekent inflatie. De 1.500 euro uit 2019 is momenteel nog maar 1.320 euro in koopkracht waard.

Ik besluit, collega's. Een degelijke pensioenhervorming is in een Belgische context eenvoudigweg niet meer mogelijk. Daarvoor zijn onze wegen al te zeer gescheiden en hebben we een fundamenteel andere kijk op het dossier. Het wordt hoog tijd dat wij, Vlamingen, zelf kunnen beslissen over onze pensioenen. Wij willen loon naar werken, deftige pensioenen na een levenlang hard werken. We willen een eerlijke behandeling van de meewerkende echtgenoten en van de thuiswerkende ouders.

15.09 François De Smet (DéFI): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Vous avez rappelé vos balises, ce qui est légitime. Cela fait partie du jeu.

Vous avez dit que les propositions qui sont sur la table n'auraient aucun impact négatif sur le budget de l'État. Ce n'est pas exactement ce que la lecture combinée des articles de presse peut laisser penser. Mais nous verrons ce qu'il en sera à l'autopsie, si j'ose dire.

Je voudrais encore faire deux remarques. Tout d'abord, vous expliquez que cela prend du temps car chaque nouvelle demande, notamment des partenaires, doit être analysée par les comités d'expert, le Bureau fédéral du Plan, le fameux ordinateur avec un million de codes. On a bien compris la part du message subliminal envoyé aux partenaires qui consiste à dire à ceux-ci d'arrêter de venir avec des demandes supplémentaires car tout cela prend du temps. Mais fondamentalement, comment est-il possible, près de onze mois après le premier dépôt de votre note, qu'on en soit encore là à devoir tester, à devoir faire l'hypothèse de ce que donnent les demandes des uns et des autres? Avouez quand même que dans ce dossier, comme dans beaucoup d'autres d'ailleurs, la Vivaldi est confrontée à un petit problème d'anticipation et de prognose générale.

Ensuite, vous n'avez pas vraiment répondu à ma question relative à la question de savoir ce qui se passera en cas de non-accord après le 21 juillet. On peut interpréter cette façon de faire, soit de manière inquiétante en partant du principe que vous n'en savez vraiment rien, soit de manière rassurante en partant du principe que vous n'envisagez tout simplement pas l'échec.

Comme je suis d'un naturel optimiste, je préfère me dire que vous n'envisagez pas l'échec. Pour l'avenir de nos pensions, pour la soutenabilité du système, pour les hommes et les femmes qui comptent sur une réforme qui apporte beaucoup plus de justice, je vous souhaite à vous et à la Vivaldi très sincèrement de réussir.

Moties Motions

De voorzitter: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Wim Van der Donckt en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Sofie Merckx en Ellen Samyn en de heren Wim Van der Donckt en François De Smet

en het antwoord van de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris,

gelet op het ontbreken van een pensioenhervorming die de betaalbaarheid van de pensioenen op korte, middellange en lange termijn moet garanderen;

vraagt de regering

een pensioenhervorming. Deze hervorming dient:

- i. het aantal gelijkgestelde periodes pensioenopbouw, zonder bijdrages sociale zekerheid, drastisch te beperken;
- ii. effectief werken in de opbouw van pensioenrechten netto steeds hoger te waarderen dan gelijkgestelde periodes;
- iii. iedereen te responsabiliseren door voortaan opgebouwde pensioenrechten steeds te berekenen in functie van zowel het aantal opgebouwde loopbaanjaren als de nog te verwachten pensioenjaren;
- iv. alle pensioenstelsels naar de toekomst toe te harmoniseren;
- v. de invoering van een veralgemeende tweede pensioenpijler voor iedereen die werkt niet verder uit te stellen."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Wim Van der Donckt et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Sofie Merckx et Ellen Samyn et de MM. Wim Van der Donckt et François De Smet

et la réponse de la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris,

eu égard à l'absence de réforme des pensions qui doit assurer la viabilité financière des pensions à court, moyen et long terme;

demande au gouvernement

une réforme des pensions. Cette réforme doit:

- i. réduire radicalement le nombre de périodes assimilées pour la constitution des droits de pension, sans cotisations de sécurité sociale;

- ii. toujours valoriser davantage le travail effectif dans la constitution des droits de pension en net que les périodes assimilées;
- iii. responsabiliser chacun en calculant dorénavant toujours les droits de pension constitués en fonction tant des années de carrière accomplies que des années de pension encore attendues;
- iv. harmoniser tous les systèmes de pension à l'avenir;
- v. ne pas reporter davantage l'instauration d'un deuxième pilier de pension généralisé pour chaque personne qui travaille."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sofie Merckx en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Sofie Merckx en Ellen Samyn en de heren Wim Van der Donckt en François De Smet

en het antwoord van de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris,

- overwegende het feit dat de vorige regering, Michel I, de pensioenleeftijd optrok naar 66 jaar in 2025 en 67 jaar in 2030;

- overwegende het feit dat de toenmalige minister van pensioenen, de heer Daniel Bacquelaine bepaalde dat "meer voordelige bepalingen betreffende loopbaanvoorwaarden voor het vervroegd pensioen en voor de pensioenberekening in het kader van de zware beroepen gedefinieerd kunnen worden";

- overwegende het feit dat minister Lalieux in de pers aankondigde dat "de kwestie van de zware beroepen vroeg of laat op tafel zou komen";

- overwegende het feit dat de minister in de commissie voor Sociale Zaken van 21 oktober 2020 zelf gezegd heeft dat "het niet mogelijk is om tot de leeftijd van 67 jaar in een zwaar beroep te blijven werken" en er daarna aan toevoegde: "Niemand zal er aanstoot aan nemen als we uitzonderingen maken";

- overwegende het feit dat de minister in de commissie voor Sociale Zaken van 16 februari 2022 zelf aangaf dat zij "ook bijzondere aandacht voor de zware beroepen" vraagt in het regeerakkoord;

- overwegende het feit dat de minister van Werk, de heer Pierre-Yves Dermagne, in de commissie voor Sociale Zaken van 08 juni 2021 zelf verklaarde dat men bij het einde van de loopbaan "rekening moet houden met de zwaarte van de job of de lengte van de loopbaan" en in de commissie van 24 mei 2022 nog eens bevestigde dat het in aanmerking nemen van de zwaarte van bepaalde functies of beroepen voor de minister essentieel is;

- overwegende het feit dat volgens een studie van Securex uit 2021 blijkt dat 6 op de 10 werknemers denkt niet te kunnen werken tot 65;

- overwegende het feit dat een studie van Geneeskunde voor Het Volk uit 2021 aantoont dat de helft van de werknemers boven de 55 jaar antwoordde dat hun gezondheid het niet toelaat om tot hun pensioenleeftijd door te werken, laat staan tot hun 67ste;

vraagt de regering

om haar woord te houden en bij de onderhandelingen over de pensioenhervorming ook de kwestie van de zware beroepen in overleg met de sociale partners te bespreken en nog voor het einde van deze legislatuur tot een oplossing te komen."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Sofie Merckx et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Sofie Merckx et Ellen Samyn et de MM. Wim Van der Donckt et François De Smet

et la réponse de la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris,

- considérant que le précédent gouvernement Michel I a relevé l'âge de la pension à 66 ans en 2025 et à 67 ans en 2030;

- considérant que l'ancien ministre des Pensions, M. Daniel Bacquelaine, a indiqué que "des modalités plus favorables pour les conditions de carrière pour la pension anticipée et pour le calcul de la pension pourront être définies dans le cadre des métiers lourds";

- considérant que la ministre Lalieux a annoncé dans la presse que la question des métiers pénibles viendrait tôt ou tard sur la table;

- considérant que la ministre a déclaré elle-même le 21/10/2020 en commission des Affaires sociales qu'il était impossible de continuer à exercer un métier pénible jusqu'à 67 ans, ajoutant ensuite que personne ne s'offusquerait si des exceptions étaient prévues;

- considérant que la ministre a indiqué elle-même le 16/02/2022 en commission des Affaires sociales qu'elle "réclame aussi qu'une attention particulière soit portée sur les zware beroepen" dans le cadre de l'accord de gouvernement;

- considérant que le ministre du Travail, M. Pierre-Yves Dermagne, a lui-même affirmé le 08/06/2021 en commission des Affaires sociales qu'en fin de carrière, il fallait tenir compte de la pénibilité de la fonction occupée et de la durée de la carrière et qu'il a encore confirmé, lors de la réunion de la commission du 24/05/2022, que la prise en compte de la pénibilité de certains métiers ou fonctions était essentielle à ses yeux;

- considérant que selon une étude menée en 2021 par Securex, 6 travailleurs sur 10 pensent ne pas pouvoir travailler jusqu'à 65 ans;

- considérant que selon une étude menée en 2021 par Médecine pour le Peuple, la moitié des travailleurs de plus de 55 ans ont répondu que leur santé ne leur permettait pas de travailler jusqu'à l'âge de la pension, et certainement pas jusqu'à 67 ans;

demande au gouvernement de tenir sa promesse et d'évoquer également la question des métiers lourds en concertation avec les partenaires sociaux lors des négociations sur la réforme des pensions et d'aboutir à une solution avant la fin de cette législature."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Ellen Samyn en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Sofie Merckx en Ellen Samyn en de heren Wim Van der Donckt en François De Smet

en het antwoord van de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris,

- gelet op de noodzakelijkheid een pensioenhervorming te realiseren om de financiering en betaalbaarheid veilig te stellen voor de toekomst;

- gelet op studies van onder andere de Vergrijzingscommissie, de Europese Commissie en de Nationale Bank van België die aandringen op het nemen van maatregelen;

- gelet op het feit dat tal van pensioenspecialisten, economen en arbeidsmarkeconomen in hun studies de betaalbaarheid op termijn in vraag stellen;

- gelet op het feit dat de sterk stijgende kosten voor de pensioenen de volledige staatsfinanciën zwaar onder druk zetten;

- gelet op het feit dat door de vergrijzing deze kosten in de toekomst nog een sterke stijging zullen kennen zonder ingrijpende maatregelen;

- overwegende dat de regering in 2020 bij haar aantreden een pensioenhervorming heeft aangekondigd;

- overwegende dat talrijke regeringsleden eigen voorstellen hebben geformuleerd;

- overwegende dat de eerste minister zelf heeft aangekondigd met een hervorming te komen tegen 21 juli;

vraagt de regering

dringend werk te maken van een grote en allesomvattende pensioenhervorming."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par Mme Ellen Samyn et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Sofie Merckx et Ellen Samyn et de MM. Wim Van der Donckt et François De Smet

et la réponse de la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris,

- vu la nécessité de procéder à une réforme des pensions afin de garantir le financement et la viabilité financière du système pour l'avenir;

- vu les études réalisées notamment par le Comité d'Étude sur le Vieillessement, la Commission européenne et la Banque nationale de Belgique, qui insistent pour que des mesures soient prises;

- eu égard au fait que bon nombre d'experts en matière de pensions, d'économistes, et d'économistes du travail remettent en question, dans leurs études, la viabilité financière du système à terme;

- eu égard au fait que la forte augmentation du coût des pensions pèse lourdement sur l'ensemble des finances de l'État;

- eu égard au fait qu'en l'absence de mesures draconiennes, ce coût augmentera encore considérablement dans le futur, en raison du vieillissement de la population;

- considérant que le gouvernement a annoncé une réforme des pensions lors de son entrée en fonction en 2020;

- considérant que de nombreux membres du gouvernement ont formulé leurs propres propositions;

- considérant que le premier ministre lui-même a annoncé une réforme d'ici le 21 juillet;

demande au gouvernement

de s'atteler d'urgence à une grande réforme globale des pensions."

Een vierde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer François De Smet en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Sofie Merckx en Ellen Samyn en de heren Wim Van der Donckt en François De Smet

en het antwoord van de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris,

- gelet op het regeerakkoord van 30 september 2020, waarin onder meer staat dat "de sociale zekerheid, die alle Belgen na aan het hart ligt, wordt beschermd en de financiering ervan op lange termijn gegarandeerd";

- overwegende dat de regering nieuwe maatregelen wil goedkeuren met betrekking tot de loopbaaneindemodaliteiten, en wel om de effectieve loopbaanduur van werknemers te verlengen. Dat dit verwezenlijkt zou kunnen worden door het deeltijdpensioen;

- overwegende dat veel democratische partijen, zowel in de meerderheid als in de oppositie, de ambitie delen om de verworvenheden van gepensioneerden te vrijwaren;

- overwegende dat een alomvattende pensioenhervorming het mogelijk moet maken dat er rekening gehouden wordt met de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen zowel op het vlak van het recht op pensioen als wat de hoogte van de uitkeringen betreft, en dat die ongelijkheden vooral volledig moeten kunnen worden weggewerkt;

- overwegende dat er, ondanks verscheidene pogingen van de regering om tot een akkoord te komen over de uitvoering van de in het bovengenoemde regeerakkoord opgenomen afspraken, nog steeds geen hervormingsplan over de hierboven in herinnering gebrachte afspraak is;

- overwegende dat de onderhandelingen hierover in het beperkte kader van het kernkabinet gevoerd worden en nog niets hebben opgeleverd;

- overwegende dat de tijd dringt en dat het maatschappelijk middenveld en de experts regelmatig de alarmbel luiden, zoals onlangs nog de Studiecommissie voor de Vergrijzing, die van mening is dat de sociale uitgaven, zonder nieuwe overheidsmaatregelen, zullen oplopen tot 29,5 % van het bbp in 2070, terwijl dat in 2019 nog 24,5 % was. Dat is bijna een derde van onze nationale rijkdom!

vraagt de regering

- de voorbereiding van een ontwerp over een pensioenhervorming op korte termijn over te dragen aan het Parlement, dat ervoor zal zorgen dat het debat verbreed wordt door er de sociale partners en experts bij te betrekken;

- het Parlement onverwijld te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de pensioenhervorming die deel uitmaakt van het regeerakkoord en waar al bijna twee jaar lang reikhalzend naar uitgekeken wordt;

- de absoluut noodzakelijke technische gegevens aan het Parlement te verstrekken, met inbegrip van het aantal personen die door elk van de overwogen maatregelen getroffen worden alsook hun profiel;

- werk te maken van een denkoefening op langere termijn over een algemene hervorming, waarbij men zich ook buigt over de noodzaak tot herziening van de financiering van de sociale zekerheid, en in het bijzonder over de garantie dat de rustpensioenen blijvend gefinancierd zullen kunnen worden."

Une quatrième motion de recommandation a été déposée par M. François De Smet et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Sofie Merckx et Ellen Samyn et de MM. Wim Van der Donckt et François De Smet

et la réponse de la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris,

- vu l'accord du gouvernement du 30 septembre 2020 stipulant notamment que "la sécurité sociale, chère à tous les Belges, sera préservée et son financement rendu pérenne";

- considérant la volonté du gouvernement d'adopter des nouvelles mesures concernant les modalités de fin de carrière, et ce, afin d'augmenter la durée effective de carrière des salariés. Que ceci pourrait être réalisé par la pension à temps partiel;

- considérant l'ambition partagée par de nombreux partis démocratiques, tant de la majorité que de l'opposition, de préserver les acquis des pensionnés;

- considérant qu'une réforme globale des pensions doit permettre de prendre en considération, et surtout de réduire à néant, les inégalités entre les femmes et les hommes en ce qui concerne le droit à la pension ainsi que les montants des allocations;

- considérant que, malgré plusieurs tentatives visant à dégager un accord au sein du gouvernement sur la mise en œuvre des engagements inscrits dans l'accord de gouvernement précité, ceux qui sont rappelés ci-avant ne font toujours pas l'objet d'un plan de réforme;

- considérant que les négociations à ce sujet se tiennent dans le cadre restreint du kern et n'aboutissent à rien;

- considérant que le temps presse et que la société civile et les experts tirent régulièrement la sonnette d'alarme, dont encore récemment le Comité d'Étude sur le Vieillessement (CEV), qui estime que sans nouvelles mesures gouvernementales, les dépenses sociales continueront d'augmenter jusqu'à 29,5 % du PIB en 2070, contre 24,5 % en 2019. Soit près d'un tiers de notre richesse nationale!

demande au gouvernement

- de transférer la préparation d'un projet de réforme à court terme des pensions au Parlement, lequel veillera à élargir le débat aux partenaires sociaux et aux experts;
- d'informer sans délai le Parlement sur l'état d'avancement de la réforme des pensions tant attendues et figurant dans l'accord du gouvernement depuis près de deux ans;
- de communiquer au Parlement les données techniques indispensables, y compris sur le nombre et le profil des personnes concernées par chacune des mesures envisagées;
- de s'atteler à engager une réflexion à plus long terme sur une réforme globale intégrant la nécessité de revoir le financement de la sécurité sociale, et singulièrement la pérennité des pensions de retraite."

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

16 Demandes d'urgence émanant du gouvernement

16 Urgentieverzoeken van de regering

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant des dispositions diverses relatives au travail, n° 2810/1.

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende diverse arbeidsbepalingen, nr. 2810/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

16.01 Tinne Van der Straeten, ministre: Le projet de loi portant des dispositions diverses relatives au travail contient une série de mesures concernant le travail afin d'augmenter le taux d'emploi et d'offrir aux travailleurs des possibilités de mieux concilier vie privée et vie professionnelle. L'urgence se justifie par la nécessité d'adopter des mesures rapidement en faveur des employeurs et des travailleurs.

16.02 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik zou het een tweede poging willen noemen. Vorige week is een zekere intentie gebleken in dit Huis, om aan het ontwerp de urgentie te verlenen. Ik betreur echter wel dat de regering dat, ten eerste, vorige week niet heeft gedaan. Ik wil, ten tweede, wijzen op het bizarre feit dat de bespreking van het ontwerp reeds is aangevat. Mocht de minister dat hebben gewenst en de bespreking hebben voortgezet, zou al een stemming hebben plaatsgevonden in de commissie over bedoeld ontwerp, waarvoor nu de urgentie wordt gevraagd, bizar genoeg een week vóór het reces.

Ik weet dus eigenlijk niet waar een en ander nog naartoe gaat. Ik wil in herinnering brengen dat wij ooit de urgentie hebben verleend aan het wetsontwerp over de Irandeal en dat de minister vandaag heeft beslist het niet op de agenda te plaatsen. Het woord urgentie is in dit Huis dus aan een ernstige inflatie onderhevig. Bovendien is er over toegevoegde of gewijzigde stukken van het wetsontwerp nog geen advies van de Raad van State. Het reces is het uitgelezen moment, om die adviezen van de Raad van State nog in te winnen.

Er wordt hier dus gigantisch gerommeld. Tegen die achtergrond zijn wij echt te laat om nog over urgenties te spreken. Een week voor het reces zullen wij de urgentie niet steunen. Vorige week zou immers het ogenblik zijn geweest om de urgentie te vragen.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi transposant la directive (UE) 2019/1152 du Parlement européen et du Conseil du 20 juin 2019 relative à des conditions de travail transparentes et prévisibles dans l'Union européenne,

n° 2811/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1152 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie, nr. 2811/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

16.03 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mevrouw de voorzitter, de urgentie is gemotiveerd, aangezien de omzetting moet gebeuren voor 2 augustus 2022.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant assentiment aux actes internationaux suivants: 1) Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Finlande, signé à Bruxelles le 5 juillet 2022; 2) Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession du Royaume de Suède, signé à Bruxelles le 5 juillet 2022, n° 2816/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende instemming met volgende internationale akten: 1) Protocol voor de toetreding van de Republiek Finland tot de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, ondertekend te Brussel op 5 juli 2022; 2) Protocol voor de toetreding van het Koninkrijk Zweden tot de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, ondertekend te Brussel op 5 juli 2022, nr. 2816/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

16.04 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mevrouw de voorzitter, de regering verzoekt om een spoedbehandeling van dit ontwerp houdende de instemming met de toetreding van Finland en Zweden tot de NAVO, zodat hierover nog voor het zomerreces kan worden gestemd. Op die manier kunnen we een positief signaal geven aan Zweden en Finland, maar ook aan de andere NAVO-lidstaten. Zoals bekend, heeft dat te maken met de huidige veiligheidssituatie in de Euro-Atlantische zone en met de verbintenis die België met zijn NAVO-partners op de top van Madrid van 28 juni 2022 is aangegaan om die protocollen zo spoedig mogelijk te ratificeren.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi relatif à l'amélioration de la qualité de l'air intérieur dans les lieux fermés accessibles au public, n° 2820/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp betreffende de verbetering van de binnenluchtkwaliteit in gesloten plaatsen die publiek toegankelijk zijn, nr. 2820/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

16.05 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mevrouw de voorzitter, de urgentie wordt gemotiveerd door het feit dat het ontwerp zoveel mogelijk continuïteit moet bieden voor de maatregelen inzake binnenluchtkwaliteit, zoals die ook tijdens de coronacrisis via het KB van 28 oktober 2021 in uitvoering van de pandemiewet van 14 augustus 2021 van toepassing waren. Het gaat om een kader voor *pandemic preparedness*. Hoe sneller het kader kan worden uitgerold, des te sneller er ook een beroep op kan worden gedaan indien er nieuwe

maatregelen zouden moeten worden genomen. Die maatregelen kunnen dan veel fijnmaziger zijn, doordat gericht kan worden beslist welke activiteiten met welke capaciteit kunnen doorgaan in de zalen waar ventilatie en luchtzuivering formeel en betrouwbaar in kaart werden gebracht.

16.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame la présidente, est-ce que le texte de ce projet est disponible?

La **présidente**: On me souffle que oui.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

17 **Prise en considération de propositions**

17 **Inoverwegingneming van voorstellen**

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.
In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

18 **Autorité de protection des données – Procédure visée à l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données contre Mme Charlotte Dereppe**

18 **Gegevensbeschermingsautoriteit – Procedure als bedoeld in artikel 45 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen mevrouw Charlotte Dereppe**

La séance plénière a décidé le 3 février 2022 d'entamer la procédure visée à l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données.

De plenaire vergadering besliste op 3 februari 2022 over te gaan tot de procedure als bedoeld in artikel 45 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Conformément à la décision de la séance plénière du 13 janvier 2022, le dossier a été envoyé à la commission de la Justice pour entamer cette procédure.

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 13 januari 2022 werd het dossier verzonden naar de commissie voor Justitie om deze procedure op te starten.

M. Khalil Aouasti a fait rapport oral des travaux de la commission de la Justice en Conférence des présidents du 13 juillet 2022.

De heer Khalil Aouasti heeft mondeling verslag uitgebracht van de werkzaamheden van de commissie voor Justitie in de Conferentie van voorzitters van 13 juli 2022.

Le rapport de la commission a en outre été envoyé aux membres de la Conférence le 12 juillet 2022.

Het verslag van de commissie werd bovendien op 12 juli 2022 toegezonden aan de leden van de Conferentie.

Je vous propose que la Chambre décide, sur la base de la proposition motivée de la commission de la Justice, s'il y a lieu de relever Mme Charlotte Dereppe de ses fonctions, en application de l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017.

Ik stel voor dat de Kamer op basis van het met redenen omkleed voorstel van de commissie voor Justitie beslist of mevrouw Charlotte Dereppe, met toepassing van artikel 45 van de wet van 3 december 2017, van haar mandaat ontheven moet worden.

La proposition de la commission de la Justice sera communiquée aux membres de la Chambre.
Het voorstel van de commissie voor Justitie zal worden meegedeeld aan de leden van de Kamer.

Je vous propose également que les membres de la Chambre puissent consulter le dossier via la page extranet sécurisée de la commission de la Justice jusqu'au lundi 18 juillet 2022 inclus.

Ik stel tevens voor dat de leden van de Kamer het dossier kunnen raadplegen via de beveiligde extranetpagina van de commissie voor Justitie tot en met maandag 18 juli 2022.

Vu la nature du dossier, je vous propose de procéder à un vote secret sur la proposition de la commission de la Justice.

Gezien de aard van het dossier stel ik voor over te gaan tot een geheime stemming over het voorstel van de commissie voor Justitie.

Je vous propose de procéder à ce vote secret au cours de la séance plénière du 20 juillet 2022.

Ik stel u voor tot deze geheime stemming over te gaan tijdens de plenaire vergadering van 20 juli 2022.

La Conférence des présidents de la semaine prochaine se penchera sur les autres modalités de la procédure.

De Conferentie van voorzitters van volgende week zal zich buigen over de andere nadere procedureregels.

L'obligation de secret visée à l'article 67 du Règlement de la Chambre est d'application sur toute la procédure ultérieure.

De in artikel 67 van het Kamerreglement bedoelde geheimhoudingsplicht is van toepassing op de gehele verdere procedure.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

19 Autorité de protection des données – Procédure visée à l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données contre M. David Stevens

19 Gegevensbeschermingsautoriteit – Procedure als bedoeld in artikel 45 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen de heer David Stevens

La séance plénière a décidé le 3 février 2022 d'entamer la procédure visée à l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données.

De plenaire vergadering besliste op 3 februari 2022 over te gaan tot de procedure als bedoeld in artikel 45 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Conformément à la décision de la séance plénière du 13 janvier 2022, le dossier a été envoyé à la commission de la Justice pour entamer cette procédure.

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 13 januari 2022 werd het dossier verzonden naar de commissie voor Justitie om deze procedure op te starten.

M. Khalil Auasti a fait rapport oral des travaux de la commission de la Justice en Conférence des présidents du 13 juillet 2022.

De heer Khalil Auasti heeft mondeling verslag uitgebracht van de werkzaamheden van de commissie voor Justitie in de Conferentie van voorzitters van 13 juli 2022.

Le rapport de la commission a en outre été envoyé aux membres de la Conférence le 12 juillet 2022.

Het verslag van de commissie werd bovendien op 12 juli 2022 toegezonden aan de leden van de

Conférentie.

Je vous propose que la Chambre décide, sur la base de la proposition motivée de la commission de la Justice, s'il y a lieu de relever M. David Stevens de ses fonctions, en application de l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017.

Ik stel voor dat de Kamer op basis van het met redenen omkleed voorstel van de commissie voor Justitie beslist of de heer David Stevens, met toepassing van artikel 45 van de wet van 3 december 2017, van zijn mandaat ontheven moet worden.

La proposition de la commission de la Justice sera communiquée aux membres de la Chambre.
Het voorstel van de commissie voor Justitie zal worden meegedeeld aan de leden van de Kamer.

Je vous propose également que les membres de la Chambre puissent consulter le dossier via la page extranet sécurisée de la commission de la Justice jusqu'au lundi 18 juillet 2022 inclus.

Ik stel tevens voor dat de leden van de Kamer het dossier kunnen raadplegen via de beveiligde extranetpagina van de commissie voor Justitie tot en met maandag 18 juli 2022.

Vu la nature du dossier, je vous propose de procéder à un vote secret sur la proposition de la commission de la Justice.

Gezien de aard van het dossier stel ik voor over te gaan tot een geheime stemming over het voorstel van de commissie voor Justitie.

Je vous propose de procéder à ce vote secret au cours de la séance plénière du 20 juillet 2022.

Ik stel u voor tot deze geheime stemming over te gaan tijdens de plenaire vergadering van 20 juli 2022.

La Conférence des présidents de la semaine prochaine se penchera sur les autres modalités de la procédure.

De Conferentie van voorzitters van volgende week zal zich buigen over de andere nadere procedureregels.

L'obligation de secret visée à l'article 67 du Règlement de la Chambre est d'application sur toute la procédure ultérieure.

De in artikel 67 van het Kamerreglement bedoelde geheimhoudingsplicht is van toepassing op de gehele verdere procedure.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Motion d'ordre

Ordemotie

Une motion d'ordre a été déposée par M. Nabil Boukili et Mme Sofie Merckx et est libellée comme suit:

"Considérant que la commission de la justice de la Chambre a rendu ses rapports concernant l'application de l'article 45 de la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données aux membres du Comité de direction;

considérant qu'il appartient maintenant à la Chambre de se prononcer en séance plénière sur l'application de l'article 45;

considérant qu'une telle décision ne peut être prise dans de bonnes conditions qu'à la suite d'un débat en séance plénière sur les rapports et recommandations rendus par la commission de la justice;

considérant qu'il n'y a actuellement pas consensus sur la procédure à suivre;

considérant qu'un tel débat en séance plénière est cependant prévu dans le cadre des procédures de levée d'immunité parlementaire (art. 160 du Règlement de la Chambre);

considérant qu'il y a lieu de procéder par analogie et de tenir un débat en séance plénière;

la Chambre décide qu'il sera tenu un débat en séance plénière sur les rapports et les recommandations rendus par la commission de la Justice sur l'application de l'article 45 de la loi portant création de l'Autorité de protection des données."

Een ordemotie werd ingediend door de heer Nabil Boukili en mevrouw Sofie Merckx en luidt als volgt:

"Overwegende dat de commissie voor Justitie van de Kamer haar verslagen over de toepassing van artikel 45 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit aan de leden van het directiecomité bezorgd heeft;

overwegende dat het nu aan de Kamer toekomt om zich in de plenaire vergadering uit te spreken over de toepassing van artikel 45;

overwegende dat een dergelijke beslissing slechts naar behoren genomen kan worden na een beraadslaging in de plenaire vergadering over de verslagen en aanbevelingen van de commissie voor Justitie;

overwegende dat er vooralsnog geen consensus is over de procedure die gevolgd moet worden;

overwegende dat er wel in een dergelijke beraadslaging in de plenaire vergadering voorzien is in het kader van de procedures voor de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid (art. 160 van het Reglement van de Kamer);

overwegende dat er naar analogie daarvan een beraadslaging dient te worden gehouden in de plenaire vergadering;

beslist de Kamer dat er in de plenaire vergadering een beraadslaging gehouden wordt over de verslagen en aanbevelingen van de commissie voor Justitie met betrekking tot de toepassing van artikel 45 van de wet tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit."

Vu que nous pourrions discuter de ce fait en Conférence des présidents, je vous propose d'en discuter lors de la prochaine Conférence de mardi prochain, préalablement à l'examen de ce point lors de la séance plénière du mercredi 20. (*Assentiment*) Je vous remercie.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

19.01 **Peter De Roover** (N-VA): Men heeft ons ervan op de hoogte gebracht dat mevrouw Bonaventure en de heer Bayet om gerechtvaardigde redenen afwezig zijn. De heren Van der Donckt en Anseeuw zullen hun stemgedrag daaraan aanpassen.

20 **Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Barbara Pas sur "Les multiples entorses à notre législation linguistique dans les postes diplomatiques et consulaires" (n° 291)**

20 **Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Barbara Pas over "De veelvuldige schendingen van de taalwetgeving bij onze diplomatieke en consulaire posten" (nr. 291)**

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Intérieur, de la Sécurité, de la Migration et des Matières administratives du 5 juillet 2022.

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van 5 juli 2022.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 291/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Barbara Pas;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Tim Vandenput.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 291/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Barbara Pas;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Tim Vandenput.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

20.01 **Barbara Pas** (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, de Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland zijn verplicht om hun diensten aan te bieden in de landstaal die onze burgers prefereren. Zij moeten de drie landstalen machtig zijn. Uit antwoorden op schriftelijke vragen aan de heer De Croo bleek dat dit in de praktijk neerkomt op massale schendingen van de taalwetgeving.

Ook uit de praktijk blijkt dat. Vandaar dat ik de eerste minister geïnterpelleerd heb over controles, evaluaties en maatregelen om ervoor te zorgen dat die mensen de wetgeving volgen. Ik heb van de heer De Croo een

zeer uitgebreide, interessante maar totaal niet ter zake doende uitleg gekregen over ereconsuls, die helemaal niet onder die wetgeving vallen.

Vandaar dat ik hier nog eens een poging doe, aangezien ik de heer De Croo niet kon overtuigen van de noodzaak om wetgeving van openbare orde wel degelijk toe te passen. Ik doen dan ook een beroep op het gezond verstand van de collega's, die ongetwijfeld wel een parlementaire reflex hebben en die de wetgeving wel voldoende respecteren om deze regering aan te manen om maatregelen te nemen opdat de vigerende taalwetgeving toegepast zou worden in onze ambassades en consulaten in het buitenland.

La **présidente**: Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 1)

Ja	88	Oui
Nee	49	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	139	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque. De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

21 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Katleen Bury sur "L'enquête sur le deal avec la Loterie Nationale et l'interdiction de la publicité pour les paris" (n° 294)

21 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Katleen Bury over "Het externe onderzoek over de deal met de Nationale Loterij en het verbod op gokreclame" (nr. 294)

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 6 juillet 2022.

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 6 juli 2022.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 294/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Katleen Bury;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Katja Gabriëls.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 294/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Katleen Bury;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Katja Gabriëls.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 2)

Ja	88	Oui
Nee	50	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	140	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

22 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Katleen Bury sur "La lutte contre les violences entre partenaires ayant entraîné la mort" (n° 296)

22 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Katleen Bury over "De aanpak van dodelijk partnergeweld" (nr. 296)

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 6 juillet 2022.

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 6 juli 2022.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 296/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Katleen Bury;

- une motion pure et simple a été déposée par Mme Katja Gabriëls.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 296/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Katleen Bury;

- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Katja Gabriëls.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

22.01 Katleen Bury (VB): Twee weken geleden moesten we vaststellen dat een jongetje een fatale gijzeling in Merksplas niet had overleefd. De moeder was een maand eerder al gegijzeld. De dader was vrijgelaten, de kruisboog daarentegen werd wel afgepakt. Twee dagen geleden in Kinrooi werden een vrouw en haar neef vermoord. Vandaag heeft een man met een enkelband in Mechelen brand gesticht bij zijn ex-partner.

Om de twee weken is er een poging tot moord of doodslag op ex-partners. Meestal is er een voorgeschiedenis van partnergeweld, stalking, wurging. Weggaan is dan geen oplossing, het is veeleer een trigger voor veel ergere feiten. Maar bij de minister zien we alleen aankondigingspolitiek, hij schiet maar heel traag in actie. Het stalkingsalarm is nog steeds niet uitgerold. Geen idee waar de minister op wacht. Op het terrein is totaal geen verbetering te zien. Kijk maar naar de feiten die ik net heb opgesomd.

Er moet nu gehandeld worden. Er moet aan patroonherkenning gedaan worden, er moet een stalkingsapp komen voor het hele grondgebied en er moet een antitoenaderingsarmband komen voor de speciale gevallen met een automatisch alarm, dat dus niet enkel afgaat als er op een knop wordt gedrukt, want dat had in Merksplas niet veel uitgemaakt. Er moet ook een initiatief komen dat onderzoeksrechters bij partnergeweld en kindermishandeling bijgestaan worden door een psychiater om te controleren of de daders al dan niet kunnen worden vrijgelaten.

Vandaar mijn oproep en ook die van collega Segers vanmiddag om er eindelijk iets aan te doen. Keur onze motie goed.

La **présidente**: Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 3)

Ja	88	Oui
Nee	50	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	140	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.
De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

23 Motions déposées en conclusion des interpellations de

- Mme Vanessa Matz sur "La mise en œuvre tardive des mesures prises par le fédéral dans le cadre des inondations" (n° 298)
- M. Nabil Boukili sur "Les leçons tirées des inondations de juillet 2021" (n° 300)
- Mme Yngvild Ingels sur "L'absence des enseignements à tirer à l'échelon fédéral, un an après les inondations" (n° 305)

23 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van

- mevrouw Vanessa Matz over "De laattijdige uitrol van de na de overstromingen door de federale overheid genomen maatregelen" (nr. 298)
- de heer Nabil Boukili over "De lessen die uit de overstromingen van juli 2021 werden getrokken" (nr. 300)
- mevrouw Yngvild Ingels over "Het uitblijven van door de federale overheid te trekken lessen 1 jaar na de overstromingen" (nr. 305)

Ces interpellations ont été développées en séance plénière du 13 juillet 2022.
Deze interpellaties werden gehouden in de plenaire vergadering van 13 juli 2022.

Quatre motions ont été déposées (MOT n° 298/1):

- une première motion de recommandation a été déposée par Mme Vanessa Matz;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Nabil Boukili;
- une troisième motion de recommandation a été déposée par Mme Yngvild Ingels;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Maggie De Block et Melissa Depraetere et MM. Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf et Gilles Vanden Burre.

Vier moties werden ingediend (MOT nr. 298/1):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Vanessa Matz;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Nabil Boukili;
- een derde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Yngvild Ingels;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Maggie De Block en Melissa Depraetere en de heren Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf en Gilles Vanden Burre.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.
Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(*Stemming/vote 4*)

Ja	80	Oui
Nee	57	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	139	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.
De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

24 Motions déposées en conclusion des interpellations de

- Mme Maria Vindevoghel sur "Le manque de transparence concernant les contrats de gestion des entreprises ferroviaires" (n° 299)
- M. Josy Arens sur "Les contrats de gestion de la SNCB et d'Infrabel" (n° 301)
- M. Frank Troosters sur "La non-communication des contrats de gestion conclus avec les entreprises ferroviaires" (n° 302)

24 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van

- mevrouw Maria Vindevoghel over "Het gebrek aan transparantie m.b.t. de beheersovereenkomsten van de spoorbedrijven" (nr. 299)
- de heer Josy Arens over "De beheerscontracten van de NMBS en Infrabel" (nr. 301)
- de heer Frank Troosters over "Het niet beschikbaar stellen van de beheersovereenkomsten met de spoorbedrijven" (nr. 302)

Ces interpellations ont été développées en séance plénière du 13 juillet 2022.

Deze interpellaties werden gehouden in de plenaire vergadering van 13 juli 2022.

Quatre motions ont été déposées (MOT n° 299/1):

- une première motion de recommandation a été déposée par Mme Maria Vindevoghel;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Josy Arens;
- une troisième motion de recommandation a été déposée par M. Frank Troosters;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Maggie De Block et Melissa Depraetere et MM. Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf et Gilles Vanden Burre.

Vier moties werden ingediend (MOT nr. 299/1):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Maria Vindevoghel;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Josy Arens;
- een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Frank Troosters;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Maggie De Block en Melissa Depraetere en de heren Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf en Gilles Vanden Burre.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(*Stemming/vote 5*)

Ja	81	Oui
Nee	56	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	139	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

25 Motions déposées en conclusion des interpellations de

- Mme Kathleen Depoorter sur "Les bourdes liées au coronavirus" (n° 303)
- Mme Sofie Merckx sur "Les bourdes commises par le gouvernement en matière de coronavirus et de vaccins" (n° 306)
- Mme Dominiek Snelpe sur "Les bourdes liées au coronavirus" (n° 309)

25 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van

- mevrouw Kathleen Depoorter over "De coronablunders" (n° 303)
- mevrouw Sofie Merckx over "De corona- en vaccinblunders van de regering" (n° 306)
- mevrouw Dominiek Snelpe over "De coronablunders" (n° 309)

Ces interpellations ont été développées en séance plénière de ce jour.
Deze interpellaties werden gehouden in de plenaire vergadering van heden.

Quatre motions ont été déposées (MOT n° 303/1):

- une première motion de recommandation a été déposée par Mme Kathleen Depoorter;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Sofie Merckx;
- une troisième motion de recommandation a été déposée par Mme Dominiek Sneppe;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Melissa Depraetere et Maggie De Block et MM. Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Wouter De Vriendt, Benoît Piedboeuf et Gilles Vanden Burre.

Vier moties werden ingediend (MOT nr. 303/1):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Kathleen Depoorter;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sofie Merckx;
- een derde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Dominiek Sneppe;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Melissa Depraetere en Maggie De Block en de heren Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Wouter De Vriendt, Benoît Piedboeuf en Gilles Vanden Burre.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.
Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(*Stemming/vote 6*)

Ja	81	Oui
Nee	57	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	140	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.
De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

26 Proposition de loi concernant l'utilisation d'appareils fonctionnant automatiquement en l'absence d'un agent qualifié pour contrôler les infractions au signal d'interdiction C23 (nouvel intitulé) (2560/8)

26 Wetsvoorstel betreffende het gebruik van onbemande automatisch werkende toestellen ter controle op de inbreuken op het verbodsbord C23 (nieuw opschrift) (2560/8)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 7*)

Ja	81	Oui
Nee	31	Non
Onthoudingen	28	Abstentions
Totaal	140	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

(*Brouhaha*) Y a-t-il un problème, chers collègues?

26.01 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Madame la présidente, il était indiqué sur le tableau "motion", pendant le vote. Je pensais qu'on votait sur la motion pure et simple sur les pensions.

La **présidente**: À propos du vote sur la discussion et des motions de tout à l'heure sur les pensions, vous n'avez pas demandé l'urgence. Donc le vote est pour la semaine prochaine.

26.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): D'accord. Cela veut dire qu'il y a eu confusion. Sur le tableau ce n'est pas ce qui était mis.

La **présidente**: Par mesure de prudence, les services s'organisent pour pouvoir faire le vote le cas échéant, si l'urgence était demandée.

26.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): En tout cas, sur la proposition n° 2560, nous voulions voter l'abstention. Mais c'est noté que nous avons voté contre.

La **présidente**: D'accord. Pouvons-nous considérer que tout le groupe PTB-PVDA s'est abstenu sur la proposition n° 2560? Je vérifie auprès des services que l'information est bien passée. (*Assentiment*)

26.04 Peter De Roover (N-VA): Ik denk dat dezelfde verwarring bij ons gespeeld heeft. Bij de stemming over het voorstel nr. 2560 onthoudt de N-VA-fractie zich.

26.05 Barbara Pas (VB): Idem voor de Vlaams Belangfractie.

26.06 Catherine Fonck (Les Engagés): Sur la proposition n° 2560, le vote de l'ensemble du groupe sera positif.

La **présidente**: Dont acte.

27 **Projet de loi portant l'introduction du procès-verbal électronique pour les services d'inspection de la direction générale Transport routier et Sécurité routière du Service public fédéral Mobilité et Transports et modifiant le Code pénal social (2444/6)**

27 **Wetsontwerp tot invoering van het elektronisch proces-verbaal bij de inspectiediensten van het directoraat-generaal Wegvervoer en Verkeersveiligheid van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer en tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek (2444/6)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 8*)

Ja	140	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

28 Proposition de loi modifiant la loi du 31 décembre 1851 sur les loteries en vue de légaliser les tombolas et loteries locales (1446/5)

28 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 31 december 1851 op de loterijen tot legalisering van lokale tombola's en loterijen (nieuw opschrift) (1446/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 9*)

Ja	140	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

29 Projet de loi relatif au statut et au contrôle des sociétés de bourse en ce qui concerne certaines procédures de recours accélérées auprès du Conseil d'État (2762/1)

29 Wetsontwerp op het statuut van en het toezicht op beursvennootschappen voor wat betreft bepaalde versnelde procedures voor beroep bij de Raad van State (2762/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 10*)

Ja	110	Oui
Nee	16	Non
Onthoudingen	14	Abstentions
Totaal	140	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

30 Projet de loi relatif au statut et au contrôle des sociétés de bourse et portant dispositions diverses (2763/1)

30 Wetsontwerp op het statuut van en het toezicht op beursvennootschappen en houdende diverse bepalingen (2763/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)

Ja	83	Oui
Nee	39	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	140	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

31 **Projet de loi modifiant la loi du 25 octobre 2016 relative à l'accès à l'activité de prestation de services d'investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement et portant autres dispositions diverses visant à transposer la directive (UE) 2019/2034 du Parlement européen et du Conseil du 27 novembre 2019 concernant la surveillance prudentielle des entreprises d'investissement (2765/3)**

31 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, en houdende diverse andere bepalingen tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/2034 van het Europees parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen (2765/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)

Ja	83	Oui
Nee	39	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	140	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

32 **Aangehouden amendement op het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 23 mei 2017 houdende de militaire programmering van investeringen voor de periode 2016-2030 (2737/1-5)**

32 **Amendement réservé au projet de loi modifiant la loi du 23 mai 2017 de programmation militaire des investissements pour la période 2016-2030 (2737/1-5)**

Stemming over amendement nr. 2 van Theo Francken cs tot invoeging van een artikel 5/1 (n).**(2737/5)**

Vote sur l'amendement n° 2 de Theo Francken cs tendant à insérer un article 5/1 (n).**(2737/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)

Ja	46	Oui
Nee	92	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

33 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 23 mei 2017 houdende de militaire programmering van investeringen voor de periode 2016-2030 (2737/4)

33 Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 23 mai 2017 de programmation militaire des investissements pour la période 2016-2030 (2737/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 14)

Ja	87	Oui
Nee	11	Non
Onthoudingen	41	Abstentions
Totaal	139	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp en de bijlagen aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi et les annexes. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? (Nee)
Raison d'abstention? (Non)

34 Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan adressen en de koppeling van adresgegevens (2707/3)

34 Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 17 juillet 2019 entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale concernant l'unification de la manière de référencer les adresses et de la mise en relation des données d'adresses (2707/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 15)

Ja	140	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

35 **Projet de loi modifiant le Code belge de la Navigation concernant la sûreté maritime (2734/3)**

35 **Wetsontwerp tot wijziging van het Belgisch Scheepvaartwetboek betreffende de maritieme beveiliging (2734/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 16*)

Ja	129	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? (*Nee*)

Raison d'abstention? (*Non*)

36 **Projet de loi portant exécution du règlement (UE) 2019/1111 du Conseil du 25 juin 2019 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale, ainsi qu'à l'enlèvement international d'enfants (refonte) (nouvel intitulé) (2730/7)**

36 **Wetsontwerp houdende tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2019/1111 van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kindertoonvoering (herschikking) (2730/7)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 17*)

Ja	140	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

37 **Wetsontwerp inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie en tot aanwijzing van een nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit (2693/5)**

37 **Projet de loi relatif à la certification de cybersécurité des technologies de l'information et des**

communications et portant désignation d'une autorité nationale de certification de cybersécurité (2693/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 18*)

Ja	81	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	59	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? (*Nee*)
Raison d'abstention? (*Non*)

38 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie en tot gedeeltelijke herverdeling van het restsaldo (nieuw opschrift) (2705/5)

38 Projet de loi modifiant la loi du 4 juillet 2021 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19 et redistribuant partiellement le solde résiduel (nouvel intitulé) (2705/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 19*)

Ja	99	Oui
Nee	39	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? (*Nee*)
Raison d'abstention? (*Non*)

39 Adoption de l'ordre du jour
39 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour des séances du 19 et 20 juillet 2022.
Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergaderingen van 19 en 20 juli 2022.

Y a-t-il une observation à ce sujet?
Zijn er dienaangaande opmerkingen?

39.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame la présidente, j'avais une question sur l'ordre du jour de la semaine prochaine, et plus particulièrement sur le projet de responsabilisation des travailleurs dans le cadre du retour au travail. Je n'ai pas le numéro du projet en tête, mais il concerne les sanctions pour les malades de longue durée. Ce projet est à l'ordre du jour, mais il me semble que le rapport n'est pas encore disponible car il n'a pas été publié.

Je suis désolée de vous poser cette question maintenant, cela m'a échappé en Conférence des présidents, mais je tenais quand même à le signaler. Il est un peu prématuré d'inscrire ce projet à l'ordre du jour, étant donné que le rapport n'a pas encore été publié sur le site et doit encore être approuvé en commission lundi.

La **présidente**: Mme Merckx, effectivement, je vais faire vérifier si le rapport a bien été publié ou pas. Quoi qu'il en soit, vous avez au point 10 de l'ordre du jour qui vous a été confié tous les autres projets de loi et propositions, dont le rapport aura été distribué. Il est donc clair qu'il faut que le rapport ait été distribué pour que le point puisse être examiné, même s'il est déjà inscrit à l'ordre du jour. La règle reste bien évidemment la même.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.
Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Ceci clôture notre séance du jour. Je vous remercie, chers collègues.

La séance est levée. Prochaine séance le mardi 19 juillet 2022 à 9 h 00.
De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering op dinsdag 19 juli 2022 om 9.00 uur.

*La séance est levée à 19 h 27.
De vergadering wordt gesloten om 19.27 uur.*

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 55 PLEN 195 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 55 PLEN 195 bijlage.*

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	088	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	049	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	088	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick,

Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	050	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	088	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	050	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	080	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	057	Nee
-----	-----	-----

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Rover Peter, De Smet François, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	081	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin

Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	056	Nee
-----	-----	-----

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	081	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	057	Nee
-----	-----	-----

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	081	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bomblet Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	031	Nee
-----	-----	-----

Arens Josy, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Hedeboom Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Van Camp Yoleen, Van Hees Marco, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	028	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Claes Mieke, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Goethals Sigrid, Loones Sander, Pas Barbara, Ponthier Annick, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	140	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bomblet Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedeboom Raoul, Hennuy

Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravvits Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	140	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravvits Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	110	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bomblet Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	016	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravys Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	014	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	083	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bomblet Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	039	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui	083	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leyen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	039	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui	046	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	092	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui	087	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	011	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Abstentions	041	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui	140	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaïne Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briens Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui	129	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaïne Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Briens Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman

Steven, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	011	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 017

Oui	140	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacqueline Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 018

Oui	081	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bomblet Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	059	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 019

Oui	099	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bomblet Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix

Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Non	039	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Van der Donckt Wim